

GLASILO SVETIŠTA
MAJKE BOŽJE BISTRICKE

Milosti puna

God. XX. • 2014. • 53

Cijena 15 kuna

"Drago mi je što mogu konstatirati da mnogi roditelji sa svojom djecom rado hodočaste u naša marijanska svetišta. To je lijepo, jer takvi događaji donose blagoslov obiteljima. O tom najbolje svjedoče djeca koja se raduju hodočašću, za njih je to osobiti događaj. Pozivam Vas, dragi roditelji, drage obitelji, da u godišnji plan života svoje obitelji uvrstite i zajedničko hodočašće čitave obitelji u naše Nacionalno svetište Majke Božje Bistričke... Neka sva vaša obitelj tog dana hodočasti k Majci Božjoj i Majci vaše obitelji. Neka to bude dan molitve, dan svete ispovjedi, dan blagoslova za vašu obitelj." (kard. Josip Bozanić)

MARIJA BISTRICA OD PRVOG SPOMENA DO DANAS

Marija Bistrica smještena je svega četrdesetak kilometara sjeverno od hrvatskoga glavnog grada Zagreba, među razigranim bregovima i brežuljcima. U njoj je prošteništa Majke Božje Bistričke. To veliko, važno, poznato i veoma posjećeno Gospino svetište među Hrvatima na uzvišici se doimlje kao grad. Kroz krasna vrata renesansne kule ulazi se u dvorište, pred visoki toranj na pročelju...

Mjesto Bistrica dobilo je ime po potoku koji protječe kroz mjesto, a spominje se prvi put 1209. godine u povelji kojom hrvatsko-ugarski kralj Andrija II. (t 1235.) vraća županu Vratislavu njegove zaplijenjene posjede, a među njima i Bistricu. Bistrička se župa, međutim, spominje prvi put god. 1334. Župna crkva bila je tada posvećena sv. Petru i Pavlu. Otkada je 1731. godine biskup Juraj Branjug (1723.-1748.) posvetio novo uređenu crkvu Snježnoj Gospi, svetište se i mjesto zove Marija Bistrica.

Kip Bistričke Gospe potječe iz 15. stoljeća i bio je u crkvi na Vinskom Vrh. Oko god. 1545. Gospin kip je zbog opasnosti od Turaka prenesen u župnu crkvu u Bistrici, a god. 1650. zazidan u jedan prozor.

Godine 1684. nastojanjem zagrebačkog biskupa Martina Borkovića kip je pronađen i postavljen na časno mjesto. Otada počinju velika hodočašća.

Godine 1715. Hrvatski sabor daruje glavni oltar na čast Bistričkoj Gospi.

Papa Benedikt XIV. (1750-1758.) podijelio je oprost hodočasnicima koji se ispovijede i pričeste.

Godine 1880. uoči Velike Gospe, požar je oštetio čitavu crkvu, ali je glavni oltar s kipom Majke Božje Bistričke ostao posve neoštećen.

Arhitekt Herman Bolle crkvu je obnovio i proširio te je izgradio cinton oko Svetišta.

Godine 1923. papa Pio XI. proglasio je crkvu Majke Božje Bistričke bazilikom minor.

Godine 1935. zagrebački nadbiskup dr. Antun Bauer okrunio je čudotvorni kip Marijin i Malog Isusa zlatnim krunama i proglasio Majku Božju kraljicom Hrvata. Govornik krunidbenog dana bio je nadbiskup koadjutor dr. Alojzije Stepinac.

Biskupska konferencija proglasila je 1971. bistričko svetište Nacionalnim prošteništem čitavoga hrvatskog naroda.

Godine 1984. održanje u Mariji Bistrici Nacionalni euharistijski kongres.

Slike u cintoru naslikao je Ferdo Quiqerec (Kikerec), a obnovio ih je akademski slikar Vladimir Pavlek od 1982. do 1984. godine.

Beatifikacija Alojzija Stepinca održana je 3. listopada 1998. Nezaboravno misno slavlje održano je u novouređenoj »crkvi na otvorenom« Hrvatskog nacionalnog svetišta Majke Božje Bistričke. Obred proglašenja blaženim kardinala Stepinca i misno slavlje u nazočnosti polumilijunskog mnoštva predvodio je papa Ivan Pavao II. - prvi papa koji je hodočastio na Mariju Bistricu.

Dana 12. veljače 2000. svečano je blagoslovljen Karmel Majke Božje Bistričke i bi. Alojzija Stepinca te je posvećena samostanska crkva. Slavlje je predvodio zagrebački nadbiskup Josip Bozanić.

U godini Velikoga jubileja 2000. odlukom nadbiskupa Bozanića, Bazilika MBB postala je jednom od četiriju oprosnih crkava zagrebačke nadbiskupije.

Bističkom hodočasniku papi Ivanu Pavlu II. podignut je 18. svibnja 2003. monumentalni spomenik podno Kalvarije.

Sadržaj

Uvodnik	2
Iz života župe i Svetišta	5
Riječ koja ostaje	30
Obnova sakralne baštine	40
Iz Marije Bistrice	50
Sa svih strana	83
In memoriam	103
Glas Karmela	106
Pastoralni plan i program	111

Milosti puna

GLASILO SVETIŠTA MAJKE BOŽJE BISTRIČKE

Izdaje: Župa i Svetište Majke Božje Bistričke, 49246 Marija Bistrica, Trg pape Ivana Pavla II. 32, Tel.: 049/469-156; faks: 049/468-320; e-mail: svetiste.mbb@gmail.com; www.svetiste-mbb.hr

Odgovara: Zlatko Koren, župnik i rektor Svetišta

Glavna urednica: Danica Ozimec

Uredničko vijeće: Vesna Brlek, Biserka Ciglenečki, Anica Gregurić, Danica Ozimec, Vesna i Ivančica Tomorad i Zvonko Franc

Fotografije: Sandra Haban, Fotoarhiv Glasa Koncila

Priprava za tisak: Glas Koncila, Kaptol 8, Zagreb

Izvršni urednik: Zvonko Franc

Prijelom: Blaženka Matić

Tisak: Grafika Markulin, Lukavec

Naklada: 5.000 komada – Tiskano u veljači 2012.

Zdravo Marijo, milosti puna! Neka Tvoje milosrđe živi!

Ovo je početak jedne marijanske pjesme Jeronima Kornera. Taj usklik je poznat širom svijeta i može biti izričaj radosti, molba, vapaj, zahvala,... Ja ću odabrati zahvalu.

Zahvaljujem svima koji su, na bilo koji način, dio priče glasila »Milosti puna«. Zahvaljujem na strpljenju onih koji su se zabrinuli i pomislili da se »Milosti puna« ugasila, ali naše glasilo ide dalje u nastojanju da uhvati ritam ovog vremena.

Što vam donosimo? Naći ćete na sljedećim stranicama odjek dvaju hodočasničkih ljeta. Jedno je prošlost, a drugo je započelo. Povezuje ih Godina vjere s mnogim događanjima. Podsjećamo na ljude koji su se trudili približiti znakove vremena, poticati na duhovnu obnovu. Mnogi propovjednici trudili su se približiti duh nove evangelizacije. Održane su korizmene tribine o izazovima u društvu i Crkvi. Od našeg posljednjeg javljanja su posebne okolnosti donijele da je našem župniku i rektoru Svetišta mons. Zlatku Korenu povjerena na upravljanje i zlatarska župa. Tako je tim bistričkih svećenika još više angažiran, ali i sve to pridonosi većem zbližavanju ljudi. Župa živi. Nižu se različite pobožnosti, obnove – duhovne i graditeljske. Organiziraju se hodočašća u svetišta širom Lijepe Naše i svijeta. Treba zahvaliti svima koji sve čine »za lijepu Bisticu i dobre ljude u njoj!« Svetište dočekuje i ispraća hodočasnike, posebno mlade koji bude elan i nadu. Naš Karmel živi svojim tihim ritmom i širi plemenitost. Pjesnici pretaču u riječi svoja nadahnuća. Župljani se u ove Marijine svi-banjske dane sa svojim svećenicima i časnim sestrama milosrdnicama okupljaju u molitvi krunice kod križeva krajputaša koji su rasuti diljem naše župe. Lipanj otvara vrata najmlađim hodočascima – djeci katoličkih vjerskih vrtića...

*Neka svima bude plodonosno
i ovo hodočasničko ljeto!*

Svibanj 2013.
Danica Ozimec

od 1. srpnja 2013.

- slavili svete mise...
- hodočastili vjernici iz župa, udruga, škola...
- proslavili svetkovine, blagdane, spomendane...
- obilježili događaje...
- gostovali zborovi...

*Majko Božja Bistrička,
moli se za nas*

**1. V. – Sveti Josip radnik –
SVIBANJSKO HODOČAŠĆE
VJERNIKA ZAGREBAČKE DUBRAVE**

5. V. – VI. VAZMENA NEDJELJA

6. V. – HODOČAŠĆE SPORTAŠA

- središnje misno slavlje predvodio je biskup mons. dr. Ivan Šaško

9. V. – UZAŠAŠĆE GOSPODINOV

7., 8. i 9. V.

- rektor Svetišta predvodio trodnevnicu za blagdan Gospe Loretske u Župi Arbanasi u Zadru

**11. V. – HODOČAŠĆE
BJELOVARSKO-KRIŽEVAČKE
BISKUPIJE**

- središnje misno slavlje predvodio je mons. dr. Vjekoslav Huzljak, biskup bjelovarsko-križevački

**12. V. – VII VAZMENA NEDJELJA – III.
HODOČAŠĆE STUDENATA**

- središnje misno slavlje predvodio je kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački

17. V.

- proslavljena 15. godina Udruge „Hrvatska žena“ Marija Bistrica

**18. V. – HODOČAŠĆE MOLITVENIH
VIJENACA KRALJICE OBITELJI**

**19. V. – PEDESETNICA, DUHOVI
– HODOČAŠĆE HRVATSKE
PROVINCIJE DRUŽBE ISUSOVE**

- središnje misno slavlje predvodio je provincijal Družbe Isusove o. Ante Tustonjić, a homiliju je izrekao o. Ivica Musa

**20. V. – DAN EUHARISTIJSKE
ZAHVALNOSTI U BISTRIČKOJ ŽUPI**

**26. V. – SVETKOVINA PRESVETOGA
TROJSTVA – HODOČAŠĆE
HRVATSKE VATROGASNE
ZAJEDNICE**

**30. V. – SVETKOVINA PRESVETOGA
TIJELA I KRVI KRISTOVE**

**1. VI. – HODOČAŠĆE KATOLIČKIH
VJERSKIH VRTIĆA**

2. VI. – DEVETA NEDJELJA KROZ GODINU

8. VI. – BEZGRJEŠNO SRCE MARIJINO – HODOČAŠĆE BOLESNIKA I MEDICINSKOGA OSOBLJA

9. VI. – DESETA NEDJELJA KROZ GODINU

- rektor Svetišta predslavio svetu misu u Zagorskim Selima

10. VI. – PROSLAVA 50. GODIŠNJICE DOLASKA U DJEČAČKO SJEMENIŠTE NA ŠALATI GENERACIJE 1963., MEĐU KOJIMA JE I NAŠ PREČASNI SUPSIDIJAR ANTUN MOTOČIĆ

13. VI.

- rektor Svetišta predslavio misu u Župi sv. Antuna Padovanskoga u Sesevskim Selima

15. VI.

- rektor Svetišta predslavio svetu misu u Župi sv. Vida u Vrbovcu.

16. VI. – XI. NEDJELJA KROZ GODINU

- rektor Svetišta sudjelovao u mladoj misi velečasnoga Josipa Mudronje u Župi sv. Nikole Tavelića Zagreb – Kustošija

22. VI. – HODOČAŠĆE KARLOVAČKOGA DEKANATA

25. VI. – HODOČAŠĆE UMIROVLJENIKA KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE

- vjernici Stubičkoga dekanata hodočastili su u Voćin i Pleternicu te su pohodili Staru Gradišku

26. VI.

- rektor Svetišta predslavio svetu misu u Župi sv. Petra u Kašini

29. VI. – SVETKOVINA SVETOGA PETRA I PAVLA

29. VI. i 30. VI. – ZAVJETNO HODOČAŠĆE VJERNIKA GRADA VARAŽDINA

- središnje misno slavlje predvodio mons. Josip Mrzljak, biskup varaždinski

6. VII.

- susret KUD-ova u Svetištu, koje je okupio KUD „Lovro Ježek“ iz Marije Bistrice

7. VII. – XIV. NEDJELJA KROZ GODINU

13. VII. – SVETKOVINA MAJKE BOŽJE BISTRICKE

- središnje misno slavlje predvodio je mons. Mate Uzinić, biskup dubrovački

14. VII. – XV. NEDJELJA KROZ GODINU

- MARGARETSKO PROŠTENJE i zavjetno hodočašće župa Remete, Gračani i Bešići
- središnje misno slavlje predvodio je mons. Mate Uzinić, biskup dubrovački

21. VII. – XVI. NEDJELJA KROZ GODINU

22. VII.

- rektor Svetišta predvodio svetu misu u Župi sv. Marije Magdalene u Ivancu

26. VII.

- rektor Svetišta predvodio svetu misu u Župi sv. Anastazije u Samoboru, kod kapelice sv. Ane

27. VII. – 40. PROSLAVA OBJETNICE MISNIŠTVA prečasnoga Stjepana Čukmana

- homiliju je izrekao vlč. Vlado Švenda.

28. VII. – XVII. NEDJELJA KROZ GODINU

- središnje misno slavlje predslavio je mladomisnik Ivan Bingula

3., 4. i 5. VIII. – DANI BOŽJEGA LICA

- središnja misna slavlja predslavio je biskup mons. dr. Ivan Šaško

6. VIII. – BLAGDAN PREOBRAŽENJA GOSPODINOVA

10. i 11. VIII. – XIX. NEDJELJA KROZ GODINU

- središnje misno slavlje predslavio je nadbiskup zadarski mons. dr. Želimir Puljić

13. VIII. – HODOČAŠĆE INVALIDA

15. VIII. – SVETKOVINA UZNESENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE

- središnje misno slavlje svetkovine Uznesenja BDM predvodio je kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački

17. VIII. – HODOČAŠĆE SISAČKE BISKUPIJE

- središnje misno slavlje predvodio je biskup mons. dr. Vlado Košić

18 VIII. – XX. NEDJELJA KROZ GODINU

- središnje misno slavlje predvodio je biskup mons. dr. Vlado Košić

20. VIII.

- velečasni Branimir Budinski razriješen je službe župnoga vikara u Župi uznesenja Blažene Djevice Marije u Mariji Bistrici i imenovan na odgovornu službu upravitelja Župe Domaslovec
- velečasni Miroslav Markić razriješen je službe župnoga vikara u Zagrebu (Granešinski Novaki) i imenovan je župnim vikarom u Župi uznesenja Blažene Djevice Marije u Mariji Bistrici
- mons. Zlatko Koren razriješen je službe privremenoga upravitelja Župe uznesenja BDM u Zlataru
- vlč. Dražen Radigović razriješen je službe pastoralnoga suradnika u Župi uznesenja Blažene Djevice Marije u Zlataru

24. i 25. VIII. – XXI. NEDJELJA KROZ GODINU

- središnja misna slavlja predvodio je biskup krčki mons. Valter Župan

31. VIII. i 1. IX. – XXII. NEDJELJA KROZ GODINU

- HODOČAŠĆE VELIKOGORIČKOGA DEKANATA (više od 2000 pješaka)
- središnja misna slavlja predvodio je mons. Slobodan Štambuk, biskup hvarsko-bračko-viški

7. i 8. IX. – 282. ZAVJETNO HODOČAŠĆE VJERNIKA GRADA ZAGREBA I HODOČAŠĆE MLADIH ZAGREBAČKE NADBISKUPIJE U MARIJU BISTRICU

- hodočašće je predvodio kardinal Josip Bozanić, a odvijalo se pod geslom „Učvršćeni vjerom kako smo poučeni“

15. IX. – XXIV. NEDJELJA KROZ GODINU

- HODOČASTILI ČLANOVI HRVATSKE SELJAČKE STRANKE

22. IX. – XXV. NEDJELJA KROZ GODINU

28. IX. – CRKVA U HRVATA DOBILA JE NOVOGA BLAŽENIKA MIROSLAVA BULEŠIĆA

28. i 29. IX. – XXVI. NEDJELJA KROZ GODINU – HODOČAŠĆE BAČKIH HRVATA I HRVATSKE ZAJEDNICE BRAČNIH SUSRETA

30. IX., 1. i 2. X.

- rektor Svetišta predvodio je trodnevnicu u Župi blaženoga Alojzija Stepinca u Velikoj Gorici

4. X.

- rektor Svetišta predvodio je svetu misu u franjevačkoj crkvi u Slavanskom Brodu

6. X. – XXVII. NEDJELJA KROZ GODINU – VOJNO HODOČAŠĆE

- središnje misno slavlje predvodio je mons. dr. Marin Barišić, nadbiskup splitsko-makarski

8. X. – DAN NEOVISNOSTI – HODOČAŠĆE BARANJSKOGA DEKANATA

9. X.

- velečasni Ivan Zovko započeo đakonско-pastoralno služenje u Župi uznese-nja Blažene Djevice Marije u Mariji Bistrici

12. X. – HODOČAŠĆE VJERNIKA VRHBOSANSKE I BANJOLUČKE BISKUPIJE

- središnje misno slavlje predvodio je kardinal Vinko Puljić

13. X. – XXVIII. NEDJELJA KROZ GODINU

19. X.

- održan XV. recital „Josip Ozimec“

20. X. – XXIX. NEDJELJA KROZ GODINU, MISIJSKA NEDJELJA

26. X.

- proslavljena deseta godina djelovanja Klape „Bistrica“ i predstavljen nosač zvuka *Čuj nas Majko*

27. X. – XXX. NEDJELJA KROZ GODINU – ZAHVALNICA

- središnje misno slavlje predvodio je mons. dr. Vjekoslav Huzljak, biskup bjelovarsko-križevački

31. X.

- održan sakralni koncert Vokalista „Lada“

1. XI. – SVETKOVINA SVIH SVETIH

3. XI. – XXXI. NEDJELJA KROZ GODINU

10. XI. – XXXII. NEDJELJA KROZ GODINU

17. XI. – XXXIII. NEDJELJA KROZ GODINU

18. XI.

- sjećanje na Vukovar

24. XI. – SVETKOVINA ISUSA KRISTA KRALJA SVEGA STVORENJA

- Slavljena je sveta misa u kapelici sv. Ladislava u Podgorju Bistričkom, kojom je zaključena Godina vjere. Svetu misu je predslavio mons. dr. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački i u okviru nje blagoslovio nove vitraje, koji prikazuju svetog Ladislava, blaženoga Augustina Kažotića, blaženoga Ivana Pavla II. i blaženoga Alojzija Stepinca. Vitraje je izradio akademski slikar Josip Biffel, a postavljeni su darom župljana, hodočasnika, obitelji Vedrina i Vere Slatinski.

1., 8., 15., i 22. XII. – NEDJELE DOŠAŠĆA

18. XII.

- rektor Svetišta predvodio je svetu misu u Župi svete Katarine u Hlebinama

14. XII.

- adventsko putovanje bistričkih župljana u Salzburg

24. XII. – BADNJAK

25. XII. – SVETKOVINA ROĐENJA GOSPODINOVA

29. XII. – BLAGDAN SVETE OBITELJI: ISUSA, MARIJE I JOSIPA

2014.

1. I. – SVETKOVINA MARIJE BOGORODICE

5. I. – DRUGA NEDJELJA PO BOŽIĆU

6. I. – SVETKOVINA BOGOJAVLJENJA

12. 1. – BLAGDAN KRŠTENJA GOSPODINOVA

19. i 26. I. – NEDJELJE KROZ GODINU

18.– 25. I. – MOLITVENA OSMINA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA

2. II. – BLAGDAN PRIKAZANJA GOSPODNJEGA

- redovnice milosrdnice sv. Vinka Paulskoga i redovnice bosonoge karmelićanke proslavile su Dan posvećenoga života

9., 16., 23. II. i 2. III. – NEDJELJE KROZ GODINU

10. II. – U BISTRICKOM KARMELU PROSLAVLJENO JE STEPINČEVO

- misno slavlje predslavio prečasnii Marijan Ožegović, nadbiskupijski ekonom

7. III.

- rektor Svetišta predvodio je svetu misu u Župi Krista Kralja u Domaslovcu i blagoslovio novopostavljeni križni put

9. III. – PRVA KORIZMENA NEDJELJA

- križni put svećenika i vjernika Stubičkoga dekanata

■ KORIZMENE TRIBINE PETKOM U KAPELI SVETOGA PETRA

Voditelj: **Branimir Bilić**

Ciljevi:

– potaknuti ljude, posebno mlade, na promišljanje o stvarnoj vrijednosti života i važnosti ljudske osobe za opstojnost u današnjem, suvremenom svijetu, u kojem, uz opće siromaštvo većine, sve više vladaju siromaštvo duha i sve veća pohlepa bogatih i moćnih za novcem...

Petak 7. ožujka 2014. u 19.00 sati

SIROMAŠTVO, SIROMAŠENJE I DARIVANJE

Dr. sc. Tomislav Kovač, KBF Sveučilišta u Zagrebu i prof. dr. sc. Gojko Bežovan, Pravni Fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Petak 14. ožujka 2014. u 19.00 sati

KATOLIČKA CRKVA PAPE FRANJE ŠTO NUDI ČOVJEKU?

Prof. dr. sc. Emilio Marin, prorektor Hrvatskoga katoličkoga sveučilišta u Zagrebu i Darko Pavičić, komentator Večernjega lista

Petak 21. ožujka 2014. u 19.00 sati

DEPRESIJA I OVISNOSTI – REZULTAT BOLESNOG DRUŠTVA

Prof. dr. sc. Vlado Jukić, ravnatelj Psihijatrijske bolnice Vrapče i doc. dr. sc. Marijana Braš, psihijatrica, KBC Zagreb

Petak 28. ožujka 2014. u 19.00 sati

VRIJEDNOST ŽIVOTA I USPJEH U ŽIVOTU

Miro Gavran, najprevođeniji hrvatski pisac i Rene Medvešek, glumac, redatelj i profesor na Akademiji dramskih umjetnosti u Zagrebu

Petak 4. travnja 2014. u 19.00 sati
BUDUĆNOST HRVATSKE MLADEŽI

Don Damir Stojić, *studentski kapelan iz Zagreba*
i prof. dr. sc. Renato Matić, *sociolog iz Zagreba*

16. III. – DRUGA KORIZMENA NEDJELJA

19. III. – SVETKOVINA SVETOGA JOSIPA, ZARUČNIKA BLAŽENE DJEVICE MARIJE

- rektor Svetišta predvodio je svetu misu u Župi svetoga Josipa u Stubičkim Toplicama

23. III. – TREĆA KORIZMENA NEDJELJA

- obilježen Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom u BiH

25. III. – NAVJEŠTENJE GOSPODINOVO, BLAGOVIJEST

29. III.

- župljani bistričke župe hodočastili od Krapine do Varaždina

30. III. – ČETVRTA KORIZMENA NEDJELJA

25 godina bračnoga zajedništva proslavili su:

*Mladen Ležaić i Jasenka r. Tumpić,
Ivan Košec i Goranka r. Ležaić,
Mirko Šimunec i Božica r. Milošić,
Ivan Hren i Dragica r. Grgić,
Zlatko Ležaić i Mirjana r. Prugovečki,
Zlatko Čukelj i Jadranka r. Tucman,
Zoran Horvat i Maja r. Plavić,
Dragutin Gereci i Višnja r. Šagud,
Dragutin Škvorc i Snježana Marija r. Grden,
Željko Halamić i Blaženka r. Gorički,
Dragutin Odorjan i Biserka r. Čukman,
Kruno Prlić i Štefica r. Smrček,
Josip Gabud i Snježana r. Vlahović,
Željko Huseinović i Štefica r. Sever-Smrček,
Darko Rusan i Ankica r. Pavlović,
Davor Sugnetić i Ankica r. Muhek,
Marijan Hrastinski i Vesna r. Žabec,
Zoran Gabud i Mira r. Marjanović,
Zdravko Gabud i Marina r. Dolčić,
Mladen Antolković i Vesna r. Lacković*

6. IV. – PETA KORIZMENA NEDJELJA

11. IV.

- križni put sa svijećama na Kalvariji

13. IV. – NEDJELJA MUKE GOSPODNE, CVJETNICA

- središnje misno slavlje predslavio je biskup mons. dr. Valentin Pozaić, koji je predvodio i križni put na Kalvariji

17. IV. – VELIKI ČETVRTAK

18. IV. – VELIKI PETAK

19. IV. – VELIKA SUBOTA

20. IV. – NEDJELJA USKRSNUĆA GOSPODNJEGA – USKRS

- središnje misno slavlje predvodio je biskup mons. dr. Valentin Pozaić
- uskrsnje aranžmane koji rese zavjetni oltar Majke Božje Bistričke izradili su i oblikovali Brankica Šćuric i Ljiljana i Stjepan Cesar

21. IV. – USKRSNI PONEĐJELJAK

- hodočastili hodočasnici iz Sesveta

22. IV.

- proslavljen Dan Krapinsko-zagorske županije u Mariji Bistrici, na svečanoj sjednici rektor Svetišta primio je povelju Županije

23. IV.

- rektor svetišta predvodio je svetu misu u Župi svetoga Jurja u Desiniću

26. IV.

- slavlje sakramenta sv. potvrde
- svetu misu je predslavio i sakrament podijelio prečasni gospodin dr. Matija Berljak, kanonik Prvostolnoga kaptola
- sakrament su primili:
DORA KRUHAK, DOMAGOJ HABAZIN, MARINA KRALJ, ANA KATARINA ŠUŠTIĆ, JURICA MIKUŠ, VALENTINA BELEC, KAROLINA PRUGOVEČKI, DANIJEL ČUKMAN, ANA VURAIĆ, VJEKOSLAV ŠOBAK, TEA HRUPELJ, JURICA SAMBOL, DRAGUTIN MICAK, IVAN SAMBOL, KARLA SAMBOL, ANAMARIJA ŠUŠTIĆ, HRVOJE PISK, AMALIJA PETRIC, SNJEŽANA KEREŠA, ŽELJKA

HABAZIN, IVANA JAJTIĆ, MISLAV HUSINEC, GRACIJA GALOIĆ, KARLO SUMPOR, ANĐELO BAJŠ, LEONA LEŽAIĆ, JASMINA KOŽIĆ, MAGDALENA PRUGOVEČKI, KARLO KOVAČIĆ, KRISTIJAN GREGORIĆ, LUCIJA ČALE, MARIJA TOMORAD, TAMARA JAKOPOVIĆ, BERNARD KOŽIĆ, DARIO OZIMEC, ANTONIO KOVAČIĆ, TAMARA PISK, VID KOVAČIĆ, DOMAGOJ POZAIĆ, MARIJA MATOK, KARLA TRČAK, KLAUDIJA KOŽIĆ, FILIP MATOK, PETRA VURAIĆ, BARBARA OREMUŠ, EMILI GABUD, LUCIJA CIMIĆ, VALENTINA BABIĆ, ANTONIO VEDRINA i DARIJA MIKETIĆ

27. IV. – II. VAZMENA NEDJELJA

- otvorenje hodočasničkoga ljeta
- misno slavlje predslavio mons. Juraj Jerneić, upravitelj Svećeničkoga doma svetoga Josipa u Zagrebu

1. V. – Sveti Josip radnik – SVIBANJSKO HODOČAŠĆE VJERNIKA ZAGREBAČKE DUBRAVE

2. V.

- na bistričkom groblju sahranjen Franjo Novoselec, dugogodišnji zauzeti djelatnik župnoga karitasa

4. V. – III. VAZMENA NEDJELJA

- prvi puta euharistijskom stolu pristupili su:
MAGDALENA BAJŠ, ANA ČUKMAN,
MARTADOMIŠLJANOVIĆ, DOROTEADU-
ŽANEC, NATALI GABUD, LUCIJA HAMIN,

SARA JAKOPOVIĆ, VERONIKA KOŠEC, SARA KRAJNIK, PAULA KRUHAK, ALEKSANDRA MEŠTROVIĆ, DORA MEŠTROVIĆ, NIKA MEŠTROVIĆ, MATEA MITREČIĆ, LANA OZIMEC, LORENA PRUGOVEČKI, MIA SKULIBER, MIHAELA SREBAK, LARA ŠPOLJAREC, ANA ŠTAGAR, MARTA ŠUŠTIĆ, PAULA TOMURAD, MISLAV ČUK, EMANUEL DIJANIĆ, DARIO GALOIĆ, TIN HABAZIN, JOSIP HANŽEK, MATIJA JAKOPEC, FRAN JURAS, SEBASTIAN KLANCIR, MARTIN KOŽIĆ, FRANJO KRANJEC, TOM LIHTER, MIHAEL MEŠTROVIĆ, MIHAEL PETRIC, RAFAEL PILLE, BORNA PRUGOVEČKI, HRVOJE PRUGOVEČKI, PATRICK ŠAJNIČKI, DAVID ŠKRLEC, STJEPAN TOMORAD, ADRIAN TREMLJAN, LUKA TUPEK, DINO VAJDIĆ i PATRIK VAJDIĆ

- prvopričesnike je s puno kreativnosti pripremala s. Tihomila Sente

Iz života župe i svetišta

12

- biskup mons. dr. Valentin Pozaić krstio je Lejlu, peto dijete u obitelji Hižar

5. V. – HODOČAŠĆE ŠPORTAŠA

- središnje misno slavlje predvodio je biskup mons. Mijo Gorski

10. V. – HODOČAŠĆE BJELOVARSKO-KRIŽEVAČKE BISKUPIJE

- središnje misno slavlje predvodio je mons. dr. Vjekoslav Huzljak, biskup bjelovarsko-križevački

11. V. – IV. VAZMENA NEDJELJA – HODOČAŠĆE SJEMENIŠTARACA IZ MEĐIBISKUPIJSKOGA SJEMENIŠTA IZ ZAGREBA

12. V.

- rektor Svetišta predslavio svetu misu u Župi svetoga Leopolda Bogdana Mandića u Zagrebu (Ljubljana – Voltino)

17. V. – HODOČAŠĆE MOLITVENIH VIJENACA KRALJICE OBITELJI

18. V. – V. VAZMENA NEDJELJA – HODOČAŠĆE HRVATSKE PROVINCIJE DRUŽBE ISUSOVE

20. V. – DAN EUHARISTIJSKE ZAHVALNOSTI U BISTRİČKOJ ŽUPI

- središnje misno slavlje predvodio je don Pave Điko

24. V.

- rektor Svetišta predslavio svetu misu u Župi Ivanec Bistranski, Marija Gorica

25. V. – VII. VAZMENA NEDJELJA

29. V. – UZAŠAŠĆE GOSPODINOVO

31. V.

pročelnik Kongregacije za katolički odgoj kardinal Zenon Grocholewski hodočastio u Svetište

- Kardinal Zenon Grocholewski, pročelnik Kongregacije za katolički odgoj, hodočastio je na blagdan Pohoda Blažene Djevice Marije u Hrvatsko nacionalno svetište Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici,

u pratnji osobnoga tajnika mons. Pjotra Majora te moderatora Nadbiskupskoga duhovnoga stola mons. Nedjeljka Pintarića i nadbiskupskoga tajnika mr. Milana Dančua. Gosta iz Vatikana u bistričkom svetištu dočekaio je rektor Svetišta i bistrički župnik mons. Zlatko Koren, zaželjevši mu dobrodošlicu u svetište koje je 1998. godine pohodio papa Ivan Pavao II. i tom prigodom blaženim proglasio kardinala Alojzija Stepinca.

Obraćajući se nazočnim vjernicima u bistričkoj župnoj crkvi, kardinal Grocholewski je kazao da su marijanska svetišta u cijelome svijetu srca dotičnih krajeva i crkvenosti mjesnih biskupija. Podsjetio je nadalje na Drugi vatikanski koncil i dogmatsku konstituciju o Crkvi *Lumen Gentium*, u kojoj je posebno istaknuto značenje Blažene Djevice Marije Bogorodice u otajstvu Krista i Crkve, navevši da je papa Pavao VI. na završetku Koncila Blaženu Djevicu Mariju proglasio Majkom Crkve.

„Neka Majka Božja bude u vašim mislima i vašim srcima, jer će vas sigurnim putem dovesti do svoga Sina Isusa Krista“, kazao je kardinal Grocholewski, zaželjevši svim hodočasnicima plodonosan i blagoslovljen boravak u bistričkom svetištu.

Uz hodočasničku bistričku popijevku *Majko Božja Bistrička*, koju su zdušno pjevali svi hodočasnici, kardinal Gro-

cholewski je obišao oltar s kipom Majke Božje Bistričke te se zadržao u molitvi.

- rektor Svetišta predslavio svetu misu u Župi Marija Gorica

1. VI. – VII. VAZMENA NEDJELJA, HODOČAŠĆE VATROGASACA

- središnje misno slavlje predslavio je biskup kotorski, mons. Ilija Janjić

7. VI. – HODOČAŠĆE BOLESNIKA I MEDICINSKOGA OSOBLJA

- središnje misno slavlje predslavio je prof. dr. Alojzije Hobljaj, kanonik

8. VI. – PEDESETNICA – DUHOVI, HODOČAŠĆE STUDENATA

- središnje misno slavlje predslavio je velečasni Damir Stojić

14. VI. – HODOČAŠĆE DJEČJIH VRTIĆA

15. VI. – PRESVETO TROJSTVO

- rektor Svetišta i limena glazba iz Marije Bistrice pohodili su Župu svetih Triju kraljeva u Karlovcu
- župljani bistričke župe, predvođeni vlč. Draženom Radigovićem, hodočastili su u Župu Presvetog Trojstva Moravče

Iz života župe i svetišta

14

19. VI. – SVETKOVINA PRESVETOGA TIJELA I KRVI KRISTOVE, TIJELOVO

21. VI. – PREZBITERSKO REĐENJE U ZAGREBAČKOJ KATEDRALI

- Naš đakon vlč. Ivan Zovko, koji je od jeseni prošle godine u našoj župi i svetištu boravio na đakonskom praktikumu, po rukama zagrebačkoga nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića zaređen je za svećenika. Mladu misu proslavio je u nedjelju 6. srpnja u Župi Presvetoga Srca Isusova u Prozoru. Hvala mu i blagoslovljeno mu bilo!

Zagrebačka nadbiskupija se raduje novim svećenicima.

NAŠI MLADOMISNICI SU: Tomica Božiček (Orehovica), Josip Čulig (Gornja Stubica), Ivan Lastovčić (Domaslovec), Boris Jozić (Prečko), Matej Petrić (Lug Samoborski) i Ivan Zovko (Prozor).

- 25. obljetnica biskupske službe zagrebačkoga nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića

Iz života župe i svetišta

16

22. VI. – XII. NEDJELJA KROZ GODINU

- **Proslava svećeničkih jubileja** – Zagorski arhidakonat
zahvalno euharistijsko slavlje predvodio preč. Josip Belavić, a propovijedao preč. Ivan Mikec

55 godina – mons. **Ivan Špoljar**, umirovljeni župnik, Zagreb

50 godina – **Josip Belavić**, umirovljeni župnik, Pregrada

40 godina – **Slavko Dubovečak**, župnik, Luka; **Ivan Jakopović**, župnik, Laz

35 godina – **Dragutin Šarc**, župnik, Rozga

25 godina – **Josip Firšt**, župnik, Taborско; **Ivica Šestak**, župnik, Orehovica

20 godina – **Ivan Frkonja**, župnik i dekan, Sv. Petar Zaprešić; **Ivan Mikec**, župnik, Pregrada

10 godina – **Željko Horvat**, upr. župe, Bedekovčina; **Andelko Horvatić**, upr. župe, Petrovsko; **Zlatko Pavetić**, upr. župe, Sveti Križ Začretje

- glazbeni okvir zlatomisničkomu slavlju podario je združeni zbor mladih iz Zlata i Marije Bistrice

24. VI.

- rektor Svetišta predslavio misu u Župi sv. Ivana Krstitelja u Zlatar Bistrici

25. VI. – HODOČAŠĆE UMIROVLJENIKA KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE

- vjernici Stubičkoga dekanata hodočastili prvomu hrvatskomu kanoniziranomu svetcu – svetomu Nikoli Taveliću u Šibenik

28. VI. – HODOČAŠĆE KARLOVAČKOGA DEKANATA

- središnje misno slavlje predslavio prof. dr. Željko Tanjić, rektor Hrvatskoga katoličkoga sveučilišta

29. VI. – SVETKOVINA SVETOGA PETRA I PAVLA – HODOČAŠĆE SVETONEDELJSKOG DEKANATA

Homilija mons. dr. Želimira Puljića na blagdan svetoga Lovre, 10. kolovoza 2013.

Što nam dakle poručuju mučenici iz prvih kršćanskih vremena? Ne moramo ići u davna rimska vremena da otkrijemo značenje i poruku mučenika. Zar krvavo dvadeseto stoljeće nije prepuno takvih svjedoka? Gdje su se onih nadahnjivali pa su mogli odoljeti suvremenim stupicama zavođenja i progona? Odakle snaga tolikim otčevima i majkama, djedovima i bakama da nisu zagrizli stupicu komunističkoga zavođenja, a niti povjerovali obećanjima socijalističkog raja na zemlji? Ta nije jedanput bilo rečeno i preporučeno neka se samo upišu u Partiju, neka djecu ne krste i neka se ne vjenčaju u crkvi i dobit će radno mjesto. I gdje bismo bili da nije bilo duha svetoga Lovre u našim biskupima, među svećenicima i vjernicima?!

Danas s posebnom radošću stojimo u ovom našem nacionalnom svetištu, gdje je on nezaboravne

1998. godine blaženi Ivan Pavao II. proglasio blaženim našega mučenika iz XX. stoljeća kardinala Alojzija Stepinca.

Crkva je među nama stup i tvrđava istine! Ona je produženo Isusovo utjelovljenje! Zato joj vjerujemo i u nju vjerujemo! Ponosimo se s njome i pouzdajemo se u njezino materinsko vodstvo. To je vjera koja će i danas pomoći i nama i našem narodu da se ne izgubi u ovoj sivoj sumaglici suvremenih i zavodljivih hereza. Osjećamo naime kako je naša domaća Crkva vodila i vodi iste one dvije bitke s kojima se suočio sv. Lovro i njegov suvremenik papa Siksto II. Jučer je to bilo za golo preživljavanje pred moćnicima komunističke ideologije, a danas za očuvanje svetinja koje se pokušava profanirati i desakralizirati. Zato je aktualna ona prastara molitva što su ju vjekovima molili naši otčevi i pradjedovi: “Da se udostojiš svoju Crkvu ravnati i uzdržati, molimo te!”

Kultom i čašćenjem svetaca mi ispovijedamo vjeru u svijet objave, u svijet otkupljenja i nebeske slave. I svoju vjeru u primat duhovnoga nad materijalnim, vječnoga nad prolaznim. Štujući svetce, mi ispovijedamo da nam je zakon evanđelja jedina, prava i cjelovita mudrost života i opredjeljujemo se za plodove “novoga čovjeka” koje Duh Gospodnji izvodi u njemu, a to su: ljubav, mir, radost, strpljivost, blagost, dobrota, vjernost, krotkost, uzdržljivost, poniznost, milosrđe, jedinstvo, praštanje, srdačnost, skladnost i zahvalnost. Takvim vjerničkim stavom mi relativiziramo ovozemne veličine i sile, a opredjeljujemo se za neprolazne vrijednosti života i za nadnaravno shvaćanje svijeta.

Narod koji štuje svetce, ispovijeda takvo predanje. To je kršćanski narod. On se time ponosi i on to želi i ostati. On se ne boji ni smrti, ni nasilja. On vjeruje u višu Božju pravdu. Štovanjem svetaca takav se narod pribraja velikoj pobjedničkoj zajednici općinstva svetih i silnoga mnoštva otkupljenih koji se pred uskrsnim Jaganjcem klanjaju i pjevaju: “Svet, svet i presvet!” Kult svetaca tihi je, ali radikalni otklon svih modernih zavoda: manipulacije, ateizma, relativiz-

ma i drugih suvremenih zastranjenja. On je impresivna aklamacija nadnaravnomu, milosnomu, evanđeoskomu i crkvenomu kršćanstvu koje su ispovijedali i prakticirali naši otčevi tijekom stoljeća, jer su bili sigurni da su sveci Božji miljenici, moćni zagovornici i dragi zaštitnici. U tom duhu mi ćemo s vjerom danas moliti: “Gospodine, ti si blaženomu Lovri dao žar svoje ljubavi te se proslavio vjernim služenjem i slavnim mučeništvom. Daj i nama ljubiti što je on ljubio, a u životu provesti što je naučavao. Svjedoče Kristov, nebom ovjenčani, pogledaj na nas, štovatelje svoje: živjeti za Krista, za njega svjedočiti, svima nam izmoli. Amen.”

Kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački

20

Iz homilije na blagdan bl. Alojzija Stepinca Zagreb, katedrala, 10. veljače 2014.

Liturgijska čitanja: 2 Kor 1, 3–7.8b–9.12; Iv 12, 23–28

Preuzvišeni apostolski nunciju u Hrvatskoj,
braćo biskupi, prezbiteri i đakoni,
redovnici i redovnice,
dragi hodočasnici,
predraga braćo i sestre u Kristu!

1. Zahvaljujući Isusu Kristu, tomu Božjemu zrnu, večeras smo ovdje. Isus Krist, naš Gospodin, za nas je došao na svijet, utjelovio se, pao na zemlju i na križu se nad njom uzdigao te donio plodove uskrsnuća. On nam je darovao vjeru i utjehu, kojom nas ne prestaje tješiti, kako nam je navijestio apostol Pavao.

Zahvaljujući tomu zrnu, niknula su svjedočanstva po životima kršćana, među kojima najviše privlači nesebična ljubav mučenika. Zahvaljujući zrnu ljubavi, i ve-

čeras se hranimo riječju Božjom i kruhom života, da bismo nosili radosnu vijest i čuvali pouzdanje u nevoljama i kušnjama života.

Braćo i sestre, večeras smo okupljeni na poticaj Božjega Duha, koji je u nama. Njemu smo se odazvali da bismo bili dio Crkve koja moli i koja iznova osjeća koliko nam je potrebna snaga otajstva koje preobražava čovjekov život. A Bog je na poljima svijeta i u ljudskim srcima ostavio jasne tragove svoje prisutnosti, koje ne mogu previdjeti iskreni tražitelji istine.

Ipak, na istom je polju posijano i zrnje zla. Zlo guši nadu, unosi nemir i razdore; širi tugu. Zlo je nametljivo i sebično, ali ujedno površno i plitko; dovoljno snažno za ranjavanje, ali preslabo da bi izliječilo. Zlu nije stalo do plodova od kojih se može

živjeti. Zlo namjerno sužava pogled, izabire privlačne ciljeve i uvjerava da se bez njih ne može; štoviše, da ih je lako postići.

Zlo ne daje uporišta i usmjerenja, nego samo nejasne naznake, koje ne mare za prošlost, niti usmjeruju prema budućnosti. Njegovo je obilježje nestabilnost i nemir, a prožeto je osjećajima dugovanja i krivnje. Ljude lako zarobi ono što je prolazno te ih ostavlja u pustoši, nemoći, ravnodušnosti i beznađu.

2. Slaveći blagdan blaženoga Alojzija Stepinca, iz godine u godinu obnavljamo spomen koji ima obilježja suprotna plodovima zla. Spomen blaženoga Alojzija nas iz nemira uvodi u mir, iz nestabilnosti u postojanost, iz izgubljenosti u sigurnost, iz beznađa u nadu, iz ravnodušnosti u ljubav, iz grijeha u milost. U spomenu blaženoga Alojzija susrećemo se i s mučeništvom u kojem se očituje čista i nesebična ljubav, koja vodi do herojskoga svjedočenja krjeposna života.

Kada papa Franjo u svojoj apostolskoj pobudnici *Radost evanđelja* govori o misijskoj preobrazbi Crkve, on naglašava svjedočanstvo mučeništva. Posebno je zanimljivo da to čini u povezanosti sa zrnom, s činjenicom da na istome polju rastu dobri plodovi i kukolj.

Govoreći o Crkvi kao evangelizacijskoj zajednici, Papa piše da ona "prati ljude na svakom koraku koji čine na svom putu, ma koliko on mukotrpan i dug bio. Dobro su joj poznata duga čekanja i apostolska ustrajnost. U evangelizaciji poglavitu važnost ima strpljivost i ona ne mari za vremenska ograničenja. (...) Brine se za zrno i ne uznemiruje zbog kukolja. Kada vidi da u žitu niče kukolj, sijač ne gundā i ne diže uzburu zbog toga. On nalazi načina da se Božja riječ ucijepi u konkretnu situaciju i dadne nove plodove, premda se oni na prvi pogled čine nesavršeni i nepotpuni. Učenik je spreman uložiti cijeli život, sve do mučeništva, kao svjedočanstvo za Isusa Krista." (RE, 24)

3. Mučenici nam pomažu da kršćanstvo pri-

hvatimo kao izbor i potiču hrabrost ustrajnosti sve do smrti, kao i spremnost da svoj život položimo za Isusa, kako bismo u punini Božjoj s njim i uskrsnuli. Drugi vatikanski koncil kaže da mučeništvo, po kojem učenik postaje sličan Učitelju, Crkva smatra osobitim darom i najvećim dokazom ljubavi (usp. LG, 42).

Kršćanski su mučenici potvrda ljudske vezanosti uz ljubav, uz Božju ljubav, uz izvor bez kojega čovjek gubi smisao. Mučenici su uvijek privlačili istinom koja u njima progovara. Zbog toga su mučenici najrazgovjetniji i najuvjerljiviji poziv na nasljedovanje – ne njih samih, nego Boga. U snazi zajedništva života koje se uspostavlja po Duhu Svetom između Krista i mučenika sam Krist nastavlja živjeti u svojim izabranicima, koji se u slobodi svoga bića otvaraju djelovanju Duha Svetoga. Zbog

toga životnoga zajedništva između Krista i mučenika, koji su živi udovi mističnoga tijela Kristova, sam Krist po svom Duhu govori i djeluje u njima.

Mučeništvo u prvom redu pretpostavlja temeljitu vjeru u Boga. "U tebe se, Gospodine, uzdam!" bilo je biskupsko i životno geslo blaženoga Alojzija. Izraz je to vjere koja pokreće i usmjeruje čitavu osobu i koja se u nadi potpuno predaje Bogu. Mučeništvo daje ozbiljnost kršćanskomu životu. Bez misterija križa gubi se kršćanski identitet, a kršćanstvo tada upada u utopijski bijeg prema zatvorenoj ovozemaljskoj budućnosti.

4. Ova prvostolnica i zemni ostatci našega blaženika u njoj magnet su koji privlači i okuplja hrvatske vjernike. Na grob blaženoga Alojzija tijekom cijele se godine hodočasti, tu se donose svjedočanstva vjere, polažu zavjeti, zahvaljuje za uslišane molitve i preporučuje u potrebama sebe i svoje, obitelji i narod, Crkvu i svijet. Tomu ste najbolji dokaz i svjedoci vi, draga braćo i sestre, večeras okupljeni u Stepinčevoj katedrali.

Naša Crkva i hrvatski narod – slobodno to možemo reći – nerazdvojivo su obilježeni životom i smrću blaženog Alojzija Stepinca. Crkva čuva memoriju svetosti, a nimalo ne iznenađuje što se u mnoštvu svjedoka, u memoriji hrvatskoga vjerničkoga narodnoga bića, duboko utisnuo i ostao živjeti spomen na blaženoga Alojzija. Bog ga je pozvao, a on se odazvao i postao simbolom hrvatskoga katoličkoga identiteta.

Blaženi i uskoro sveti papa Ivan Pavao II. označio je hrvatskom narodu blaženog Alojzija Stepinca kao neku vrstu kompasa pomoću kojeg se treba orijentirati, a kao glavne točke Papa je spomenuo: vjeru u Boga, poštovanje čovjeka, ljubav prema svima sve do opraštanja, jedinstvo s Crkvom kojoj je na čelu Petrov nasljednik (usp. homiliju u Mariji Bistrici 3. listopada 1998.).

5. Dragi vjernici, potrebno je danas biti ovdje, uz blaženoga Alojzija, da bismo

osjetili otkucaje povijesnoga bila naših korijena, da bismo osvježili tragove nade za našu budućnost. Naime, u razdoblju samobrane od komunističkoga totalitarizma, predvođen blaženim Alojzijem, hrvatski je narod prošao hod duhovnog sazrijevanja, zahvaljujući kojemu nisu potcijenjene bitne vrijednote za ljudski život, a učvršćeno je uvjerenje da je jedini Bog vrhovni jamac našega pojedinačnog i narodnog dostojanstva, kao i naših prava.

Stoga se ovdje obnavlja nacionalni spomen prijednog puta, utemeljen na Bogu i njegovoj spasiteljskoj milosti, koja je djelovala u našoj prošlosti. Stepinac je polazište od kojega treba uvijek iznova započinjati, na njemu se treba nadahnjivati, učvršćivati, orijentirati, da bi nam se otvorili obzori budućnosti.

Dobro to zna naš hrvatski narod. On čuva svoju memoriju, koja se ne može svesti samo na nabranje određenih podataka. Hrvatski narod ima duboku svijest vlastitoga dostojanstva. Ta se svijest oblikovala tijekom bremenite povijesti u obrani križa slavnoga i slobode zlatne. Duša ovoga naroda zna kako se slavi i brani život, kako se prihvaća smrt, kako se čuva i cijeni obitelj te njeguje rodbinske veze, kako se pomaže potrebnima i siromašnima; ovaj narod poznaje solidarnost, poštuje nedjelju, raduje se blagdanima i slavljinama, moli se Bogu i časti Presvetu Bogorodicu Mariju.

6. To je hrvatski katolički identitet. Njega je blaženi Alojzije opisao ovako: "Nema sumnje, da je jedna od najljepših odlika hrvatskog narodnog bića u prošlosti bila nastojanje kako bi svoj narodni život doveo u sklad s načelima objavljenih istine Božje. I to ne samo onda, kad je iz toga mogao izbijati koristi, nego i onda kada mu je to bilo gorko." (*J. Batelja – C. Tomić [prir.], Alojzije Kardinal Stepinac, nadbiskup zagrebački. Propovijedi, govori, poruke [1941–1946], Zagreb 1996., str. 98.*)

Braća i sestre, hrvatskomu je identitetu suprotan importirani, umjetni identitet, koji se u posljednje vrijeme uporno promiče, a načinjen je navodno na temelju znanstvenih dostignuća, no skrojen je u stvari po potrebi i koristi privatnih sektora. Njegovi promicatelji, nezadovoljni našom domovinom, željeli bi reinterpretirati njezinu povijest, iskrivljujući našu prošlost. U suočenju s takvim ideologijama, duša hrvatskoga naroda progovara kako nije potrebno slušati one koji nastoje zamijeniti stvarnost s idejama.

Naš narod ima dušu i ako govorimo o duši jednoga naroda, mislimo na način kako se vidi stvarnost, na način kako narod spontano reagira, na kritičnu svijest koju on nosi u sebi. Ta se svijest osjeća, ona se očituje, samo je potrebno dijeliti sudbinu naroda i osjećati bilo njegova pulsa. Biti s narodom, njemu pripadati, omogućuje da se pravo shvati poruka njegove povijesti, bitne oznake njegova identiteta. U svakomu pak pristupu, posebno u tako osjetljivu poslu osvjetljavanja prošlosti, važna je ne samo stručna osposobljenost, nego i poštenje. Današnje često pozivanje na stručnost kao da želi sakriti glavnu poteškoću u kojoj se nalazimo, a to je nedostatak osjetljivosti i ljubavi prema bližnjima, te u konačnici – poštenje.

Blaženi Alojzije u više je navrata upozoravao na to. Među ostalim je rekao i sljedeće: “Današnju ogromnu bijedu u svijetu nije rodilo toliko neznanje koliko u prvom redu nepoštenje. I današnju bijedu u svijetu neće odstraniti samo znanje, nego u prvom redu povratak zakonu Božjemu.” (*Govor prigodom blagoslova kamena temeljca Trgovačke akademije u Zagrebu*, 4. srpnja 1936., u: *idem*, str. 113.)

7. Dragi vjernici, najbolji način da se narodom gospodari nastojanje je da se ljude dezorijentira neprestanim poticanjem unutarnjih podjela i sukoba, rastresajući ih zavodljivim vijestima, kako se ne bi usredotočili na svakidašnja životna pitanja, gdje je rastuća nezaposlenost na prvom mjestu.

Zanimljivo je da danas imamo više informacija no ikada, a ustvari ipak ne znamo što se događa, što je iza onoga o čemu se govori. Preobilje globalnih informacija, koje su dobro kontrolirane, prilagođene, reinterpretirane, zatrpava dušu probranim i doziranim podatcima i slikama, bez da se omogući produbljenje spoznaje. Miješa se stvarnost s prividom i dobro serviranim porukama u službi ciljane propagande; nude se iluzije, a ubija nadu.

Ali, hvala Bogu, naš narod poznaje praksu tihog hoda u svakidašnjici. To je naučio u teškim vremenima. Narod je naučio odo-

lijevati, poznaje bolnu i mirnu šutnju, ali zna prepoznati i trenutke kada treba progovoriti te se javno i hrabro zauzimati za opće dobro.

8. Mi dobro znamo da je život i smrt blaženoga Alojzija donio bezbroj plodova našoj Crkvi i domovini. Njegovu zagovoru posebno preporučujemo i Drugu sinodu Zagrebačke nadbiskupije.

Kako je samo čudesno vidjeti da se blaženikov život, njegovo služenje Bogu i Crkvi protegnulo tijekom desetljeća. Kako je samo lijepo vidjeti da je spomen na njega iznjedrio naraštaje vjernika, posebno mladih, koji svjedoče svoju vjeru u novim okolnostima, zalažući se za istinu i vrijednosti za koje je on trpio, želeći dobro svomu narodu i svakomu čovjeku.

Od prošlogodišnjega slavlja živjeli smo iznimnu godinu, koje su dani nerijetko bili ispunjeni brigom za živote najbližih, ne samo na razini gospodarskih poteškoća, nego i na razini pokušaja da se obescijeni obitelj, da se u području odgoja i obrazovanja unesu pogubna polazišta za naš narod i državu.

Glede tih pitanja nadbiskup Stepinac je u svoje vrijeme zauzeo jasan stav. On poručuje: »Temelj na kojemu počivaju narod i čovječanstvo jest bez sumnje obitelj. (...) Ako hoćemo urediti obitelj, valja je dakako osvijetliti prije svega sa religioznog i moralnog stanovišta, ali i sa pravnog, ekonomskog, povijesnog, pedagoškog, higijenskog i socijalnog, kako bi se obitelj uzmogla urediti tako, da što lakše postigne svrhu namijenjenu joj od Stvoritelja svijeta... Crkva pak katolička, koja je oduvijek bila nositeljica reda i mira, neće ni ubuduće zatajiti, niti ostati po strani kad se bude radilo o pitanjima od tolike važnosti, kao što je pitanje obitelji.» (*Nagovor na otvorenju Hrvatskog socijalnog tjedna*, 25. listopada 1937., u: J. Batelja [ur.], *Alojzije Stepinac, nadbiskup zagrebački: propovijedi, govori, poruke [1934.–1940.]*, Zagreb 2000., str. 191.)

Uistinu, kao da se ispunila ta blaženikova riječ, jer Crkva u naše vrijeme nije ostala po strani. Štoviše, očitovala se u svojoj ljepoti, poglavito glede vjernika laika koji svjedoče svoju vjeru, koji su poučeni i svjesni odgovornosti svojeg poziva u Crkvi i svijetu. Naime, Crkva ne može vršiti svoje poslanje ako ne očituje cjelinu Kristova tijela. Tomu tijelu pripadaju svi vjernici, što se iz dana u dan pokazuje sve važnijim za djelovanje Crkve.

9. Draga braćo i sestre, taj blaženikov zov i mi ponavljamo u ovome vremenu. Snaga za to živi u nama, u našim savjestima, u našoj kršćanskoj dobroti koja ima izvor u Bogu. Važno je da se ne bojimo; važno je da se usudimo graditi jedinstvo i ne prestanemo jedni drugima biti sigurni oslonci u istini.

Hrvatska domovina ne živi lake trenutke. I u prošlosti smo se suočavali s teškim nevoljama i naučili biti strpljivi. Svatko od nas vjernika u tome treba početi od sebe. To je najviše što možemo učiniti, da nas ne zarobe prijetnje i strah. A Božje zrno ne će nikada prestati probijati zemlju i donositi rod. Ono je osnaženo ljubavlju i mučeničkom krvlju blaženoga Alojzija. Dragi štovatelji blaženoga Alojzija, Božja je dobrota velika i Božje milosrđe neizmjereno. Pohodi Svemogućega događaju se uvijek u pravi trenutak. Radost i utjeha beatifikacije prije šesnaest godina bila je izvor novoga blagoslova za Crkvu i hrvatski narod.

A sada s velikim pouzdanjem molimo Nebeskoga Oca da čašću svetaca sveopće Crkve uresi slugu svojega blaženoga Alojzija, kako bi nam bio još svjetlijim primjerom u čašćenju Boga i nesebičnu služenju njegovu narodu. Blaženi Alojzije, tvomu zagovoru preporučujemo naš hrvatski narod i domovinu nam Hrvatsku. Amen.

NEDJELJA MUKE GOSPODNJE
Cvjetnica, 13. travnja 2014.

Meditacija na XII. postaji bistričke kalvarije

Kao danas, tako i cijeloga života na razne se načine malo-pomalo uspinjemo na goru, na Kalvariju, zajedno s Isusom, koji nosi svoj i naš križ. Moj križ postaje dijelom Isusova križa. Križni put je povijest i sadašnjost: Isusa i svakoga od nas.

Uspeli smo se na vrh Kalvarije i promatramo Isusa razapeta. Isusov pogled s križa počiva na nama, na svakomu od nas. Tu, pred probodenim Srcem Kristovim, kucaju naša srca.

Uzdignut je visoko, a svijet se i nadalje vrti u svojim zabludama i zlima, u svom nasilju i ubijanju. Da, to je naš svijet, naša stvarnost: i mi prinosimo i svojoj i njegovoj sudbini. Uvijek i posvuda ljudi nose svoje križeve: nepravde, osvete, nerazumijevanja. Pojedinci i skupine bez duše i srca guraju

u siromaštvo i bijedu ne samo pojedince, nego i obitelji i cijele narode. Sveti pisac *Psalama* pita se: "Ne će li se urazumiti svi što bezakonje čine, koji proždiru narod moj kao da jedu kruha?" (Ps 14, 4)

Isus biva razapet svaki put kad je koja osoba ponižena i obezvrijeđena, lišena svojih dobara, razvoja i napredovanja, kad je lišena slobode, kad je izložena dužničkom ropstvu. I mi sami našim nedjelima i nedosljednostima dodajemo teret križu Kristovu. I dok se ističu ljudska prava i slo-

boda, jednakost i ravnopravnost, nameću se agresivne razorne ideologije; zaboravlja se obaveza i odgovornost.

Isus je danas proganjan i ubijan u stotinama tisuća kršćana, samo zato što su kršćani. Laž progoni istinu, nepravda pravdu, mržnja ljubav – ali križ Kristov svejednako stoji, i svjetlo s križa razgoni tamu grješnoga svijeta.

Križni put – to je najsnažnija slika ljudskoga stanja i postojanja na zemlji, u ovoj suznoj dolini.

Tijekom križnoga puta, u brojnim osobama oko Isusa, svatko od nas može prepoznati svoje lice.

Tu je lice izdajice Jude, mnoštvo onih koji se izruguju; tu je lice Šimuna Cirenca i Veronike, tu je lice obraćenika satnika, i skrušenoga razbojnika.

Nasreću, možemo promatrati i lice ljubljenoga učenika Ivana i Majke Marije – lica puna ljubavi. Gdje ja sebe pronalazim? Kakvo bih lice želio imati pred licem Isusovim?

Naše srce danas pred probodenim Srcem Kristovim ne kuca samo za sebe, već za naše najbliže, za sve ljude u boli i nevolji.

Križni put znak je solidarnosti sa svima onima koji su iz dana u dan, prevareni, izigrani bezočno i podmuklo izrabljivani. Neprijatelj Boga i čovjeka, Sotona, po svojim

ortacima, širi duhovno sljepilo sebičnosti i pohlepe. Ali riječi Isusove i danas odjekuju: “Bijah gladan i žedan, proganjen i zatvoren, opljačkan i odbačen...” (Mt 25, 34–46)

Usred zala ovoga svijeta, blizu i daleko, mračne sile žele prikazati Isusovu muku kao promašaj njegova života i poslanja. Sile zla, dok prividno i privremeno trijumfiraju, zaboravljaju na silu Božju i na mudrost Božju, na Božje obećanje i na Božju vjernost. Bog je vjeran i pravedan. Davno je prorok predvidio muku i poniženje Raspetoga: “Ne bijaše na njem ljepote ni sjaja da bismo se u nj zagledali, ni izgleda da bi nam se svidio. Prezren bijaše, od ljudi odbačen, čovjek boli vičan patnjama, od kog svatko lice otklanja, prezren bijaše, obscijenjen.” (Iz 53, 2b–3)

Ali ipak malo dalje veli: “Gle, uspjeh će Sluga moj, podignut će se, uzvisiti i proslaviti... Kao što se užasnuše vidjevši ga... tako će on mnoge zadiviti narode.” (Iz 52, 13–15)

Zaljubljenik u Krista Spasitelja i veliki patnik sv. Pavao svjedoči: “Uistinu, besjeda o križu – ludost je onima koji propadaju, a nama spašenicima sila je Božja.” (1 Kor 1, 18)

Bog je u Kristu na križu pobijedio zlo i grijeh, a nas oslobodio od prokletstva i pomirio sa sobom. Pobjeda dobra nad zlom rođena je upravo po trpljenju Krista na križu.

Isusova patnja, prihvaćena u ljubavi, bila je žrtva za naše spasenje i oslobođenje, kako veli prorok Izaija: “Njegove nas rane iscijeliše.” (Iz 53, 5)

Danas, s ove kalvarije – kao i sa svake kalvarije našega osobnoga, obiteljskoga i narodnoga života – vraćamo se svojim domovima, svojim obiteljima, noseći u sebi sigurnost da je Isus Otčev Sin ljubljene. Mi smo Isusova braća i sestre – i mi smo ljubljena djeca Oca Nebeskoga. Nakon kalvarije dolazi uskrs. Kristova pobjeda naša je nada.

Križ i Raspeti govore nam koliko je Bogu stalo do čovjeka, koliko nas ljubi. Molimo Isusa da sa svoga križa svojom beskrajnom ljubavlju pogleda na nas, na naše obitelji, na našu domovinu. Amen.

Mons. dr. Valentin Pozaić

“Nacrtaj mi vjeru”

Priprava za križni put kadšto počinje ovako:
„Nacrtaj mi vjeru!“, moli vas dijete u vama.
„Ne mogu. Ne znam crtati.“, odvrćate umno.
„Ma, znaš. Evo ovako...“, ruka crta križ i o križište mu vješa sunce.
Osupnuti „slikom vjere“, izustit ćete možda: „A zrake?“
„Zrake se crtaju na Uskrs.“, uči vas mudro.

27

Bože moj! I da ne budem dijete?!
Vjera – sunce u križištu djetetova križa!
Vjera – svetokrug oko Spasiteljeve glave
na slikama križnog puta!

Kako svetokrug oko Spasiteljeve glave
ne bi ostao šablona, valja mu tražiti dušu i
izručiti mu svoju. Poput: „Nacrtaj mi vjeru!“

Znani su nam likovi križnog puta, znamo
scenarij, kao što, eto, doznajemo i kako nam
valja prići pojedinoj postaji da bismo oživjeli
njezin prizor.

No jedan križni put iskače iz te šablone.
Onaj na bistričkoj kalvariji. Nadasve petom
postajom – „Šimun Cirenac pomaže Isusu
nositi križ“ – koju je oblikovala Marija Ujević-Galetović. Osobitost bistričkoga križnoga puta jest i u tome što je nastajao desetljećima i što njegove postaje nije oblikovao jedan umjetnik, nego više njih. Marija Ujević-Galetović svojom se postajom okušala i u oblikovanju prisilom izmoljene vjere. Čije?

Šimuna Cirenca. Kojoj se Spasitelj čudi; nije ju očekivao. Šimuna su naime „prisilili da mu pomogne nositi križ“ – stoji u evanđelju. Dok na drugim postajama likovi kanda sami upadaju u Spasiteljev vidokrug, na ovoj suprotno: Spasitelj začudnim pogledom traži Šimuna, dok se on kanda ne osvrće na nj, nego se sav posvetio križu. Nositi neznančevu krivnju, sramotu i stradanje Šimunov je jedini posao. I upravo se tom Šimunovom posizanju za njegovim križem Isus čudi.

Na početku propovijedanja čudio se nevjeri svojih Nazarećana, a na postaji Marije Ujević-Galetović Isus se čudi Šimunovoj vjeri. Recimo: vjeri „anonimnog kršćanina“.

Blaženoga li čuđenja u Spasiteljevu pogledu za Šimunom Cirencem!

Blagoslovljena bila vjera koja se pokorno prigiba sablazni križa i nosi ga do njegove proslave!

Dragutin Bosnar, župnik u Oroslavju

Kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački

28

Iz homilije na Uskrs Zagreb, katedrala, 20. travnja 2014.

Hvaljen Isus i Marija!

Taj vaš odgovor: “uvijেকে”, “navijেকে”, to je odgovor vječnosti, to je spontani odgovor hrvatskoga katolika na drevni vjernički pozdrav. Nije to puka formalnost. U tom pozdravu, po tom pokliku, hrvatski se vjernici prepoznaju kao svoji. U njemu se događa susret vjerničkoga naroda s Isusom živim, uskrslim te s njegovom i našom Majkom Marijom. To susretanje traje već stoljećima i trajat će – uvijek. (...)

Braćo i sestre, upravo u mudrosti Uskrasa stasali su ljudi koji su u našem sjećanju zapisani kao veliki – među njima su naši očevi i majke, braća, sestre, rođaci, djeca, prijatelji, odgajatelji – svi oni koje se možda neprijmjereno naziva “malim ljudima”. Nisu li svi ti zapravo veliki ljudi, upravo po tome što su bili mudri, duboko upisani u ono sjećanje našega bića, u onaj sloj naše memorije

u kojem se nalaze vrjednote? Oni su nosili milost pogleda na svijet prosvjetljen Božjom mudrošću i donosili odluke čije dobro do dana današnjega baštinimo. Svi ti naši životni velikani prepoznatljivi su jer su živjeli vjeru u Isusa Uskrsloga, koju su na nas prenosili. Mi im se, sakramentno blagujući Kristovo tijelo i krv, pridružujemo danas s ove strane granice smrti, kao svjedoci uskrsnuća. Zato naš kršćanski odgovor “uvijেকে”, koji oživljuje spomen na Krista i našu Nebesku Majku, obvezuje i po duhu, i po krvi – drugim riječima – po predodređenosti. Danas, zagledani u Isusa uskrsloga, pokušajmo bolje spoznati kakav je Božji plan s nama osobno i s našim vjerničkim narodom, koja je naša uloga u sadašnjosti i vječnosti, na što nas Isus uskrsli danas poziva. Gledajmo na sve Božjim očima!

Bože, najprije pitamo tebe, kako ti vidiš suvremenoga čovjeka? Zacijelo vidiš da se

čovjekov život često pretvara u utrku bez cilja. Pitamo se danas: Kamo nas je to životna utrka do ovoga trenutka dovela? Je li nam svakodnevnica više ispunjena mirom negoli je bila jučer? Po čijim smo to pravilima dosad trčali, tko je tako diktirao tempo da su mnogi ljudi postali umorni od života? Danas, na Uskrs, na blagdan radosti, imajmo hrabrosti postaviti si ta pitanja, jer se uz radost uvijek jasnije nazire i tjeskoba, koju ljudi današnjice prečesto osjećaju.

(...)

Draga braćo i sestre, čini se da Bog, i danas kao i u prethodnim stoljećima, stalno mora razuvjeravati čovjeka da je lažno spasenje koje se krije u zemaljskom životu; kao da mu trajno mora ponavljati činjenicu da je uvijek spašen po žrtvi njegova Sina. Zlo je odlučilo od zemlje napraviti plesni podij i davati takav zaglušujući ritam od kojega čovjek podrhtava, pada, posrće, oglušuje. Zlo kao da danomice uvjerava čovjeka: «Ne, raditi ne ćeš, nego propasti! Ne, odgajati djecu ne ćeš, nego nad njima plakati! Ne, miran ne ćeš biti, nego ratovati! Ne, graditi domovinu ne ćeš, nego ćeš je rušiti! Ne, voljen ne ćeš biti, nego napušten ćeš ostarjeti! Ne, živjeti ne ćeš, nego umrijeti!» Dragi vjernici, odgovor Uskrsa takvim ponudama Zloga jest: «Dosta, i još jednom, dosta!»

Molimo, braćo i sestre, ustrajno za dar mudrosti, molimo danas tu milost da uvijek možemo Božjim očima vidjeti svijet koji nas okružuje, da znamo razlikovati graditeljske pothvate od rušilačkih nasrtaja, prijatelje od neprijatelja, istinu od laži.

(...)

Mudrost nam danas govori i ovo: Ne znači li sustavno ponižavanje žrtve hrvatskih branitelja i poigravanja s njima, u zadnje vrijeme po starim, već viđenim metodama, zapravo činjenicu da se u njima krije nesaglediv potencijal za izlazak naše domovine iz krize u koju je dovedena? Što nam strah od

29

branitelja, koji su krvlju gradili domovinu, govori o stvarnoj moći postojećih struktura? Nadalje, ne pokazuje li za razvijeni svijet nepojmljiva nesnošljivost prema zagovarateljima biblijskih vrjednota u sveučilišnom životu zapravo da su više od dva desetljeća nakon izborne slobode stasale generacije sveučilištaraca koje te vrjednute ne samo da priželjkuju, nego da ih i žive? To redovito doživljavam u susretu sa studentima. Dovoljno je samo pohoditi naše crkve i crkvena okupljanja i susresti mlade vjernike, srednjoškolce i studente, koji žive prijateljstvo s Isusom uskrsnim i zajedništvo Crkve.

Tolika količina nasrtaja na nosioce kršćanskih vrjednota, ne samo kad je u pitanju vjerski odgoj, nego i odgoj uopće, kad je riječ o zaštiti braka između muškarca i žene, kad je riječ o obitelji – ne otkriva li nam da Hrvatska i dalje snagom svojih vjernika svjedoči svoju pripadnost Crkvi katoličkoj?

Riječ koja ostaje

Upravo u mudrosti Uskrsa stasali su ljudi koji su u našem sjećanju zapisani kao veliki – među njima su naši očevi i majke, braća, sestre, rođaci, djeca, prijatelji, odgajatelji – svi oni koje se možda neprimjereno naziva "malim ljudima".

Draga braćo i sestre, ako se samo danas u vama okupljenima u Stepinčevoj katedrali na ovom slavlju sastalo toliko vaših darova, sposobnosti, kreativnosti i svega onoga što u vama teži za onim gore, kolika se snaga krije u cjelokupnom našem vjerničkom narodu? Ta snaga, koja proizlazi iz vjere u Uskrsloga, danas svima onima koji svojim dirigitiranim postupcima žele hrvatskoga čovjeka i domovinu odgurati na neki drugi put, koji vodi u ponor, poručuje:

Ne, propasti ne ćemo, nego ćemo radom opstati!

Ne, nad sudbinom djece ne ćemo plakati, nego ćemo ih odgajati za neprolazne vrjednote!

Ne, manipulaciju sijačima nemira ne ćemo dopustiti, nego ćemo pokazati što mirotvorci mogu učiniti za domovinu!

Ne, domovinu nitko ne će uništiti, nego ćemo je izgraditi još ljepšu i plemenitiju!

Ne, odreći se obitelji ne ćemo, nego ćemo je još čvršće uzidati u temelje hrvatskoga društva!

Na Uskrs ova Crkva i njezini vjernici poručuju:

«Ne, umrijeti ne želimo, nego živjeti!»

(...)

Sljedeće nedjelje izlit će se na sveopću Crkvu i njezine vjernike velika milost, proglašenje svetima dvojice papa – Ivana XXIII., kojemu zahvaljujemo dar koncilске obnove Crkve, i Ivana Pavla II., koji je

svoju neskrivenu blizinu prema hrvatskim ljudima očitovao u čak tri pastirska pohoda Hrvatskoj, a da i ne spominjemo što je u presudnim vremenima učinio za našu nacionalnu samostalnost i međunarodno priznanje. **Zbog svega toga postao je više od prijatelja, on je "papa hrvatske nade".**

(...)

Kao nadbiskup Crkve zagrebačke i sin hrvatskoga naroda, uime ovdje okupljenih, kao što smo mu mnogo puta potvrđivali sinovsku odanost, želim potvrditi da vjernici naše domovine doista otvaraju vrata Kristu. A vas, draga braćo i sestre, molim da kroz ta vrata s Kristom izidete u svijet. Naime, jedino s Kristom mijenja se lice zemlje, jedino s Kristom uskrsnim možemo mijenjati lice naše domovine Hrvatske. Nakon svojega posljednjeg pohoda Hrvatskoj papa Ivan Pavao II. poručio nam je: "Neka Bog nastavi blagoslivljati i štiti Hrvatsku! Ona će uvijek imati povlašteno mjesto u mojoj ljubavi i u mojoj molitvi." **Danas te, tjedan dana prije tvoje kanonizacije, ljubljeni papo hrvatske nade, dok si zagledan u slavu Uskrsloga, gdje si utočište našao u krilu Presvete Bogorodice Marije, čiji si sav bio i kojoj ovaj vjernički narod želi posve pripadati, molim da zajedno s Kraljicom Neba i dalje zagovaraš hrvatskoga čovjeka, hrvatski narod i čitavu nam domovinu Hrvatsku na putu do njezina uskrsa! Amen.**

Ivan Šaško, pomoćni biskup zagrebački

Pozdravne riječi na Prvoj konvenciji hrvatskih branitelja

Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskoga u Zagrebu,
petak 16. svibnja 2014. u 14 sati

Dragi hrvatski branitelji i članovi obitelji branitelja!

Ovdje sam sa željom podijeliti s vama ono za što nam Bog nije dao jezik niti riječi, nego nam je dao srce. I tko god ovaj vaš susret promatra srcem, mora ga obuzeti osjećaj ponosa i poniznosti. S tim vam osjećajima govorim da sam došao k vama ponajprije u ime zagrebačkoga nadbiskupa, kardinala Josipa Bozanića, noseći vam njegovu blizinu i molitve; došao sam k vama nošen vjerom u ljepotu Crkve; došao sam k vama u jednostavnosti zahvale.

Zamoljen sam da vam se kratko obratim; vama, koji ste umorni od ispraznih riječi; vama, koji osjećate površnost izvanjskih formalnosti u kojima se lako izgubi iskrenost života; vama, koji ste se toliko puta suočili s neistinom. Pa ipak, drago mi je da mogu biti tu, makar ne imao ništa drugo, osim nekoliko riječi; da mogu stajati pred vama, ne da biste vi vidjeli i čuli mene, nego da bih ja vidio vas: ovdje u koncertnoj dvorani. Jer i danas je ovdje zakazan koncert kakva predugo nije bilo. Ja mu se radujem gledajući vas zajedno.

I često molim za vaše zajedništvo i jedinstvo, onakvo kakvo je postojalo u obrani Hrvatske. Jer vaše je zajedništvo jezgra tako potrebna svehrvatskoga zajedništva. Zato mi se čini da ste pozvani nastaviti, nadopunjavati jednu od najljepših hrvatskih simfonija, premda je netko namjerno u međuvremenu skrivao i brisao note; isključivao iz orkestra glazbenike, obescijenio njezinu prazvedbu i nudio vam tek poneku solo dionicu.

Kao vjernik bih volio da ne zaboravite da je skladatelj Bog, ne ljudska sposobnost ili mudrost. On nam je po Isusu rekao: "Nitko nema veće ljubavi od one da tko položi život za svoje prijatelje." Samo je takvima povjerena najdublja i najradosnija melodija života. A vi ste tu odliku posvjedočili.

Dragi branitelji, susretnemo se ponekad: u molitvi, u razgovoru, u tišini spomena na pokojne ili u nemiru i nezadovoljstvu iz ljubavi prema domovini. Ali današnji je susret osobit, jer se ovdje ponovno mogu ugoditi instrumenti, osluhnuti duša najbližih, čuti kako diše Hrvatska. Ja znam da ju vi najbolje osjećate.

Vama ju je Bog povjerio kada je bila udarana, ranjena, ponižena, odbačena. A ljubav uvijek vidi brže, jednostavnije i ispravnije. Vi ste prepoznali istinu, dok su drugi sklapali savez s neistinama; vi ste već bili u rovovima, dok su drugi još "definirali neprijatelja"; vi ste znali koja je cijena vaše spremnosti, dok su drugi Hrvatsku davali u besćenje. I mislili su da će se lako obračunati s pravednom hrvatskom čežnjom za slobodom. I izvana je uistinu tako i izgledalo.

Ali podcijenili su ljubav prema domovini. Kada su to shvatili, krenuli su drugim putovima, koji su unosili sumnju, optuživali, slabili jedinstvo, odmicali od nadahnuća iz vremena koje se danas običava zvati Domovinskim ratom. Rat je dobio na težini pomalo zaboravljajući plemenitost obrane. No mi ne smijemo zaboraviti da zlo nameće rat, a ljubav daruje obranu. Zato vi i niste

Vi ste prepoznali istinu, dok su drugi sklapali savez s neistinama; vi ste već bili u rovovima, dok su drugi još "definirali neprijatelja"; vi ste znali koja je cijena vaše spremnosti, dok su drugi Hrvatsku davali u besćenje. I mislili su da će se lako obračunati s pravednom hrvatskom čežnjom za slobodom. I izvana je uistinu tako i izgledalo.

poglavito ratnici, nego branitelji, branitelji Hrvatske.

U ono ste vrijeme osjetili poziv da darujete sebe kao obranu i utjehu drugima. U tome je veličina koja ne ostavlja ravnodušnim, jer je na tragu Božje prisutnosti, jer baš tim imenima zovemo Duha Svetoga: Branitelj i Tješitelj. To je vaš poziv koji ne prestaje.

I nemojte se pokušati osloboditi toga poziva. Baš bi to željeli oni koji niti su željeli, niti žele Hrvatsku. To vam poručuju oni koji svojim igrama nastoje da budete dalje od životne jezgre Hrvatske.

Vi brže od drugih prepoznajete i branite istinu i danas; upućujete na nju, jer znate da njezina prisutnost oslobađa, ali i smeta; privlači i istodobno uznemiruje. Zato ste osporavani, ali bez vas Hrvatska ne može razvijati vrijednosti koje su sposobne nositi boljitak i radost domovine. Zato nam je važno pouzdanje da nas Bog ne napušta i čini naizgled nemoguće. Za vas, dragi hrvatski branitelji, molim od Gospodina njegovu snagu; onu istu koja vas je okupila u obrani i čuvala do danas. Nasrtaja na istinu ne nedostaje, ali sam siguran da je vaša simfonija snažnija od njih.

Svima koji su vođeni sebičnošću ovaj vaš skup govori: "Nemojte podcijeniti našu ljubav prema domovini!" A vi učinite sve da to zajedništvo raste. Neka Bog blagoslovi vas i vaše obitelji!

Molitva župnih vijećnika

U tvoje ime okupljeni, Gospodine, Bože svemogući i vjerni, krštenjem i pomazanjem svoga Duha, pozvao si da ti služimo u tvojoj Crkvi i postavio nas da u ljubavi dijelimo radost vjere.

Izabrao si nas da budemo dio tvoga svetoga naroda i darovao nam milost svećeničke, proročke i kraljevske službe, da ti upućujemo molitve i slavimo neizrecivost tvoje dobrote, da naviještamo i svjedočimo tvoju ljubav u svim okolnostima, te da se brinemo za svijet koji si stvorio svojom mudrošću.

Nama si povjerio odgovornost da molimo za blagoslov u našem radu.

Ti se pouzdaješ u nas krhke i slabe ljude. Prati nas svojim Duhom da ti budemo vjerni, da tražimo nove puteve dobra, nosimo svjetlo istine i svakomu čovjeku pokazujemo prostore novoga života.

Želimo biti dio rasta tvoga kraljevstva u ovome vremenu, u našoj hrvatskoj domovini. Gospodine, ti poznaješ našu spremnost. Jačaj u nama sigurnost da si s nama i ne napusti nas u trenucima kušnjaja.

Pomozi nam da oslobodimo srce, da bismo mogli primiti i darovati ono što nam ti dobrotivo povjeravaš i da bismo kao Crkva svim ljudima objavljivali tvoje istinsko lice i poziv na svetost. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Priradio I. Šaško

Vjera koja ostaje

Zahvala za župu

Hvala ti, Gospodine, što si nam darovao Crkvu,
otajstvo svoje prisutnosti u svijetu
i znak vječnoga zajedništva s tobom.
Hvala ti, Gospodine, što si nam darovao župu,
vjerničku obitelj koja živi od tvoje ljubavi.

Hvala ti za mjesto gdje djeca rastu u jednu zajednicu,
gdje mladi pronalaze tvoju blizinu, susret i nadu,
gdje muževi i žene razmjenjuju životna iskustva
i zajedno se zalažu za dobro svojih bližnjih;
gdje su obuhvaćeni titraji postojanja od rođenja do smrti.

Hvala ti, Gospodine, što postoji župa,
prostor uzajamne darovanosti,
gdje se može izraziti briga i suosjećanje,
gdje življena vjera pokazuje svoju snagu,
gdje se zajednički moli i pjeva,
gdje se tebi obraćamo za blagoslov
za sva važna djela i događaje.

Hvala ti, Gospodine, što postoji župa,
jer u njoj gori evanđeoski plamen Žive Riječi;
u njoj se vjera naviješta i prenosi drugima,
u njoj se odgaja za ljudskost i sebedarje,
po uzoru na Isusov prolazak zemljom.

Hvala ti, jer se u župi zemaljske obitelji
susreću u svjetlu i daru iste nebeske obitelji;
jer u njoj žive različitosti u jedinstvu,
jer se u njoj spajaju jezici, krajevi i narodi,
jer nas upućuje prema novoj domovini.

Hvala ti za župu, u kojoj učimo poštovati druge,
usklađivati svoje korake s tvojom voljom,
nesebično raditi i nositi kruh gladnima
te tvojom riječju natapati zemlju,
radujući se nedjelji i hraneći se s tvoga oltara.

Hvala ti za župu, taj predivni vrt uskrsnuća,
u kojemu na zemlji živi odsjaj neba.
Svojim nas Duhom pretjeći i prati,
milošću nas jačaj u izgradnji svoga tijela,
okupljaj nas u vjeri oko vjerne Majke
i pogledom nas njenim na hodočašću krijepi
dok se ne smirimo u tebi, u zagrljaju tvome,
sada i u vijeke vjekova. Amen.

Priredio I. Šaško

Iz homilije mons. dr. Vlade Košića, biskupa sisačkoga

36

Crkva svetog Kvirina proglašena bazilikom

Sisačka crkva sv. Kvirina proglašena je u srijedu 4. lipnja 2014., na blagdan toga svetca, zaštitnika Sisačke biskupije i Grada Siska, manjom bazilikom. Svečano misno slavlje tom prigodom predvodio je apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj mons. Alessandro D'Errico, koji je na početku i pročitao dekret kojim Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata dopušta naslov basilice minor za crkvu sv. Kvirina.

Pozdravljajući okupljene, nuncij D'Errico istaknuo je kako ni sam nije vjerovao da će zahtjev za bazilikom biti odobren u tako kratku roku, s obzirom na to da je podnesen krajem siječnja, a Kongregacija za bogoštovlje već je 18. ožujka odgovorila pozitivno na molbu biskupa Košića. Nuncij je rekao i kako je obavijestio papu Franju o velikim uspjesima i naporima koje čini mlada Sisačka biskupija, a Papa je svim vjernicima, na čelu s biskupom, uputio riječi ohrabrenja i ustrajnosti.

U dokumentu Kongregacije za bogoštovlje i sakramente *Domus Ecclesiae*, iz 1989., govori se o naslovu manje bazilike ovo: „Njezina ljepota i ures, kao i njezina prostranost prikladna za odvijanje liturgijskih slavlja, određena su za različita vremena prikladnim normama. Među crkvama

bilo koje biskupije prvo mjesto i najveće dostojanstvo pripada katedralnoj crkvi, gdje se nalazi katedra, znak biskupove učiteljske vlasti, njegove pastirske službe i znak povezanosti s rimskom Petrovom katedrom.

Slijede ju župne crkve, koje su sjedišta različitih zajednica u biskupiji. Osim toga

svetišta u koja hodočaste Kristovi vjernici iz biskupije ili iz drugih mjesnih Crkava.

Između tih crkava nalaze se također različite crkve koje imaju posebnu važnost s obzirom na liturgijski i pastoralni život, koje mogu biti od vrhovnog svećenika urešene naslovom manje bazilike, kojim se označava određena veza s Rimskom Crkvom i vrhovnim svećenikom.“

U tom dokumentu, pod naslovom *Uvjeti za manju baziliku*, kaže se:

„Crkva za koju se traži naslov bazilike treba biti posvećena Bogu za liturgijske obrede kao stvarno središte pastorala i liturgije u biskupiji, a posebno u slavljenju euharistije, pokore i ostalih sakramenata, kao primjer drugima i s obzirom na njihove pripreme i provedbu, vjerno poštujući liturgijske propise i uz aktivno sudjelovanje naroda Božjega.

Da bi se doista mogla odvijati dostojna i uzorna slavlja, spomenuta crkva treba biti odgovarajuće veličine i s dovoljno velikim svetištem. Različiti elementi potrebni za liturgijska slavlja (oltar, ambon, *sedes*) moraju biti postavljeni u skladu sa zahtjevima obnovljene liturgije...“

Još kao specifičnost bazilike dokument ističe i ovo:

„Vjernici koji pobožno posjete baziliku i sudjeluju u bilo kojem svetom obredu, ili barem koji izmole *Oče naš* i *Simbol vjere*, pod uobičajenim uvjetima (sakramentna ispovijed, euharistijska pričest te molitva na nakanu svetoga oca pape) mogu dobiti potpuni oprost: na obljetnicu posvete iste bazilike; na dan liturgijskoga slavlja naslova bazilike; na svetkovinu Presvetog Trojstva;

na svetkovinu sv. Petra i Pavla; na godišnjicu dodjele naslova bazilike; jednom u godini u dan koji odredi mjesni ordinarij; ili u jedan dan u godini koji slobodno izabere svaki od vjernika.

Papinski simbol, “prekriženi ključevi“, mogu se koristiti na tkaninama, namještaju i na pečatu bazilike. “Rektor” bazilike ili onaj koji je zadužen za to može nositi u vršenju svoje službe – ili preko talara ili roquete na reverendi – mocetu crne boje, s obrubom i pucetima crvene boje.“

Braćo i sestre, mi smo danas dobili baziliku svetoga Kvirina u Sisku. To je jedina takva crkva u našoj Sisačkoj biskupiji, a dosada smo u Hrvatskoj imali sedam bazilika; dakle ovo je osma. Evo koje su to crkve: crkva sv. Petra i Pavla u Đakovu, katedrala sv. Jakova u Šibeniku, katedrala sv. Stošije u Zadru, bazilika Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici, bazilika Blažene Djevice Marije na Trsatu, katedrala Marijina Uznesenja u Poreču i bazilika Srca Isusova u Zagrebu. Njima se sada pridružuje i bazilika sv. Kvirina u Sisku. Za nas je stoga danas velik dan!

(...)

Svoju vjernost Svetomu Otcu pokazat ćemo najbolje time što ćemo slušati što nam Papa poručuje, što od nas očekuje i u život ostvarivati ono što on hoće. Drugo je, povezano s prvim, to da ova crkva doista postane središte biskupijskih pastoralnih i liturgijskih događanja, da ona bude čuvarica štovanja našega nebeskoga zaštitnika sv. Kvirina, ali i mjesto slavljenja sakramenata, osobito pomirenja i euharistije. Za ostvarenje te svrhe smo se svi dužni uključiti svojim sudjelovanjem i svojim doprinosom.

h v a l a **Za** obitelj

Definicija braka kao zajednice žene i muškarca proizlazi iz vrijednosti kulture i identiteta hrvatskog naroda.

Marija Bistrica – 1147

K-Z županija – 23 754

Hrvatska – 946 433

h v a l a

Odgovorani ulazak u katolički život

Hvaljen Isus i Marija!

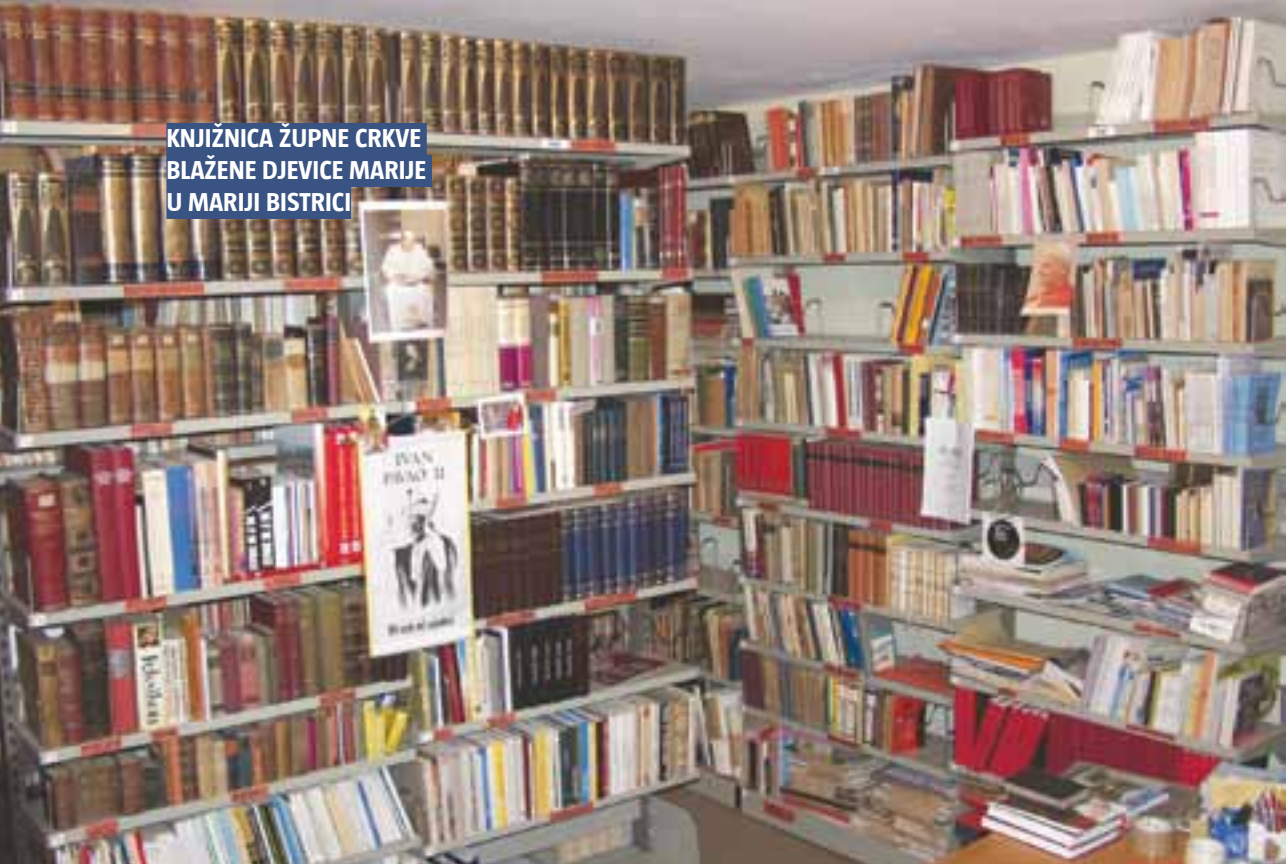
Poštovani prof. dr. sc. Matija Berljaku, srdačno vas pozdravljam i želim vam dobrodošlicu u ovo naše nacionalno marijansko svetište i Župu uznesenja Blažene Djevice Marije u Mariji Bistrici u ime mladih animatora koji su ove godine, u suradnji s rektorom i župnikom mons. Zlatkom Korenom vodili krizmanički vjeronauk.

Od listopada prošle godine svako subotnje jutro smo u prostorijama župe provodili s ovim divnim mladim ljudima ispred vas, kako bismo ih molitvom, razgovorom, razmišljanjem i pokojom igrom pripremili za ovaj veliki dan, za dan nakon kojega će, kao pomazanici Duha Svetoga, punopravno i odgovorno ući u katolički život. Na našim smo susretima pokušali svim krizmanicima prenijeti i objasniti ovu radost koja je u nama, koju nam pruža život u Kristu. Na raznim smo katehezama, u molitvi i razgovoru te karitativnim djelovanjem u korizmi dotakli neke temeljne kršćanske teme, kao što su euharistija, molitva, sakrament pomirenja, karizme Duha Svetoga i mnoge druge te ih pokušali aktualizirati i unijeti u njihove živote. Kako je vrijeme odmicalo, uviđanjem povećanja interesa za

vjeronauk i sakramente, vjerujem da smo u tome i uspjeli. No na početku ovoga našega vjeronauka nismo ni sanjali o jednoj drugoj dimenziji, koja je nas animatore oduševila. A to su svi oni darovi koje su naši krizmanici dali nama. Pokušali smo dati neke odgovore, a primili smo još više pitanja i zanimanja za sve teme, koja su obogatila i naše kateheze, ali i nas kao osobe. Pokušali smo im pokazati bogatstvo kršćanske glazbe, a dobili smo velik broj novih članova zbora mladih. Pokušali smo im dati neke životne savjete, a dobili smo prekrasan uvid u nas same i u naš život. Pokušali smo ih dotaknuti prijateljskim ponašanjem, a dobili smo pravo prijateljstvo. Prijateljstvo koje se proširilo daleko izvan termina vjeronauka i daleko izvan zadanih tema. Danas ovdje stojim pred našim krizmanicima i pun sam ponosa. Ponosan sam na apsolutno svakoga od njih i radostan što će primiti sakrament svete potvrde.

Prof. Berljaku, vama zahvaljujem što ćete predvoditi ovo slavlje i tako uvesti naše krizmanike u jedan novi dio života, u kojem će, uz pomoć Duha Svetoga, moći svojim riječima i djelima svjedočiti Krista i pravu, kršćansku Istinu.

Jurica Gregurić, student teologije,
26. travnja 2014.

Povijesni razvoj i ustroj knjižnice od 1704. do 1942. godine

1. POVIJESNI RAZVOJ ŽUPNE KNJIŽNICE BDM U MARIJI BISTRICI (1704. – 1942.)

Prvi spomen i naznake formiranja knjižnice župne crkve BDM u Mariji Bistrici datiraju iz 1704. godine, kada se najvjerojatnije prvi put ozbiljnije pristupa slaganju i skladištenju knjižnične građe.¹

2.1. Prvi podatci o formiranju župne knjižnice

Podatke o tadašnjem brojčanom stanju župne knjižnice nalazimo u urbaru posjeda bistričke crkve izdanom 1704. godine.² Tako je te godine zabilježeno da knjižnica

posjeduje 45 knjiga.³ Jedini uočljiv naziv u tom popisu je djelo *Homiliarum* Johanesa Eckea, tiskano u Kölnu 1555. godine, koje je zapravo i danas najstarije sačuvano djelo u župnoj knjižnici.

Moguće je da je tomu popisivanju knjiga i veličini knjižničnoga fonda pridonijela činjenica što je u to vrijeme bistrički župnik bio Andrija Ivšić (1688. – 1719.), za kojega je poznato da je posjedovao mnogo knjiga.⁴

Iako ni za vrijeme župnika Pavla pl. Gojmerca (1736. – 1753.) nemamo sačuvan popis knjiga, analizom korica i naslovnih strana danas najstarijih knjiga u knjižnici vidljivo je da su neke od njih bile zapisane

1 NAZ, ŽAMB.

2 Noršić, V. Dar nebeski ili Majka Božja Bistrička. Povjest bistričkog svetišta i kratki molitvenik za hodočasnike, str. 68.

3 Buturac, J. Marija Bistrica 1209.–1993. Povijest župe i prošteništa, str. 17.

4 Buturac, J. Marija Bistrica 1209.–1993. Povijest župe i prošteništa, str. 77.

Slika 1. Naslovna strana knjige Johannesesa Eckea *Homiliarum*, gdje je vidljiv navod kako je knjiga unesena u katalog 1740. godine: 1740. *Parochia Bistriczensis Catalogo Inscriptus.* (označeno crvenim pravokutnicima)

u danas nesačuvan i nepoznat katalog iz 1740. godine.

O daljnjem povećanju knjižničnoga fonda podatke nalazimo u kanonskim vizitacijama bistričke župe, pri čemu se je samo brojčano popisivala i navodila knjižnična građa. Tako je u kanonskoj vizitaciji iz 1753. godine zabilježeno da knjižnica posjeduje 98 knjiga,⁵ iz čega je vidljivo povećanje fonda. Narednih godina se dogodio blag pad broja knjižnične građe, jer je u kanonskoj vizitaciji iz 1777. godine zabilježeno da župna knjižnica ima 85 djela.⁶ Taj fundus je ostao nepromijenjen više od 30 godina, jer se i u kanonskoj vizitaciji iz 1808. godine navodi isti broj knjiga.⁷

Značajniji skok u količini knjižnične građe događa se početkom 19. stoljeća, kada knjižnica, prema jednom popisu s kraja 1817.

godine, posjeduje 204 naslova, u 241 svesku.⁸ U prilog daljnjemu porastu broja knjiga išlo je i darivanje bistričkoga župnika Josipa pl. Šandora da Gyale (1786. – 1818.), koji je oporučno 1817. godine dio svoje privatne zbirke ostavio župnoj knjižnici. Time se je fundus knjiga u župnoj knjižnici povećao na 277 naslova, u 348 svezaka.⁹

2.2. Prva modernizacija župne knjižnice – u vrijeme župnika Ivana Krizmanića (1818. – 1849.)

Bistrički župnik Ivan Krizmanić je prethodno navedeni knjižnični fond odlučio smjestiti u primjeren prostor i napraviti popis svih knjiga. Krizmanić je odredio da se knjige smjeste u južnu kulu župnoga dvora, na drvene police koje je dao izraditi.¹⁰ Shodno tomu, u pogledu evidencije knjiga, Krizmanić je 14.

5 Noršić, V. Dar nebeski ili Majka Božja Bistrička. Povijest bistričkog svetišta i kratki molitvenik za hodočasnike, str. 68. Usp. Kuljak, Lj. Knjižnica hrvatskoga Nacionalnog svetišta Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici, str. 46.

6 Noršić, V. Dar nebeski ili Majka Božja Bistrička: povijest bistričkog svetišta i kratki molitvenik za hodočasnike, str. 68. Usp. Buturac, J. Marija Bistrica 1209.–1993. Povijest župe i prošteništa, str. 17.

7 Noršić, V. Dar nebeski ili Majka Božja Bistrička: povijest bistričkog svetišta i kratki molitvenik za hodočasnike, str. 68.

8 Noršić, V. Dar nebeski ili Majka Božja Bistrička: povijest bistričkog svetišta i kratki molitvenik za hodočasnike, str. 69.

9 Noršić, V. Dar nebeski ili Majka Božja Bistrička: povijest bistričkog svetišta i kratki molitvenik za hodočasnike, str. 69. Usp. Kuljak, Lj. Knjižnica hrvatskoga Nacionalnog svetišta Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici, str. 46.

10 Noršić, V. Dar nebeski ili Majka Božja Bistrička: povijest bistričkog svetišta i kratki molitvenik za hodočasnike, str. 69. Usp. Buturac, J. Marija Bistrica 1209.–1993. Povijest župe i prošteništa, str. 17.

travnja 1818. godine¹¹ popisao sve knjige koje se nalaze u župnoj knjižnici. Popis nosi naziv *Catalogus Librorum Inventaristicorum Parochiae Bistriczensis*... i sastoji se od dva dijela. U prvom dijelu, *Libri praesistentes*..., navedene su i popisane sve knjige koje je župna knjižnica tada sadržavala. Drugi dio, naziva *Sequitur libri ex substantia patris functi abbatis et parochi Josephi Sandor*..., sadrži popis knjiga koje je župnik de Gyala ostavio župnoj knjižnici. Prema tom popisu, građa župne knjižnice sastojala se 1818. godine od 277 djela, od čega su njih 72 oporučna ostavština župnika de Gyale. Na zadnjem mjestu se u navedenom popisu nalaze popisi matičnih knjiga koje župna crkva tada posjeduje i čuva, prema svemu sudeći zajedno s ostalim knjigama.

Daljnja zasluga župnika Ivana Krizmanića u pogledu rasta knjižničkog fonda potječe od njegove književne djelatnosti i ljubavi prema knjigama. On je naime u rukopisu ostavio više djela, od kojih je za povijest svetišta najznačajnije *Bistricensis ecclesiae descriptio*. Taj rukopis o povijesti bistričke crkve se, prema J. Buturcu, čuva u Arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, a govori o povijesti bistričke župe koja je napisana prema kanonskoj vizitaciji od 1. lipnja 1820. i arhivskoj građi župe.¹² Krizmanić je tako nakon odlaska iz Marije Bistrice 1849. ostavio župnoj knjižnici dodatan 101 naslov, u 205 svezaka.¹³ Time se je knjižnična građa brojčano povećala na 378 djela, u 553 sveska.

2.3. Doba stagnacije knjižnične građe, od 1849. do 1921. godine

Nakon odlaska župnika Krizmanića, njegov nasljednik, župnik Mirko Tumpić

Slika 2. NAZ, ŽAMB. Prva stranica popisa knjiga (Elenchus) župnika Ivana Krizmanića, iz 1818. godine

(1849. – 1874.), zatekao je u knjižnici navedenih 378 djela, u 553 sveska, koje popisuje.¹⁴ Od tada popisanih 378 djela, njih 22 su bila tiskana u 16. stoljeću, 73 u 17., 265 u 18. te 18 u prvoj polovici 19. stoljeća.¹⁵ Popis knjiga provodi se i u vrijeme župnika dr. Jurja Žerjavića (1875. – 1910.), kada imovnik knjižnice sadrži popise župnih matica, teoloških i propovjednih djela, ukupno 362 djela, u 551 svesku.¹⁶ Prema navedenom popisu, ne radi se samo o stagnaciji, već i o blagu padu broja knjižnične građe.

Bistrički župnik Matija Penić (1910. –

11 NAZ, ŽAMB, signatura A-XIX.

12 Buturac, J. Marija Bistrica 1209.–1993.: povijest župe i prošteništa, str. 80.

13 Noršić, V. Dar nebeski ili Majka Božja Bistrička. Povijest bistričkog svetišta i kratki molitvenik za hodočasnike, str. 69. Usp. Kuljak, Lj. Knjižnica hrvatskoga Nacionalnog svetišta Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici, str. 46.

14 Kuljak, Lj. Knjižnica hrvatskoga Nacionalnog svetišta Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici, str. 46.

15 Noršić, V. Dar nebeski ili Majka Božja Bistrička: povijest bistričkog svetišta i kratki molitvenik za hodočasnike, str. 69.

16 Kuljak, Lj. Knjižnica hrvatskoga Nacionalnog svetišta Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici, str. 46.

1921.) upisao je u *imovnik* knjižnice 382 naslova. Iako se očito radi o povećanju knjižničnoga fonda, taj porast je malen, jer je knjižnični fond time postigao istu brojčanu razinu kao za vrijeme župnika Krizmanića. Taj imovnik, za razliku od imovnika iz 1818. godine, sadrži popis knjiga po tematskim skupinama, i to: *Ascetica* (24 djela), *Biblica* (23), *Dogmatica* (82), *Homiletica* (89), *Juridica* (39), *Moralia* (24), *Paedagogica* (20), *Pastoralia* (18), *Patristica* (6), *Philologica* (24) i *Philosophica* (32).

Dakle, za vrijeme trojice prethodno navedenih župnika fond knjižnice se povećao za kakvih 20 ili 30 knjiga, a sama knjižnica je bila dosta zapostavljena.¹⁷

2.4. Uređenje knjižnice i knjižnični fond za vrijeme župnika Matije Seigerschmieda (1921. – 1942.)

Novi značajniji pomak u razvoju župne knjižnice dogodio se za vrijeme župnika Matije Seigerschmieda (1921. – 1942.). On je napravio *Imovnik knjiga* knjižnice, koja je tada sadržavala 382 naslova, u 520 svezaka.¹⁸

Taj imovnik ima dodatnu kategoriju *Kroatistika* (52 djela), koja sadrži razna djela na hrvatskom jeziku. S obzirom na podatak da je župnik Seigerschmied ostavio župnoj knjižnici svoju privatnu zbirku knjiga,¹⁹ moguće je da upravo ta 52 djela predstavljaju tu ostavštinu. Dakle, time se je knjižnična građa povećala na 434 djela. Sukladno tomu župnik Siegerschimed je smjestio knjižnicu u dva četverokrilna ormaru u župnoj blagovaonici.²⁰

Tijekom Drugoga svjetskoga rata i na-

kon njega, u vrijeme župnikovanja Florijana Papića (1942. – 1956.) i Vinka Komeričkoga (1957. – 1972.), postojeći knjižni fond je sačuvan, ali se nije znatno povećavao.²¹

2. 5. Kratki osvrt na sadašnje stanje knjižnice

Godine 1972. upraviteljem Hrvatskoga nacionalnoga svetišta Majke Božje Bistričke i župnikom Župe Marija Bistrica imenovan je mons. Lovro Cindori i od toga se vremena župnoj knjižnici pridavala veća pozornost. Radilo se na potpunom sređivanju knjižnice: prikupljao se knjižni fond, obavljena je inventarizacija, klasifikacija i katalogizacija knjižne građe, knjige su smještene na metalne police, a knjižnica je dobila prostor u novosagrađenoj zgradi.

Trenutno se sve inventarne knjige, kao i ostala arhivska građa starija od 2004. godine nalaze u Nadbiskupijskom arhivu u Zagrebu, gdje se arhivski uređuje.²²

Danas knjižnica raspolaže s oko 6000 svezaka, odnosno 3500 do 4000 naslova. Oko 4600 primjeraka pripada području religije i teologije, a posebice istaknuto mjesto zauzima literatura o Blaženoj Djevici Mariji, svetištu i prošteništu u Mariji Bistrici.

Župna knjižnica posjeduje i oko 240 naslova periodike, u rasponu od 1600 do 1800 svezaka,²³ uglavnom duhovno-vjerskoga sadržaja. U knjižnici se čuva primjerak njemačkoga časopisa *Der Prediger und Katechet*, tiskana u Regensburgu 1851. godine, dakle u vrijeme samoga početka pojave časopisa s takvom tematikom.²⁴ Najstariji hrvatski

17 Noršić, V. Dar nebeski ili Majka Božja Bistrička: povijest bistričkog svetišta i kratki molitvenik za hodočasnike, str. 69.

18 Kuljak, Lj. Knjižnica hrvatskoga Nacionalnog svetišta Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici, str. 46.

19 Kuljak, Lj. Knjižnica hrvatskoga Nacionalnog svetišta Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici, str. 46.

20 Noršić, V. Dar nebeski ili Majka Božja Bistrička: povijest bistričkog svetišta i kratki molitvenik za hodočasnike, str. 69.

21 Kuljak, Lj. Knjižnica hrvatskoga Nacionalnog svetišta Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici, str. 46.

22 Najnovije inventarne knjige, koje pokrivaju razdoblje od 1972. do 2001./2004. nalaze se danas u Nadbiskupijskom arhivu u Zagrebu, u već navedenom fondu Župni arhiv Marija Bistrica, pod signaturom A-XIX, u podskupinama od 29 do 30.

23 Kuljak, Lj. Knjižnica hrvatskoga Nacionalnog svetišta Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici, str. 47.

24 Kuljak, Lj. Knjižnica hrvatskoga Nacionalnog svetišta Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici, str. 47.

crkveno-bogoslovni časopis u knjižnici je *Zagrebački katolički list*, iz 1864., koji od 1887. godine izlazi pod nazivom *Katolički list*.

Veliko značenje za župu Marija Bistrica i Nacionalno svetište ima izdavanje glasila svetišta *Milosti puna*, koje pod uredništvom mons. Lovre Cindorija izlazi od 1995. godine. To glasilo upoznaje čitateljstvo s duhovnim i pastoralnim životom župe i svetišta.

3. NAČINI NABAVE KNJIGA

Kao što je prethodno vidljivo, u istraživanom razdoblju, od 1704. do 1942. godine, najviše knjiga nabavljeno je oporučnim darivanjem župnika. Za neke knjige nam se sačuvao i konkretan zapis na koricama o prijašnjem vlasniku te knjige.

Osim navedenoga knjige su se, iako puno rjeđe, nabavljale i putem dobrovoljnih donacija te kupovinom.

4. ZANIMLJIVOSTI – SPOREDNE FUNKCIJE KNJIGA

Ovdje donosim nekoliko zanimljivih primjera koji ocrtavaju neke od svakodnevnih i praktičnih sporednih funkcija knjiga, osim čitanja. Naime, pregledom najstarije sačuvane knjižnične građe uočila sam da su se unutrašnje strane korica kao i početnih nekoliko praznih listova koristile od strane župnika ili kapelana za zapisivanje njima bitnih i tekućih informacija.

Tako je župnik Petar Brezarić zapisao kako je za vrijeme svoje službe u Bistrici krstio 161 dijete (*... numeravi infantes per me baptisatos intra menses 33. tempore meae parochiae quorum numerus sumavi 161. Petrus Brezarich*).

Među tim zapisima nalaze se i podatci o raznim pozajmicama župljanima, poput zapisa župnika Andrije Ivšića, kojim se potvrđuje da je 1717. godine članovima obitelji pokojnog Baloga kupio određenu količinu zobi, najvjerojatnije za njihovu tegleću marvu (*Anno 1717. pokoinega Balloga drusini naipredi kupil sem zööbi...*).

Zanimljiv je i sačuvan primjer prisege svjedoka na kajkavskom narječju, koji se očito koristio prigodom vršenja raznih ad-

ministrativnih poslova župe (*Naipervo usaki kerschen chlovek, ki hoche pri szvoie Dushe priszechi, tha ima gore zdignut tri perszte po pervom toie palezu razumesze Bogh Otacz, po drugom Bösy Szin, po tretom Bogh Sz. Duh.*).

5. ZAKLJUČAK

Knjižnica Župe BDM u Mariji Bistrici kontinuirano postoji od 1704. godine. Prethodno navedeni povijesni razvoj i prikazani Imovnici knjiga ukazuju na službenu skrb i očuvanje knjiga. Isto tako je vidljivo da se knjižnični fond povećavao u najvećoj mjeri oporučnim ostavštinama župnika, a u manjoj mjeri kupnjom i darovanjem. Kako se je povećavao fond knjiga, javila se je i potreba za smještajem knjižne građe u određeni prostor i namještaj, što je i nekoliko puta tijekom povijesti knjižnice učinjeno. Knjige su bile dio svakodnevnoga života župnika i župljana, o čemu nam svjedoče prethodno navedeni razni praktični zapisi na koricama knjiga.

Valentina Petric Klauzer

IZVORI I LITERATURA

Izvori:

Nadbiskupijski arhiv u Zagrebu, fond Župni arhiv Marija Bistrica

Literatura:

1. Buturac, J. Marija Bistrica 1209.–1993.: povijest župe i prošteništa. Marija Bistrica: Nacionalno svetište Majke Božje Bistričke, 1993.

2. Frkin, V. Knjižnica franjevačkog samostana u Požegi. // Radovi Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Požegi 1 (2012.), str. 33 – 38.

3. Kuljak, Lj. Knjižnica hrvatskoga Nacionalnog svetišta Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici. // Vodič kroz knjižnice Krapinsko-zagorske županije / urednica Ines Krušelj-Vidas. Donja Stubica: Knjižničarsko društvo Županije krapinsko-zagorske, 2005., str. 46 – 47.

4. Noršić, V. Dar nebeski ili Majka Božja Bistrička: povijest bistričkog svetišta i kratki molitvenik za hodočasnike. Marija Bistrica: tiskopis, 1949., 68 – 69.

5. Vizitacije zagrebačke (nad)biskupije 1615–1913: pregled / priredili Metod Hrg i Josip Kolanović, Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1989.

Marija Bistrica u godinama poslije Drugoga svjetskoga rata

Razdoblje neposredno poslije Drugoga svjetskoga rata, kao i sam rat, u našem društvu još uvijek izaziva mnoštvo kontroverza. Iako historiografija obiluje radovima koji se bave zbivanjima u tom vremenu, o tumačenju tih zbivanja još uvijek nema širega društvenoga konsenzusa. Zahvaljujući svojoj rukovodećoj ulozi u Narodnooslobodilačkoj borbi, Komunistička partija je već prije kraja rata uspostavila svojevrstu apsolutističku jednopartijsku vladavinu na području pod kontrolom Narodnooslobodilačkoga pokreta.

Usprkos brojnim obećanjima o provedbi slobodnih izbora nakon rata, ubrzo se pokazalo da Komunistička partija nema pravu namjeru ispustiti vlast iz svojih ruku. Nakon učvršćivanja vlasti provedbom nacionalizacije, široke agrarne reforme i stvaranjem represivnoga aparata krenulo se u izgradnju socijalističkoga društvenoga sustava. Usprkos *Ustavu Federativne Narodne Republike Jugoslavije*, iz 1946., u kojemu je stajala odredba prema kojoj će Jugoslavija

poštovati vjerske slobode, praksa se je pokazala drugačijom. Država se na različite načine miješala u vjerske poslove, a ubrzo je uspostavljeno i nepisano pravilo da član Komunističke partije ne smije biti vjernik. To nas ne smije čuditi s obzirom na povijest konfrontacija Katoličke Crkve i komunizma. Papa Pio XI. 1937. jasno ističe da je komunizam u suštini zao i kao takav neprihvatljiv kršćanima. S druge strane Crkva je komunistima jedan od glavnih simbola

U središtu napetih odnosa između Crkve i države Marija Bistrica nalazi svoje mjesto već u srpnju 1945. godine. Samo dva mjeseca poslije završetka rata održano je osobito brojno zagrebačko hodočašće u Mariju Bisticu. Različiti autori donose različite podatke o točnom broju hodočasnika. Povjesničarka Stella Alexander donosi procjenu o 40-50 tisuća ljudi. Josip Buturac pak donosi manju brojku, od 15 000 ljudi, što je još uvijek više nego na bilo kojem hodočašću 1944. godine.

tadašnjega svijeta, koji oni žele radikalno promijeniti i čija je sama osnova u suprotnosti s ateističkim karakterom komunističkoga pokreta. U Mariji Bistrici su još 1937. i 1939. zabilježene akcije širenja letaka protiv Crkve i hodočašća od strane komunističkih aktivista.

Nakon preuzimanja vlasti, novi su državni čelnici s crkvenim dostojanstvenicima pokušali dogovoriti načine rješavanja zajedničkih pitanja. Međutim, umjesto rješavanja spornih pitanja na način koji bi bio prihvatljiv objema stranama, ubrzo je došlo do novih sukoba. Agrarnom reformom država Crkvi oduzima ogromne posjede, onemogućuje se vjerski tisak i vjerski odgoj u školama, svećenici se zatvaraju te nerijetko i ubijaju. Crkva tada pokušava spriječiti vlastito marginaliziranje, njezino vodstvo više puta pokušava urgirati kod predstavnika vlasti, a nakon neuspješnih pokušaja slijedi više kritika vlasti, od kojih je najpoznatija ona u sklopu pastirskoga pisma katoličkim vjernicima iz rujna 1945. godine. Zbivanja tijekom sljedećih godina predstavljaju nastavak razdoblja napetih

odnosa između Crkve i države. Dolazi do osude nadbiskupa Stepinca, nastavka oduzimanja crkvenih posjeda u sklopu agrarne reforme, sukoba oko svećeničkih udruženja i konačno do prekida diplomatskih odnosa Vatikana i Jugoslavije 1952. godine.

Taj sukob između Crkve i državnih vlasti je bio izrazito širokih razmjera, pa je kao takav utjecao na Crkvu u Jugoslaviji i izvan nje. Čini se očitim da takav sukob nije zaobišao ni Mariju Bisticu, jedno od najvećih svetišta hrvatskih katolika. Početkom 20. stoljeća već više od 200 godina postoji tradicija hodočašća Majci Božjoj Bistričkoj. Hodočašća nisu zamrla ni tijekom teških vremena poput onih tijekom Drugoga svjetskoga rata. Za cijelo vrijeme rata u Mariji Bistrici se aktivno radi na uređenju svetišta, koje je počelo još 1938. godine, kada se na susjednom brježuljku počinje graditi uređeni križni put. Zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac 1940. godine osniva posebnu ustanovu – “Naša draga svetišta”, skraćeno nazivanu “Nadasve”, koja je trebala upravljati uređenjem svetišta. Ona je osim u razdoblju trajanja rata djelovala

i kraće vrijeme nakon njegova završetka, a bila je zadužena za skupljanje novčanih priloga za uređenje svetišta, konzultaciju stručnjaka, plaćanje radnika; pa čak i dijelom za organizaciju hodočašća u samo svetište. S približavanjem kraja rata se usprkos svemu trudu usporava tempo uređivanja. Taj proces se očituje u pismu koje ustanova "Naša draga svetišta" 15. svibnja 1945., daleko ubrzo nakon kraja rata, šalje nadbiskupu Stepincu. U tom pismu se objašnjava da nedavne velike promjene iziskuju sređivanje dosadašnjih obveza u Mariji Bistrici, kao i pripremanje za budući rad, koji će se odvijati u još nepoznatim okolnostima. Čini se da nam taj izvještaj pokazuje da su tadašnji istaknuti pripadnici te ustanove dobro predvidjeli da će promjena državne vlasti itekako utjecati kako na uređenje bistričkog svetišta, tako i na samo svetište i Katoličku Crkvu u državi općenito.

U središtu napetih odnosa između Crkve i države Marija Bistrica nalazi svoje mjesto već u srpnju 1945. godine. Samo dva mjeseca poslije završetka rata održano je osobito brojno zagrebačko hodočašće u Mariju Bistricu. Različiti autori donose različite podatke o točnom broju hodočasnika. Povjesničarka Stella Alexander donosi procjenu o 40-50 tisuća ljudi. Josip Buturac pak donosi manju brojku, od 15 tisuća ljudi, što je još uvijek više nego na bilo kojem hodočašću 1944. godine. U svojoj propovijedi tijekom hodočašća nadbiskup Štepinac govori: *Neka se oni koji su na vlasti*

Crkveni dokumenti nam otkrivaju i različite druge poteškoće s kojima su se hodočasnici susretali tijekom svojih posjeta Mariji Bistrici. Mnogim hodočasnici je bilo zabranjeno pješačenje u Mariju Bistricu, neki su se susretali sa zastrašivanjem i batinanjem, a zabilježen je i slučaj da su 1952. godine neke hodočasnike na ulazu u mjesto dočekale rampe sa zabranom ulaska zbog navodne epidemije tifusa.

sjete da politika bezbožnog morala izdaje sve koji su je izabrali za svoj put. Neka im bude vlast, ako je žele imati, ali ne uništavanje već pomaganje naroda, vodstvo i miroljubiv rad. Takva nadbiskupova poruka jasno govori da se on protivi ateističkom usmjerenju Komunističke partije. Kada se ona sagleda zajedno s velikim brojem ljudi koje su sudjelovali u tom hodočašću, od kojih je veći broj zasigurno prisustvovao navedenoj propovijedi, dolazi se do zaključka da je ta kritika vlasti, iako upućena s dozom opreznosti, bila jedna od najučinkovitijih u doba kada je vlast kontrolirala praktički sve medije. Na to brojno hodočašće osvrće se predsjednik vlade Narodne Republike Hrvatske dr. Vladimir Bakarić u govoru na zasjedanju ZAVNOH-a 24. srpnja 1945. godine. On hodočasnike optužuje za ustaštvo i proustaške povike, a pojedine svećenike

za pomaganje ustašama u bijegu. Time se zapravo drži ustaljena obrasca državnih dužnosnika, koji Crkvu poglavito diskreditiraju ne kakvim konkretnim dokazima, već pomoću njezina, navodno pretjerano bliska, odnosa s ustašama. Crkveni dužnosnici u svojim obraćanjima državnim dužnosnicima spominju spontane povike podrške nadbiskupu Stepincu i održavanju vjeronauka u školama, ali također ističu da su ih oni pokušali istisnuti pjevanjem religioznih pjesama. Sam nadbiskup Stepinac u svojim pismima Bakariću pokušava promijeniti njegov negativan pogled na zbivanja tijekom hodočašća, ali usprkos tim nastojanjima ipak ne dolazi do konsenzusa.

Najpoznatiji crkveni odgovor na postupke države je objavljivanje pastirskog pisma 20. rujna 1945., za vrijeme zasjedanja Biskupske konferencije. U tom pismu, koje je trebalo biti pročitano u svakoj župi, predstavnici Katoličke Crkve obrazlažu svoja stajališta vezana uz odnose Crkve i države, a osobito se žale na progone svećenika, oduzimanje crkvene imovine, onemogućivanja katoličkoga tiska i onemogućivanje nastave vjeronauka. Takav odgovor je državnoj vlasti pokazao da se Crkva ne želi mirno pokoriti novomu stanju, koje su oni odlučno promovirali. Najveći udarac vlasti nije predstavljala sama oštrina kritike, već njezin doseg. Crkva je pokazala da ima i mogućnosti i hrabrosti izravno se obratiti ogromnu broju vjernika i tako uspješno zaobići sva ograničenja koja je nova vlast nametala svojim neistomišljenicima. Uskoro nakon toga kreće još veći val napada na Crkvu, koji rezultira čak i prosvjedom Svete Stolice zbog vjerskih progona u Jugoslaviji. Nadbiskup Stepinac 1946. godine pokušava organizirati simbolički pohod odljeva kipa Majke Božje Bistričke po cijeloj Zagrebačkoj nadbiskupiji. Usprkos početnu veliku odazivu vjernika cijela akcija uskoro biva zabranjena od strane vlasti. Daljnje pogoršanje odnosa Crkve i države rezultira montiranim proce-

Kako bi spriječila ometanja od strane vlasti, Crkva je tijekom pripreme samih hodočašća upozoravala hodočasnike da treba izbjegavati sve političke konotacije, pa je tako zabranjeno i nošenje "narodnih" zastava i upozoravano na moguće političke provokacije.

som kojim je nadbiskup Stepinac osuđen na 16 godina zatvora, s prisilnim radom i gubitkom političkih i građanskih prava u trajanju od pet godina. Iste godine je na ulazu u bistričko svetište uništen reljef zavjeta hrvatske vojske Majci Božjoj Bistričkoj. Zanimljivo je da je pogoršanje crkveno-državnih odnosa na neki način promaklo zagrebačkomu gradonačelniku Dragutinu Sailiju, koji 1947. tijekom organizacije i odvijanja zagrebačkoga hodočašća u Mariju Bistricu donosi niz politički pogrešnih odluka. Ostalim komunističkim vlastodršcima je osobito neprihvatljivo bilo dopuštenje hodočasnici da osim slike Josipa Broza Tita nose i sliku nedavno osuđena nadbiskupa

Stepinca. Sailjevi su propusti osuđeni na kasnijoj sjednici Centralnoga komiteta Komunističke partije Hrvatske.

O odnosima Crkve i države detaljno se raspravljalo i na sjednici Centralnoga komiteta KPH-a u srpnju 1948. Na njoj su date ocjene o pojačanoj aktivnosti katoličkog klera, a osobita pozornost se je priklanjala aktivnostima Crkve u odnosima s mladeži. Čini se da su se najalarmantnijim smatrala nastojanja Katoličke Crkve oko odgoja u školama. Kritiziralo se njezino inzistiranje na vješanju križa u učionicama, upotreba religioznih pozdrava i inzistiranje na pohađanju vjeronauka. U diskusiji se izrijekom spomenula i Marija Bistrica, u kojoj su učeni petoga razreda svaki dan u povorci nosili križ. Članovi Centralnoga komiteta na toj sjednici traže način kako suzbiti djelovanje klera. Traže uvođenje pozdrava *dobar dan* i *zdravo* u škole, izbacivanje iz škola svih predmeta koji nemaju ništa zajedničkoga s učenjem (križevi!). Na kadrovskoj razini planira se istjerivanje iz škola svih nastavnika svećenika i redovnica, ali i zabrana zaposlenja učiteljima za koje se sumnja da su simpatizeri Crkve. Hodočašća u Mariju Bistricu se spominju kao jedan od projekta za koje se Katolička Crkva najviše priprema. Na tom se sastanku tražila i taktika za smanjenje uspjeha tih hodočašća. Planiralo se organiziranje raznih priredbi i izleta u vrijeme održavanja hodočašća, čak su precizirana mjesta, poput Postojnske jame i raznih kupališta, koja mogu biti odredišta tih izleta. Za te izlete su predviđeni i popusti na prijevozne karte, koji se pak uskraćuju onima koji hodočaste u Mariju Bistricu. Osim uskraćivanja popusta na karte, planiralo se i smanjivanje broja vlakova na hodočasničkim rutama. Jugoslavenske željeznice su se takvom politikom povodile već u svibnju, kada su odbile izdati odobrenje za pojačanjem hodočasničkih vlakova. Crkveni dokumenti nam otkrivaju i različite druge poteškoće s kojima su se hodočasnici su-

sretali tijekom svojih posjeta Mariji Bistrici. Mnogim hodočasnicima je bilo zabranjeno pješačenje u Mariju Bistricu, neki su se susretali sa zastrašivanjem i batinanjem, a zabilježen je i slučaj da su 1952. godine neke hodočasnike na ulazu u mjesto dočekale rampe sa zabranom ulaska zbog navodne epidemije tifusa.

Kako bi spriječila ometanja od strane vlasti, Crkva je tijekom pripreme samih hodočašća upozoravala hodočasnike da treba izbjegavati sve političke konotacije, pa je tako zabranjeno i nošenje "narodnih" zastava i upozoravano na moguće političke provokacije. O rezultatima anticrkvene državne politike nam govori rasprava između istaknutim komunistima održana u kolovozu 1954. godine. Na njoj se iznosi političko stanje na području Hrvatskoga zagorja. Ono je prema njima u velikoj mjeri bilo nezadovoljavajuće. Katolička Crkva je u Zagorju imala osobito snažan utjecaj na društvo. Ističe se da na tom području djeluju polulegalne i ilegalne organizacije, koje promiču pobožnost i promicanje vjerskoga života. Kao nepoželjan primjer ističe se Oroslavje, gdje tijekom radnog dana na misu zna doći i 200 radnika. Takvi podatci nam daju za pravo zaključiti da je anticrkvena djelatnost u godinama poslije Drugoga svjetskoga rata, iako u određenoj mjeri uspješna, ipak nije uspjela niti zaustaviti sama hodočašća u Mariju Bistricu, niti slomiti duboku povezanost Crkve sa stanovnicima Bistrice i cijeloga Zagorja.

Agrarna reforma

Sukob između Crkve i države se tijekom prve dvije poslijeratne godine na svetištu u Mariji Bistrici najizravnije prenosio po službenim i neslužbenim postupcima provođenja agrarne reforme. Agrarna je reforma bila jedna od glavnih gospodarskih mjera u programu nove vlasti. Ona je trebala osigurati takvu raspodjelu vlasništva nad zemljom koja bi istovremeno odgovala najvećem broju stanovnika i samoj državi.

Agrarna je reforma bila jedna od glavnih gospodarskih mjera u programu nove vlasti. Ona je trebala osigurati takvu raspodjelu vlasništva nad zemljom koja bi istovremeno odgovarala najvećem broju stanovnika i samoj državi. Reforma se provodila pod načelom da zemlja pripada onomu tko ju obrađuje. Tim je postupkom zemlja oduzeta veleposjednicima, bankama i različitim tvrtkama, a data siromašnim seljacima i samoj državi.

Reforma se provodila pod načelom da zemlja pripada onomu tko ju obrađuje. Tim je postupkom zemlja oduzeta veleposjednicima, bankama i različitim tvrtkama, a data siromašnim seljacima i samoj državi. Crkveni su posjedi tim zakonom bili drastično ograničeni u veličini. Iako je agrarna reforma bila strogo reguliran proces, ipak je bilo i slučajeva samovoljne podjele crkvene zemlje. Jedan takav slučaj dogodio se je i u

Mariji Bistrici, gdje su neki seljaci u listopadu 1945. godine samovoljno podijelili gotovo sve crkveno zemljište. Takve podjele su nakon provedena službenoga postupka redovito poništavane. Raspravu oko oduzimanja imovine Župe Marija Bistrica održala se 20. veljače 1946. u Donjoj Stubici. Kako je Florijan Papić uz dužnost župnika u Mariji Bistrici obavljao i dužnost dekana Stubičkoga dekanata, on je isti taj dan prisustvovao i raspravama vezanima uza župe Bistra i Kraljev Vrh, a sljedeći dan i raspravama vezanima uza župe Donja Stubica, Gornja Stubica i Oroslavje. Na tim raspravama je utvrđeno da župama Bistra, Donja Stubica, Gornja Stubica, Marija Bistrica i Oroslavje treba na uživanje ostaviti samo jednu sobu i kuhinju, dok im sve zemljište, sa zgradama i inventarom, treba oduzeti. Župa Kraljev Vrh je pošteđena takve sudbine jer je njihov župnik bio "narodni svećenik" (ne precizira se zbog kojih zasluga). Župnik Papić izvješće o odlukama tih rasprava šalje Nadbiskupskom duhovnomu stolu, koji ga povratno upozorava da su donesene odluke protivne *Zakonu o provođenju agrarne*

reforme i kolonizacije na području Federalne Hrvatske. NDS upućuje Papića da treba pričekati odluku više komisije, pa u slučaju nezakonite odluke uložiti žalbu Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva. Zanimljivo je da Nadbiskupski duhovni stol smatra da župa u Mariji Bistrici pripada skupini vjerskih ustanova veće povijesne vrijednosti, koje prema zakonu mogu zadržati veće površine zemljišta. Međutim, komisije za provođenje agrarne reforme su izrazito rijetko dodjeljivale takav status, pa on nije dodijeljen ni Mariji Bistrici. Župa je prije provođenje agrarne reforma posjedovala 205 jutra i 1479 četvornih hvati zemljišta, tri zidane i jednu stambenu zgradu, jednu veliku i dvije manje gospodarske zgrade, staju, sušu, vodenicu i kukurušnjak, jednu prešu, tri bačve, jedan badanj, jednu kacu, jednu octenku, jednu kočiju i jedne saonice, zatim tri krave, dva konja, jednu svinju, četiri praseta, devet kubnih metara kukuruza i petnaest hektolitara vina. Od toga je agrarnom reformom oduzeto 171 jutro i 25 četvornih hvati zemlje. Od ostale imovine oduzeto je sve, osim jedne stambene zgrade, jedne gospodarske zgrade, kukurušnjaka, jedne bačve, badnja, kace, octenke, kočije, saonica, krave, konja, svinje, dva praseta, devet kubnih metara kukuruza i pet hektolitara vina. Takvim postupkom je župi i svetištu otežano svakodnevno funkcioniranje, kao i pripremanje redovitih hodočašća.

Na području samoga Kotara Donja Stubica u zemljišni fond agrarne reforme dospjelo je 603 jutra i 278 četvornih hvati crkvenoga zemljišta, što je bio samo manji dio ukupno oduzete zemlje unutar Kotara (3365 jutra i 12 četvornih hvati). Više od polovice ukupno oduzete površine zauzimala je veleposjednička zemlja. Oduzeta zemlja je dijelom bila podijeljena siromašnim seljacima, a dijelom ju je zadržala država. Takva agrarna reforma je pogodovala razvitku samodostatne poljoprivrede i iako je njome zasigurno olakšan život velikom broju ljudi,

ona nije riješila problem siromaštva na selu, niti značajno pridonijela širem razvitku poljoprivrede. Župa u Mariji Bistrici je, kao i ostatak Crkve, suočena s nestankom velike količine prihoda koji su u prošlosti bili korišteni za njezino normalno funkcioniranje. Te teškoće, kao i druge nabrojene u ovom radu, u Bistrici su prebrođene zahvaljujući žrtvi i prilagodbi kako domaćega svećenstva i vjernika, tako i ostatka Crkve u Hrvata, među kojima posebno ističemo vjerne bistričke hodočasnike.

Dr. Stjepan Kožul

52

Crtice iz komunističke prošlosti

Krvavi pir komunističkih zločinaca u župnom dvoru u Maču, 26. kolovoza 1947.

U vrijeme komunističke totalitarne vlasti 1945. – 1990. godine nije se smjelo u javnosti govoriti, istraživati ili pisati o komunističkim zločinima i zločincima. I danas su, nažalost, te snage u Hrvatskoj dobro umrežene i raspoređene na svim područjima javnoga života, od gospodarstva do vlasti, od sudstva do medija, posebice na HRT-u. Oni i danas pitanju zločina pristupaju ideološki i selektivno te uporno umanjuju ili opravdavaju grozne zločine partizana i komunizma, kao i kasnije, iz vremena totalitarne komunističke vlasti, pomoću boljševičkoga pojma „antifašizma“, što je ispod svake civilizacijske i demokratske razine. Čak i uz cijenu štete vlastitoj državi Hrvatskoj pred

EU-om. Uporno domišljaju kako zaštititi zločine iz vremena komunizma, umjesto da se osudi svaki zločin, počinjen u ime bilo kojega znaka ili ideologije. Ovdje donosimo jednu sličicu iz Hrvatskoga zagorja, iz župe sa sjedištem u Maču, a slično se događalo u Zagrebačkoj nadbiskupiji primjerice 1945. i 1947. u Karlovcu i Ozlju, 1947. u Vrhovcu, 1949. u Loboru, 1950. u Sv. Mariji pod Okićem itd.

U pitomu Hrvatskom zagorju, župa u Maču ustanovljena je između 1501. i 1574. godine, između dvije još starije srednjovjekovne župe, loborske i mihovljanske. Župnik crkve u Maču (*plebanus ecclesiae in Macchye*) bio je u Zagrebu na sinodi održa-

noj 1574. godine, za biskupa Jurja Draškovića, što pokazuje da je župa tada već postojala. Pokrovitelj župe bila je obitelj Homski de Hom, koja je do 17. stoljeća posjedovala Mače, susjedno Sutinsko i Poznanovec. Moguće je da je utemeljitelj te župe bio Stjepan Homski ili njegov sin Mojsije, čija se nadgrobna ploča nalazi u župnoj crkvi u Maču. Vrijedni Vjekoslav Noršić opisao nam je najstarije razdoblje župe, župne crkve, područne kapele u župi, župnike i kapelane do sredine 19. stoljeća, kao i zvona, groblja, župne nadarbine te što je sve obnovljeno i nabavljeno do 1902. godine.¹ Crkva je dograđivana i pregrađivana od 1639. godine na ovamo, lađa je nešto povećana oko 1677. godine, posebice tijekom 18. stoljeća (1730. godine dozidana joj kapela Ranjenoga Isusa, 1758. na južnoj strani sakristije izgrađen je ogromni toranj i 1760. u njegovu prizemnom dijelu uređen prostor za sakristiju, 1777. i 1778. crkva je nadsvođena, dobila je zidani kor i na južnoj strani dozidana joj kapela sv. Roka, pa je tako povećana i dobila oblik križa). Župni dvor bio je 1666. godine drven, građen na kat, pokriven daskama i slamom. Na prvom katu bila je veća soba (palača) i jedna manja, za župnika. Župnik Juraj Skulić (1723. – 1732.) dao je 1725. godine podići novi župni dvor, na jedan kat, sličan prijašnjem. Njega se je popravljalo i krparilo, dok nije konačno župnik Ignacije Vajdoher (1802. – 1838.) podigao početkom 19. stoljeća o svom trošku novi župni dvor, odozdol zidan, a na prvom katu drven, koji još i danas postoji kao „stari župni dvor“. Župnik Vajdoher bio je rodom iz Zagreba, zaređen za svećenika 1790. godine, govorio je pet jezika, bio je tijekom 11 godina njemački propovjednik i kapelan u Mariji Bistrici, odakle je došao u Mače za župnika, a

potom umro u Zagrebu, u domu za nemoćne svećenike, 11. svibnja 1839. U tom starom župnom dvoru (farofu) živjeli su župnici sve do izgradnje novoga, u vrijeme župnika Franje Murena (Novska, 1925. – Zagreb, 1993.), koji je upravljao župom u Maču od 1959. do 1964. godine, kada je bio premješten za župnika Sv. Marka u Jakuševcu.

U starom župnom dvoru dogodio se 26. kolovoza 1947. neviđen zločin u organizaciji lokalnih komunističkih vlastodržaca, odnosno, kako piše svećenik Marko Trstenjak, u pozadinskoj „režiji“ sekretara KP-a iz Poznanovca, nekog Vragovića, koji je u svojoj zločinačkoj priči ostao nedodirnut. Župu je tada vodio, od 1935. do 1947. godine Ivan Demšić (Pitomača, 1909. – Pitomača, 5. IV. 2003.). Demšić je došao za kapelana u Mače kao mladomisnik, 1933. godine, uzornu dekanu Belečkog dekanata i župniku Vatroslavu (Ignaciju) Crnajšeku (Križevci, 1862. – Zagreb, 1939.), koji se je s krajem 1935. godine povukao u mirovinu u Zagreb i ondje umro te je pokopan u crkvi Krista Kralja na Mirogoju,² pa je Demšić dalje vodio župu od kraja 1935. godine, a 28. studenoga 1938. prisegnuo je u Zagrebu za župu u Maču kao upravitelj župe (*administrator*). Sretno je ondje proživio Drugi svjetski rat i poraće, ali je stradao u vrijeme poratnih likvidacija svećenika, od 1946. do 1949. godine, tvornih napada na župne dvorove, na naše biskupe ako su išli pohađati župe i dijeliti sakrament potvrde i slično. Te niti zla iz sjene povlačile su snage Ozne, odnosno od veljače 1947. Udbe. Zadnji je ubijen 1949. godine župnik u Loboru, mlad i sposoban Josip Vedrina (1920. – 1949.), rodom iz Marije Bistrice, mučenik, pokopan na groblju u Mariji Bistrici, blizu groba svećenika Janka Vedrine (Marija Bistrica, 1904. – 1935.), kojega su ubili glinski četnici 1935. godine u Župi Bučica,

1 Vjekoslav NORŠIĆ. *Mače, Tkalčić* 8./2004., str. 259 – 278.

Stjepan RAZUM. *Povijest župe Mače Vjekoslava Noršića, Tkalčić* 8./2004., str. 251 – 257.

2 Stjepan KOŽUL. *Svećenici bjelovarskoga kraja. Dio I. Bjelovarski dekanat. Zagreb 2007.*, str. 369 – 370.

četiri dana nakon što je ondje nadbiskup koadjutor dr. Alojzije Stepinac bio na svetoj potvrđi.

Župnik u Maču Ivan Demšić vršio je svoje svećeničke dužnosti, držao djeci vjeronauk za prvu pričest i potvrdu te je bio planiran biskupov dolazak na kanonski pohod i dijeljenje potvrde (firme) u župi. Komunistička partija željela ga je spriječiti u tome naumu i likvidirati. Grozni zločin opisali smo već u *Spomenici žrtvama ljubavi Zagrebačke nadbiskupije* (Zagreb, 1992.) i *Martirologiju Crkve zagrebačke* (Zagreb, 1998., str. 569 – 571), prema bilješkama koje smo dobili od Marka Trstenjaka, župnika u Starom Gradcu, kraj Pitomače, koji je volio povijest, a podatke je dobio izravno od župnika u Pitomači Ivana Demšića, dok smo još u vrijeme komunizma potajno skupljali dokumente i svjedočanstva o svećeničkim žrtvama u povijesnoj Zagrebačkoj nadbiskupiji. Usto se služimo i osobno pisanim svjedočanstvom samoga Ivana Demšića od 11. rujna 1947., koje je podastro sjednici konzistorija Nadbiskupskoga duhovnoga stola u Zagrebu, a čuva se u arhivu te središnje ustanove Zagrebačke nadbiskupije.

U župnom dvoru u Maču bila je kućanica **Slava Višnjić**, stara 67 godina, domaćica bivšega župnika (Ignacija Crnajšeka). Uz nju su bile dvije žene: **Jagica Kovačić**, stara 50 godina i **Jelka Benčić**, stara 51 godinu, koje su joj pomagale pripremiti svečanost sv. potvrde.

Već ranije župnik Demšić dobio je jedno anonimno pismo (prijetnju) da napusti župu, da oni ne trebaju „popa“. No nije se na to obazirao. Malo vremena iza toga, navečer 26. kolovoza 1947. između 21 i 22 sata, došla su u župni dvor tri čovjeka: Stjepan Sedlar, općinski bilježnik u Maču i član Kotarskoga narodnoga odbora u Zlataru, čija žena je bila šefica pošte, Rudolf Tikvenjak, mesarski pomoćnik iz Bukovca, 25 godina star, neoženjen, i Rudolf Tuđa, oženjen čovjek, iz Poznanovca.

Lupali su na vrata župnoga dvora, pa se župnik Demšić javio i pitao: „Tko je?“ Oni odgovore: „Otvaraj, što pitaš tko je?“ Župnik je po glasu odmah prepoznao Rudolfa Tikvenjaka, ali je odgovorio da noću ne otvara nikomu. Na to su oni rekli da je došla „narodna vlast i da treba otvoriti“. Župnik je mirno odgovorio da vlast može doći ujutro, sutra, dok bude dan. Kako su lupali, župnik i ukućani počeli su vikati i zvati u pomoć. Sedlar je ostao stajati pred vratima čuvati stražu, da ukućani ne bi pobjegli, a druga dvojica otišla su u mjesto po sjekiru i željeznu štangu da provale vrata na župnom dvoru. „Mi smo sve četvero vikali iz svega glasa za pomoć, ali nje ni otkuda. Kad sam čuo neke korake iz mjesta, mislio sam da su putnici, pa sam ponovno otvorio prozor i vikao. Te korake čuo je i razbojnički stražar (Stjepan Sedlar), pa je počeo bježati prema obližnjoj kukuruzi, ali je primijetio da su to njegovi ortaci, te se ponovno vratio. Sad je počela sječa vratiju, a meni su rekle domaćica Slava Višnjić i Jelka Benčić – neka ja bježim: *Vas traže, Vi bježite, a nama ne bude valjda ništa!* I tako sam ja skočio s prvoga kata na protivnu stranu, potpomognut Jelkom Benčić“ – piše župnik Demšić. Potom se župnik dao u bijeg prema šumi u zaklonište. Napadači se nisu tome nadali, pa su pustili postaviti stražu iza župnoga dvora.

Zločinci su konačno nasilno provalili vrata i pošli su na prvi kat, kako su na očevu samu priznali, te su pitali domaćicu gdje je župnik Demšić. Ona je rekla da se povukao u svoju sobu. Oni su ga svuda po župnom dvoru tražili, no nisu ga našli, jer je već pobjegao. Sedlar je grubim riječima navalio na domaćicu te je naredio Tikvenjaku da sjekiricom ubije domaćicu i one dvije žene koje su se ondje zatekle i on je to učinio. Bio je to grozan i nečuven zločin na župnom dvoru u Maču, koji je od usta do usta odjeknuo diljem Hrvatske. Svi su se pitali što bi istom radili od župnika Demšića da im je dopao u ruke.

Pošto su učinili to razbojstvo i zločin, pošli su sami istu večer prijaviti (izvijestiti) da su te tri osobe u župnom dvoru ubili, a župnik Demšić da im je pobjegao, što je bilo kobno i za njih, jer svjedok njihova zlodjela nije smio ostati na životu.

Župnik se sakrio u šumi, a onda je došao do jedne kuće, ispričao im što se dogodilo i ostao kod njih čekati jutro. Svi su bili u strahu. No ujutro su se skupili župljani i pošli zajedno na župni dvor. Župnik i ljudi našli su domaćicu i dvoje spomenute žene kako leže ubijene, razbijene glave, izmrcvarene. Župnik je doživio šok i slom živaca. Posljedice toga užasnoga zločina nosio je cijeli život.

Spomenuta trojica zločinaca na očevidu sve su priznali, bili su odmah pritvoreni u Zlataru, a potom odvedeni u Krapinu. Stjepan Sedlar je izriječkom tvrdio da im nije bio cilj provala i pljačka!

Žrtve su bile pokopane 28. kolovoza 1947. Sprovod je vodio mons. Ivan Mihelčić, dekan i župnik iz Zlatara.

Kako je svjedok Demšić ostao živ i po jedinosti se brzo doznale, suđenje zločincima bilo je već 9. rujna 1947. u Varaždinu. Započelo je u 16 sati, a završilo istoga dana u 22 sata. Suđenje takvim zločincima nisu rastezali mjesecima kao svoje namještene (montirane) političke procese protiv svojih neistomišljenika, koje je uvijek pratio bjesomučan orkestar propagande. Sada je sve bilo tiho i brzo!

Župnik Demšić opisuje da je bio u rodnoj Pitomači, a 8. rujna dobio je brzopjav od mons. Ivana Mihelčića iz Zlatara da se drugi dan, tj. 9. rujna javi javnom tužiteljstvu u Varaždinu, „jer poslije podne počinje sudska rasprava zločincima“. Idući ujutro prema kolodvoru u Pitomači, piše Demšić, „sretnem dvojicu sigurnosne službe iz Zlatara, koji su mi uručili poziv, da osvanem na raspravi taj dan u Varaždinu. Došavši k javnom tužitelju dr-u Antunu Veček-u, saopćio mi je da danas počinje rasprava. Na

moj upit, da li želi još kakve podatke, odgovorio mi je, da ne treba (što je Demšića začudilo). Ja sam mu međutim spomenuo, da sam doznao, da su došli neki glasovi iz Poznanovca, koji su govorili da u Maču neće biti firme. Na to mi je odgovoreno, da je ovo slučaj grabežnog umorstva, a te glasove šire neprijatelji naše narodne vlasti.“ Iz tužiteljevih riječi i stava bilo je jasno da ih činjenice i dodatne informacije ne zanimaju, jer su već odredili u kojem smjeru će teći samo suđenje. „Poslije podne počela je javna rasprava u dvorani Okružnog suda u Varaždinu u prisutnosti publike i zločinaca. **Budući sam ja bio pozvan kao svjedok, to sam mogao prisustvovati samo čitanju optužnice.“ U njoj je istaknuto da su spomenuta trojica „nasilno provalili u župni dvor ... te naoružani sjekirama i željeznom štangom“ ubili tri spomenute žene, „u svrhu pljačkanja imovine, jer su isti odnijeli 7000 Din u novcu, te akten-tašku, 4 komada noževa od jedačeg pribora, zlatni prsten i naušnice“, pa se traži sudski postupak „zbog ubojstva i pljačke“. Demšića su maknuli iz dvorane, jer je počelo saslušavanje zločinaca. Osjetio je, u kojem smjeru ide suđenje i zbog čega tužitelj Vuček prijepodne nije trebao od njega nikakve informacije. Prvi je odgovarao Rudolf Tuđa iz Poznanovca, koga su smatrali „kolovođom i organizatorom toga zločina“, što je potrajalo sat vremena. Potom su ispitivali Rudolfa Tikvenjaka i na kraju Stjepana Sedlara. Nakon njegovog saslušanja, negdje oko 20 sati navečer, pozvan je župnik Demšić te je sažeto dao svoj iskaz. No tužitelj dr. Vuček sve je usmjeravao prema provali i pljački. Prekinuo je Demšića i pitao je li na očevidu što primijetio na župnoj blagajni u kancelariji. **Župnik je odgovorio da je primijetio dva uleknuća od sjekire ili štange, vidjevši da prave farsu od suđenja, spomenuo je bitno, da je na očevidu i saslušanju Stjepan Sedlar izjavio, da im nije bio cilj pljačka blagajne, „uostalom mogli su pitati gazdaricu za ključeve od kase, jer je ona znala, da su bili na radio aparatu“.****

Tužitelja to nije zanimalo, nego je pitao što su sve uzeli. Župnik je odgovorio: „2000 mojeg novca, 5000 Din crkvenog iz pisaćeg stola, 4 noža i akten-tašku“. Tužitelj prekida i pita župnika što traži za to. Župnik je tražio samo povrat aktovke, jer je znao da oni ništa drugo nemaju, a Tikvenjak je rekao da je torba kod Sedlara, na što je tužitelj Vuček protestirao, „jer da ja nemam pravo ništa pitati“. Župnik je dodao, glede odštete za crkveno i polupano župno, „ja se ne mogu odreći, pa će se valjda tražiti naknada“. Župnik se povukao među publiku i promatrao daljnji tijek događanja.

Tužitelj Vuček sve je usmjerio na to da je rasprava pokazala da je „izvršeno najstrašnije grabežno razbojstvo, potpuno promišljeno, iz najpodlijih motiva: koristoljublja, i to u stanju ne pijanom već samo pripitom, ali tako da su oni ipak bili svjesni svojih djela, te zato za njih traži najstrožu kaznu“, što je publika popratila pljeskom. Dakle, grabežno razbojstvo i koristoljublje, odbacujući sve druge motive, čime je zaštitio nalogodavce iz sjene. **Potom su govorili branitelji zločinaca, „imenovani po dužnosti“, koji nisu ništa rekli u korist zločinaca. Jedan je ipak postavio pitanje glede Sedlarove izjave, da im nije bila svrha pljačka, ali ga je sudac odmah prekinuo i rekao da iz svega proizlazi da je cilj bio grabež i ništa drugo. Dakle, tužitelj i sudac slijedili su svoj plan suđenja.**

Potom su čitani iskazi: Nade Sedlar, žene optuženoga Stjepana, u kojem kaže da je Tikvenjak one večeri, nekoliko sati prije, pred njom izjavio: „Večeras ću jednoga bikića ubiti!“ Tko je taj „bikić“, sud dalje nije više ništa raspravljao. Župnik je razabrao iz optužbe i obrazloženja osude „da je on njima pribavio noževe za klanje. Da li je bio na Sudu pitan: Čemu mu ti noževi i za čije klanje, to mi nije poznato.“ Župnik je već u Zlataru na saslušanju izjavio, dok je bio očevid, da je Sedlar govorio u kući Petra Dumbovića: „Župnika treba ubiti!“ To je župniku saopćila Dumbovićeva kći Jelka, ali o toj činjenici i nizu drugih uopće nije

bilo rasprave, nego se sve svelo na provalu, grabež i koristoljublje.

Istoga dana u 22 sata, 9. rujna 1947. bila je proglašena osuda: Sedlar je bio osuđen na 20 godina lišenja slobode s prisilnim radom te je bio odveden u Staru Gradišku. Poslije je bio amnestiran i pušten na slobodu. Dobio je namještenje u Kotaru Zlatar, a kad je kotar premješten u Krapinu, bio je ondje namješten. Poslije je radio u tvornici kože „Partizan“ u Poznanovcu. Pazili su „drugovi“ na svoga čovjeka i njihovo sudstvo u službi KP-a nije dozvolilo da se tijekom rasprave usmjeri prema njemu i začetnicima zločina, već samo prema izvršiteljima.

Tikvenjak i Tuđa bili su osuđeni na smrt strijeljanjem, s pravom žalbe u roku od 15 dana, jer su ionako bili samo sredstvo pomoću kojega su drugi izvršavali svoje planove. Bili su iskorišteni, odbačeni i ne malo iznenađeni takvim ishodom suđenja!

Na suđenju je sve bilo tako režirano kao da je to bilo isključivo „grabežnoumorstvo“, a ne političko, nošeno nabojem poznate komunističke ideološke mržnje prema vjeri i Crkvi. Tako je KP i vlast skinula sa sebe svaku sjenu odgovornosti.

Zločin je imao velik odjek u javnosti, iako se o tome nije smjelo javno govoriti ili pisati, a Tikvenjak i Tuđa bili su veoma iznenađeni kad im je pročitana presuda. Rekli su da im je bilo obećano drugo, a eto sada.

U župnom dvoru zločinci su našli kalež, koji su razbili. Razbili su i staklo na župnikovoj slici i pucali u nju, rezali ju nožem, što su mogli vidjeti svi posjetitelji župnoga dvora u Maču. Tužitelja niz činjenica unaprijed nije zanimalo, niti je sudac dopustio raspravu o tome, niti su pozvani drugi svjedoci. Eto slike „neovisnog sudstva“ u vrijeme komunizma, o kojemu neki i danas s nostalgijom toliko pričaju i govore neistine.

Zbog čega su bile ubijene tri nevine osobe? Rekonstrukcija je pokazala da je župnik Demšić poznavao ubojice, koji su provalili u župni dvor želeći prije svega ubiti njega. Nisu očekivali da će im umaći, jer vjerojat-

no ne bi onako zvjerski ubili sve ukućane da su uhvatili župnika Demšića. Uhvatio ih je bijes, pa su se iskalili na sirotim ženama, na kaležu, na razbijanju i rezanju župnikove slike. Doista, Sedlar je pravilno rekao, da njihov cilj nije bila pljačka, to je bilo usputno. A svjedoke je trebalo ukloniti. Svjedokinje događaja su izmrcvarili, razbili im glave i groznim načinom ubili. Morali su o svemu izvijestiti nadležne, jer je župnik ostao živ, a to se nije smjelo dogoditi, pa su i bili kažnjeni. Iza svega je stajao KP i sekretar Komunističke partije iz Poznanovca, neki Vragović. Njegova sestra je slutila zlo koje spremaju, pa je poručila župniku Demšiću po nekoj Veri da ne sprema potvrdu. Župnik je ostao u svojoj župi, vršio je svoje svećeničke dužnosti i KP je zaključio da ga se likvidira (kao i u nizu sličnih slučajeva u to vrijeme). Osim toga župnik Demšić je tek kasnije doznao za tu poruku po spomenutoj Veri da ode iz župe i da ne sprema dolazak biskupa i svečanost svete potvrde. Ta poruka, nažalost, nije k župniku došla prije zločina, nego kasnije, kao i Sedlarova izjava u kući obitelji Dumbović da župnika treba ubiti. Sve je to pokušao reći tužitelju Vučeku, ali ga je on prekinuo i rekao da to „šire neprijatelji naša narodne vlasti“. Naručeni zločinci učinili su svoje.

Župnik Demšić došao je nakon suđenja u Zagreb te je ondje napisao 11. rujna 1947. izvješće, koje je pročitano u sjednici konzistorija Nadbiskupskoga duhovnoga stola, 12. rujna 1947. Ostalo je otvoreno pitanje hoće li Nadbiskupski duhovni stol tražiti povrat crkvenoga novca i naknadu procijenjene štete u župnom dvoru. Nadbiskupski duhovni stol u Zagrebu uputio je 19. rujna 1947. predstavku Komisiji za vjerske poslove NR Hrvatske (broj:5542./1947.) u svezi sa zločinima u župnim dvorovima u Maču i Vrhovcu. Zagrebački nadbiskup dr. Alojzije Stepinac, nakon montirana političkoga procesa od strane vlasti Komunističke partije, već je bio u lepoplavskoj tamnici, ubijanja svećenika još nisu prestala, na stotine ih je

bilo u komunističkom logoru (KPD) Stara Gradiška, a jednako bolno bilo je mnogima i na „slobodi“. Nadbiskupiju je vodio u zamjeni pomoćni biskup i generalni vikar dr. Franjo Salis-Seewis, koji je i potpisao predstavku. Piše se oprezno, s taktom, samo s činjenicama, da se protivnika ne izazove, jer se znalo da oni štite svoje zločince i da su spremni još žešće uzvratiti lažnom promidžbom i fizičkim nasiljem. **Ipak se ne propušta ukazati na činjenice, da se ne radi o „grabežnom umorstvu“, nego o motivu ubojstva župnika.**

Dne 26. VIII. 1947. u noći između 21 i 22 sata provalili su nasilno u župni dvor u Maču, razbivši teška hrastova vrata: Tuđa Rudolf iz Poznanovca, Tikvenjak Rudolf, mesar iz Bukovca, i Sedlar Stjepan, činovnik Kotarskog N.O. iz Zlatara. Naoružani su bili – kako i optužnica Okružnog narodnog suda u Vraždinu kaže – sjekirom i željeznom štangom. Ubili su tri žene, koje su našli u župnom dvoru, i to: Višnjčić Slavu, staru 67 godina, kućanicu; Benčić Jelku, staru 51 godinu, i Kovačić Jagicu, stru 50 godine. Učinili su to u stanju pripitom, ali tako, da su ipak bili svjesni dvojih djela. Razlupali su vrata, ormare i oštetili slike. Odnijeli su oko 2000 din. župnikovog novca i 5000 din. crkvenog novca.

Dne 9.IX.1947. Okružni narodni sud u Vraždinu osudio je Tuđu Rudolfa i Tikvenjak Rudolfa na smrt strijeljanjem, a Sedlar Stjepana na prisilni rad u trajanju 20 godina radi „grabežnog umorstva“.

Međutim prema nekim ovamo pristiglim obavijestima izgleda, da su provalnici također imali nakanu ubiti župnika, koji se spasio samo tako, što je skočio iz prvoga kata župnog dvora na protivnoj strani od provale.

Gornje se uglednom Naslovu stavlja na znanje i evidenciju uz napomenu, da su ovih dana, t.j. 11.IX.1947. trojica zločinaca provalila u župni dvor u Vrhovcu kraj Ozlja i ubili su tamošnjeg župnika Ivana Stankovića.

Tim povodom umoljava se ugledni Naslov da intervenira kod nadležnih vlasti, da preduzmu potrebite mjere za zaštitu katoličkog svećenstva.

Već 26. rujna 1947. poslao je Nadbiskupski duhovni stol (broj: 5068./1947.) novu predstavku Komisiji za vjerske poslove NR Hrvatske, u svezi s prijetnjama upravitelju župe u Župi Karlovac – Kamensko, čiji je prethodnik župnik Stjepan Kučmanić 1945. odveden od Ozne „samo na pola sata radi izjave“ i nikad se više nije vratio, kao ni gimnazijski vjeroučitelji u Karlovcu. Predstavka ukazuje na činjenicu da je na potezu od Karlovca prema Zagrebu „već 5 svećenika ubijeno, a preko 5 pobjeglo radi prijetnje i groznje, izgleda da se to izvodi planski, po nečijem planu“. Zbog toga se moli intervencija, „da se zaštiti sloboda vjeroispovijedanja i službe Božje i životi dušobrižnika, kako to zajamčuje Ustav“.

Dakako, ne nalazi se traga odgovoru na te predstave, niti od mons. dr. Svetozara Rittiga, svećenika odana komunističkoj vlasti i predsjedniku režimske Komisije za vjerska pitanja NR Hrvatske, niti od njegova tajnika dr. Paule.

Nadbiskupski duhovni stol ponovno je na sjednici konzistorija 24. listopada 1947. razmatrao slučaj u Maču. Prema zaključku, poslan je dopis velečasnomu Ivanu Demšiću u Pitomaču u kojem mu se savjetuje da podigne tužbu radi odštete „gledom na Vama odneseni novac kao i na oštećene Vaše stvari u župnom dvoru prigodom krvavog događaja dne 26. kolovoza o.g.“, a kada na sudu župnik Demšić dobije rješenje kojim su počinitelji osuđeni na odštetu, onda neka im istu oprost. Poslan je i dopis odvjetniku dr. Zlatku Kuntariću da ispita kao opunomoćenik Nadbiskupskoga duhovnoga stola i podnese tužbu „radi odštete gledom na odnesenih 5.000 D. crkvenog novca i uništenih crkvenih stvari“.

Župnik Demšić teško je stradao sa živcima, bio je na liječenju. Župom u Maču upravljali su svećenici iz Zlatara, a od ožujka 1948. do siječnja 1953. upravitelj je bio Pavao Belko, potom su opet bile privremene uprave iz susjedstva tijekom 1953. godine, dok nije došao za upravitelja Josip Sukner

(X. 1953. – X. 1955.), pa Ante Vlahović (1955. – 1958.) i tako redom.³ Ivan Demšić od 1948. do Božića 1949. djeluje kao supsidijar kod župnika Gažija u Velikom Bukovcu. Potom je bio župnikom u svojoj rodnoj župi u Pitomači, od 16. siječnja 1950. do umirovljenja, 1. rujna 1979. I kasnije je ostao živjeti u Pitomači, sve do smrti, 5. travnja 2003. Pokopan je na župnom groblju u Pitomači 7. travnja 2003. O groznom komunističkom zločinu u Maču progovorio je Demšić tek u slobodnoj državi Hrvatskoj, u božićnom broju *Podravske zvonike* 1997. godine.

U ono teško doba za vjeru i Crkvu na udaru bezbožnoga komunizma, njegove ideologije i prakse u totalitarnom komunističkom sustavu partijskoga jednonumlja bivše države, komunističke Jugoslavije, te su se tri žene u Maču usudile pomagati na župnom dvoru i biti solidarne u služenju, poput Marte u evanđelju. **Neka im barem ovo bude priznanje i spomen na njihovo mučeništvo, u onoj tamnoj noći zla, dok su otvorile prozore i zazivale pomoć, ali ih navodno nitko nije čuo,** ili se zbog terora nije usudilo ni čuti ni javiti, da ne bi bio stavljen u pretinac *neprijatelja naše narodne vlasti* i sluganskoga partijskoga sudstva, koje zanemaruje činjenice, pače i tri brutalno ubijene žene, nego sve svodi na grabež, pljačku i koristoljublje, kao da je to važnije od umorstva triju nevinih osoba, kako bi se sakrili inicijatori poznate klasne i vjerske mržnje.

(Literatura: Stjepan Kožul, *Spomenica žrtvama ljubavi Zagrebačke nadbiskupije*, Zagreb, 1992.; *Martirologij Crkve zagrebačke*, Zagreb, 1998., str. 569 – 571; *Deset godina nakon Martirologija Crkve zagrebačke*, Zagreb, 2008., str. 293. *Podravske zvonice*, Božić 1997. godine. NAZ, NDS, broj 5542./1947. i 5538./1947. Miroslav Akmadža, *Crkva i država. Dopisivanje i razgovori između predstavnika Katoličke crkve i komunističke državne vlasti u Jugoslaviji*, Svezak I. 1945.–1952., Zagreb, 2008., str. 324 – 325. SVVB, 6. (isp.7.)/2003., br. 1, str. 45. *Glas Koncila*, 42./2003., br. 17, str. 19.)

3 Stjepan RAZUM. *Povijest župe Mače Vjekoslava Noršića*, *Tkalčić* 8./2004., str. 251 – 252.

Školski rođendan u duhu edukativnih projekata

152. rođendan Osnovne škole Marija Bistrica obilježen je nizom zanimljivih i edukativnih događanja:

28. 5. 2014. Svoj koncert u Domu kulture izveli su učenici glazbene škole mlađega uzrasta.

29. 5. 2014. Drugi koncert glazbene škole izveli su najbolji učenici glazbene škole te zbor i komorni tamburaški sastav glazbene škole. Gostovali su učenici OŠ-a «Dr. Ivan Merz» iz Zagreba. Koncertu je nazočila obitelj Jirasek, koja je glazbenoj školi poklonila dva pijanina. Ravnateljica škole zahvalila je obitelji Jirasek i poklonila im simboličan poklon. Prisjetila se njihova člana Branka Jiraseka, svestrana učiteljja glazbene kultu-

re u bistričkoj školi, koji je zadužio školu i mjesto svojim glazbenim djelovanjem.

30. 5. 2014. Svi učenici i učitelji u jutarnjim su satima pokraj športske dvorane sudjelovali u snimanju skupne fotografije u obliku Hrvatske, koju je snimila učiteljica Ana s krova športske dvorane. Nakon toga u Domu kulture uslijedila je središnja proslava Dana škole. Svečanosti su se pridružili župnik Zlatko Koren te načelnik Josip Milički. Na početku je svoj rad predstavio OŠ «Dr. Ivan Merz», čiji su učenici i učitelji bili uključeni u školsku razmjenu s učenicima i

Cijeli program bio je završnica projekta *EU razglednica*, koji je obilježio događanja cijele školske godine, prve otkako je Hrvatska ušla u EU. Projekt su osmislile učiteljice Ana i Anita i cijelu školsku godinu vrijedno bdjele nad njegovim provođenjem.

učiteljima iz OŠ-a Marija Bistrica. Zatim je uslijedio neobičan program učenika Škole Marija Bistrica: *EU kviz*, u kojem su sudjelovale tri ekipe: Lumeni, Majstori i Mudrijaši, svaka s tri člana. Učenici su morali odgovarati na pitanja o zemljama EU-a i nisu znali odgovore. Oni su se krili na plakatima postavljenima u školi, a sadržavali su značajne podatke o zemljama EU-a Pobjedili su Lumeni. Plakate su izradili učenici na satu likovne kulture, postavili ih u školi, a učenici su ih trebali proučavati tjedan dana jer je na kvizu postojala mogućnost *džoker zovi*

i *zovi publiku*. Kviz je pratilo povjerenstvo, vodile su ga voditeljice, a bio je prekidan i reklamnim porukama te glazbenim i plesnim točkama, baš kao i kvizovi na televiziji. Cijeli program bio je završnica projekta *EU razglednica*, koji je obilježio događanja cijele školske godine, prve otkako je Hrvatska ušla u EU. Projekt su osmislile učiteljice Ana i Anita i cijelu školsku godinu vrijedno bdjele nad njegovim provođenjem. Čestitke na izvrsnoj ideji i trudu da se, uz mnoge komplikacije i prepreke, projekt u potpunosti realizira!

Činimo male stvari s velikom ljubavlju

Još davne 1934. godine naš blaženik Alojzije Stepinac osnovao je Caritas Zagrebačke nadbiskupije. Sadašnji ustroj Caritasa postavljen je 1992. godine. Jedna od vizija Caritasa je svijet koji je odraz kraljevstva Božjega, a misija je raditi na ostvarenju te vizije te djelovati kao glas siromašnih i obespravljenih.

Caritas Župe Marija Bistrica djeluje od početka Domovinskoga rata. Vođenje je preuzeo Franjo Novoselec i uspješno to radio do prošle godine, kada je zbog bolesti odstupio. Tada je vođenje preuzela Ruth Pukšić-Hellenbach, uza svesrdnu pomoć Elvisa i Roberta Radalj i još nekoliko volontera. Caritas je otvoren svakoga četvrtka od 16.00 do 17.00. Pruža se pomoć u hrani i odjeći siromašnima i potrebitima. Svake godine prije Božića i Uskrsa volonteri posjećuju nemoćne župljane, donoseći im pakete hrane.

Caritas se uključuje i u šire akcije te je tako i sada poslana pomoć u odjeći na poplavljenja područja, a priprema se i nova pošiljka onoga što će trebati ljudima kad bude moguće ponovno useliti u kuće i nastaviti

život (bijela tehnika, posteljina, namještaj...). Caritas ovisi o dobroj volji i ljubavi pojedinaca, o onome čega smo se spremni odreći da bismo drugima pomogli, bio to novac, odjeća, hrana, vrijeme posvećeno drugome, lijepa riječ...

Oko nas ima sve više ljudi kojima je potrebna naša pomoć. Caritasovi volonteri rado bi i češće obilazili naše župljane koji su sami, stari i nemoćni te s njima podijelili njihove brige i pomogli im. Na tome će se svakako poraditi u narednom periodu.

Naš dragi Franjo preselio se je u vječnost, a mi molimo za njega, da ga dobri Bog nagradi za sve ono što je u svojem životu učinio za druge. Isto tako molimo za sve one koji na bilo koji način sudjeluju u radu Caritasa.

A. G.

DOBRO SE DOBRIM VRAĆA

 Caritas
Zagrebačke nadbiskupije

Noć pod zvijezdama

62

Zadnjega dana u svibnju održan je na Trgu pape Ivana Pavla II. u Mariji Bistrici nesvakidašnji događaj, pod nazivom Noć pod zvijezdama. Sudeći prema broju prisutnih, bilo je mnogo znatiželjnika koji su se razveselili mogućnosti da prisustvuju satu fizike na otvorenom. Učenika je bilo puno, i to u dobi od 7 do 77.

Naš sumještatin Julio Car, student fizike na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu, pod okriljem bistričkoga ogranka Matice hrvatske svojim je zanimljivim predavanjem omogućio prisutnima da zakorače u svemir, put Mliječne staze i da dožive našu majku Zemlju na jedan sasvim drugačiji način. Zaključivši da je planet na kojem živimo čista “sedmica na kozmičkoj lutriji” s obzirom na vjerojatnost da se igdje pojavi planet tako idealnih životnih uvjeta, doveo je prisutne do zaključka da je upravo fascinantno koliko smo sićušni u svemiru. Osvijestio nam je činjenicu da nismo samo djeca Zemlje, nego i svemira, koji nema granica, kao što ih nemamo ni mi, svemira u kojem vladaju zakonitosti koje

su nam u zemaljskom životu nedokučive... Nakon predavanja Lovro Basioli i Branimir Mihaljević, iz studentske sekcije Hrvatskoga fizikalnoga društva Fizika ekspres, demonstrirali su pokuse iz područja fizike, na radost svih, a ponajviše najmlađih, koji su pokazali pravi istraživački duh i nisu prezali ni pred umakanjem ruke u tekući dušik ili dodirivanjem kugle od koje im se dizala sva kosa na glavi (jer se negativno nabijene čestice, tj. vlasi međusobno odbijaju).

Uvjerena sam da nakon Careva predavanja stariji auditorij promatra svijet drugim očima, a mlađi je otkrio kako svijet znanosti može biti uzbudljiv, zanimljiv i zabavan. Zato čestitke našem Juliju Caru i njegovim kolegama.

Nastavak druženja u Noći pod zvijezdama zakazan je za petak 27. lipnja, kad će biti organizirano promatranje noćnog neba na Kalvariji, kod 12. postaje.

Novo događanje obećava nova uzbuđenja i zanimljivosti, uz nadu da je to tek početak Carevih ideja i planova.

V. Tomorad

Cilj projekta *Noć pod zvijezdama* je upravo osvijestiti široku javnost o njihovoj privilegiranosti da hodaju ispod zvijezda i da nauče cijeniti i biti zahvalni za ono što nam je besplatno dano. No upravo ta činjenica obvezuje čovjeka na odgovornost prema sebi, drugima i svemiru kao takvu. Ljudi moraju shvatiti da ono što se odvija na relaciji kuća – posao – obitelj nije sve što život pruža. Daleko od toga da je riječ o prioritetima u ljudskom životu, no kad bi se oni stavili u jedan širi kontekst i promotrili iz druge perspektive, one kozmičke, dobili bi sasvim drugu dimenziju, dimenziju poštovanja i zahvalnosti. Mnogi veliki umovi su diveći se ljepotama svemira bilo vizualnim bilo matematičkim očima shvatili da takav red, uređenost na globalnim skalama nije i ne može biti slučajna, a kamoli spontana. Zato izričito kažem da svatko tko ozbiljno preispituje svemir oko sebe i svemir u sebi, bio on znanstvenik ili ne, mora biti iskren prema sebi i diviti se djelima onoga koji sve to potpisuje. Poricati dedukciju koja vodi do toga zaključka u najmanju ruku je hrabar potez, ali ništa više od toga. Neki će reći da su znanstvenici koji se pouzdaju isključivo u razum po tome u krivu. Ne, nisu u krivu i upravo u tome je poanta. Istovremeno su u pravu i u krivu. U pravu jer se trude spoznati istinu najbolje kako mogu i kako im je dano, a u krivu jer nisu još uvijek shvatili da unatoč tome što jedan riješen znanstveni misterij otvara puno novih još većih izazova. Ta rješenja, ti odgovori konvergiraju, vode prema Jednomu. I zato tvrditi da su vjera i znanost međusobno nespojive i isključive implicira krivi pogled na svijet, jer osim što imaju isti cilj – spoznati apsolutnu istinu, one imaju i isti ishod.

Julio Car

Ogranak Matice hrvatske u Mariji Bistrici – nova bistrička udruga

Udruga nije zamišljena kao dosadni dinosaur prema kojem treba gajiti strahopoštovanje, nego kao mjesto susreta znanja i životnoga iskustva zrelosti, ali i radoznalosti, novih ideja i energije mladosti.

S Ivan Krizmanić, bistrički župnik kojega književna historiografija pamti kao prevoditelja Shakespeareova *Romea i Julije* te Miltonova *Izgubljenog raja* na kajkavski, bio je veliki mecena iliraca. Vjeran ilirskom kolu (prihvaća Gajev pravopis, ali ne napušta kajkavsko narječje), pod krovom bistričkoga župnoga dvora ugošćuje mnoge svoje suvremenike preporoditelje (Lisinski, Gaj, Drašković, Vraz). I mada nemamo jasnih dokaza, dopuštena nam je misao da je pod tim istim gostoljubivim krovom našega svetišta možda sazrela ideja o potrebi osnivanja kulturne ustanove koja bi se brinula o općem kulturnom napretku, nastojeći djelovati u duhu humanizma, poštujući i uvažavajući različitosti, a opet čuvajući i njegujući hrvatski jezik i književnost, kulturu i znanost.

Tako su ti isti ljudi, gosti našega župnika Krizmanića, utemeljili 1842. godine **Maticu**

hrvatsku, sa svrhom promicanja nacionalnog i kulturnog identiteta u područjima umjetničkog, znanstvenog i duhovnog stvaralaštva, gospodarstva i javnoga života te skrbi za društveni razvitak. Danas je MH jedan od najvećih i najvažnijih nakladnika knjiga i časopisa u državi. I zato je najprirodnije bilo da se Matičine ideje vrate u dvorište iz kojega su možda prije puno godina krenule, pa je, tragom tih starih veza, 21. prosinca 2013. godine osnovan Ogranak Matice hrvatske u Mariji Bistrici. Njegovi su ciljevi očuvanje i promicanje zavičajne duhovne i materijalne baštine i njegovanje povijesnoga, kulturnoga i duhovnoga identiteta Marije Bistrice i bistričkoga kraja kao prepoznatljiva dijela hrvatskoga kulturnoga identiteta. U zadacima ogranka ističe se briga o hrvatskom jeziku, obrazovna djelatnost, poticanje mladih umjetnika i znanstvenika, organizacija stručnih predavanja, izložbi, konce-

rata, tribina i skupova te izdavačka djelatnost. Ogranak okuplja pedesetak članova, a njegov rad organiziran je u četiri sekcije: Sekciju za jezik i književnost, Umjetničku sekciju, Društvenu sekciju i Sekciju za prirodoslovlje, matematiku i medicinu. Predsjednica je ogranka Snježana Husinec.

I započela je ta nova bistrička udruga sa svojim radom. U Tjednu hrvatskoga jezika, u ožujku, u Domu kulture gostovala je mr. Nives Opačić, sveučilišna nastavnica s trideset godina radnoga staža na Odsjeku za hrvatski jezik i književnost Filozofskoga fakulteta u Zagrebu, autorica nekoliko jezičnih savjetnika, osnivačica Hrvatskoga lektorskoga društva (1972.), dobitnica Godišnje državne nagrade Hrvatskoga sabora za popularizaciju i promicanje znanosti (2010.) i priznanja za dugogodišnji rad na hrvatskom jeziku što ga je prvi put 2011. dodijelio Kršćanski akademski krug iz Zagreba. Mr. Opačić svojim se predavanjem *Novo punjenje u starom pakungu* osvrnula na brojne probleme u suvremenom hrvatskom leksiku, a igrokazom *Zamjena* predstavila se i dramska skupina Osnovne škole Marija Bistrica.

Goran Končar, hrvatski violinist svjetskoga glasa, gostovao je u Mariji Bistrici u travnju 2014. godine. Goran Končar vrhunski je glazbenik s međunarodnom karijerom, dugogodišnji voditelj najdugovječnijeg europskoga komornoga sastava – Zagrebačkoga kvarteta, redoviti profesor na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu, dobitnik mnogih međunarodnih nagrada i priznanja. Inicirao je osnivanje *Udruge profesionalnih graditelja i restauratora gudačkih instrumenata Hrvatske* s ciljem promicanja znanja i vještina gradnje i restauracije svih gudačkih instrumenata, promicanja hrvatskih graditelja i restauratora. Svirao je na violini iz 18. st., uz pratnju pijanistice Petre Gilming, umjetničke suradnice na Gudačkom odjelu Muzičke akademije u Zagrebu. U odlično posjećenu Domu kulture koncertna publika, među kojom su se brojnošću

isticali učenicima Osnovne glazbene škole Marija Bistrica, njihovi učitelji i roditelji, uživala je u nastupu dvoje vrhunskih glazbenika.

Ogranak MH-a ove se godine uključio i u organizaciju korizmenih tribina u kapeli svetoga Petra, budući da je moderator tribina jedan od inicijatora osnivanja Ogranka, novinar komentator na HTV-u Branimir Bilić.

Noć pod zvijezdama provela je zainteresirana publika na Trgu pape Ivana Pavla Drugoga zadnje subote u svibnju. Na prvom od predavanja ciklusa *Znanost za svakoga* predavači su bili Julio Car, naš Bistričanac, student istraživačke fizike, zaljubljenik u astrofiziku i osvajač četvrtih mjesta na tri međunarodne olimpijade iz tog područja. Julio je osamdesetak svojih slušatelja uputio u osnove astronomije, predočio im svemirske udaljenosti i veličine, temeljne zakonitosti i karakteristike svemira na vrlo popularan i pristupačan način, naglašavajući svoj filozofski i humanistički stav sadržan i u naslovu svojega predavanja: *Planet Zemlja – sedmica na kozmičkoj lutriji*. Nakon Julijeva predavanja najmlađa publika uživala je u predstavi članova Studentske sekcije Hrvatskoga fizikalnoga društva. Mladi studenti fizike zadivljenim su gledateljima predstavili svoj projekt *Fizika ekspres*. Atraktivnim su pokusima poučili publiku osnovnim fizikalnim zakonima.

Sljedeću *Noć pod zvijezdama* i promatranje zvijezda teleskopom Ogranak planira u lipnju, a planira i mnoge druge aktivnosti te poziva sve vas, dragi čitatelji, a pogotovo vas mlade, pune ideja i energije, da se pridružite i postanete članovi udruge. Iako ima dugu tradiciju, ona nije zamišljena kao dosadni dinosaur prema kojem treba gajiti strahopoštovanje, nego kao mjesto susreta znanja i životnoga iskustva zrelosti, ali i radoznalosti, novih ideja i energije mladosti, jer samo u tome zajedništvu može ostvariti svoj smisao, a to je obogatiti naš život i život zajednice, proširiti vidike i očuvati baštinu.

Ivančica Tomorad

Kateheze za odrasle

12. studenoga 2013. u svim župama Zagrebačke nadbiskupije započele su kateheze za odrasle. Kateheze su se održavale svakoga utorka u 19.30, od studenoga do lipnja, osim u mjesecu siječnju.

„Cilj kateheza za odrasle“, kako je naglasio kardinal Bozanić u svojoj homiliji 8. rujna u Mariji Bistrici, “treba biti postizanje zrelosti vjere kojom se mogu prihvaćati i osmisлити razne životne situacije u kojima živimo, kao i dužnosti što ih obnašaju vjernici u obiteljskom i društvenom životu.“

Jednom mjesečno, prvoga utorka, katehezu je vodio kardinal Josip Bozanić u prostorima Nadbiskupijskoga pastoralnoga instituta u Zagrebu, a putem interneta ta se kateheza prenosila uživo i dopirala do svake župne zajednice. Kardinalovim katehezama u Zagrebu nazočili su predstavnici svih

župa naše nadbiskupije, prema određenom rasporedu.

I u našoj su se župi, u kapeli sv. Petra, svakoga utorka održavale kateheze. Od utorka do utorka broj prisutnih je varirao. Sve teme obrađene na katehezama doista su djelovale na sazrijevanje u vjeri, a i diskusije nakon obrađenih tema bile su vrlo zanimljive.

Nadam se da ćemo s katehezama nastaviti opet najesen, i to u većem broju, jer na katehezu su pozvani svi odrasli vjernici koji doista žele rasti u vjeri.

A. G.

“Krist jednom stade na žalu, tražeć ljude za velika djela...”

Dana 27. travnja 2014. papa Franjo proglasio je nove svetce Katoličke Crkve – pape Ivana XXIII. i Ivana Pavla II. Svi smo mi tada osjećali ponos jer papu Ivana Pavla II. posebno volimo i smatramo nekako svojim. Puno se o tome pisalo i govorilo. Ono što bih željela dotaknuti je povezanost Marije Bistricice i svetoga Ivana Pavla II.

16. listopada 1978. poljski kardinal Karol Wojtyła izabran je za papu i uzeo ime Ivan Pavao II. Bio je to prvi slavenski papa. U svom pontifikatu, koji je bio jedan od dužih, bio je na 104 apostolska putovanja, posjetio je 130 država. Prema podacima Tiskovnog ureda Svete Stolice proglasio je 1282 nova blaženika, među kojima su i Alojzije Stepinac, Marija Petković i Ivan Merz, te 456 novih svetaca, također dva Hrvata – Leopolda Mandića i Marka Križevčanina.

U našoj je domovini bio tri puta, a u svojem drugom pohodu posjetio je i našu Mariju Bistricu, gdje je i proglasio blaženim kardinala Alojzija Stepinca. Bilo je to 3. listopada 1998. godine.

Uoči njegova dolaska u naše mjesto središnji bistrički trg preimenovan je u Trg pape Ivana Pavla II. U znak zahvalnosti za njegov posjet, 2003. godine na prostoru crkve na otvorenom podignut je spomenik Ivanu Pavlu II.

2. travnja 2005. naš dragi papa je prešelio s ovog svijeta. Na njegovu posljednjem ispraćaju ljudi su tražili da odmah bude proglašen svetim. Njegov nasljednik, papa Benedikt XVI., proglasio ga je blaženim godine 2011. Nakon proglašenja zagrebački kardiolozi poklonili su našoj bazilici sliku blaženika, rad Josipa Biffela, koja se nalazi na oltaru Srca Isusova, u pokrajnjoj lađi.

U kapeli sv. Ladislava, među novopostavljenim vitrajima, nalazi se i vitraj s likom Ivana Pavla II., koji je izradio vitražist Jure Žaja, prema nacrtima Josipa Biffela.

Dakle, kamo god krenuli u Mariji Bistrici, susrest ćete se našim dragim svetcem, našim Ivanom Pavlom II.: u pjesmi, u slici, u sjećanjima i molitvama ljudi.

A. G.

Projekt Osnovne škole "Dr. Ivan Merz" iz Zagreba, u koji su se ove godine uključili učenici i učitelji Osnovne škole Marija Bistrica

Prijateljstvom protiv različitosti

Od 5. do 9. svibnja te od 26. do 29. svibnja 2014. odvijala se je međuškolska suradnja 10 učenika i tri učiteljice iz OŠ-a Marije Bistrice te 11 učenika i troje učitelja iz OŠ-a "Dr. Ivan Merz" iz Zagreba. Učenici Ivan, Joipa, Barbara, Ivan, Ivona, Mario, Gabrijela, Dilara i Gabrijela iz Marije Bistrice boravili su pet dana kod 11 svojih vršnjaka – Leone, Luke, Lucije, Marine, Rebecce, Ilone, Mare, Petre, Laure, Nike i Luke u Zagrebu, išli s njima na nastavu, upoznali Zagreb i obišli znamenitosti grada. Krajem svibnja bistrički učenici ugostili su zagrebačke u Mariji Bistrici te im također pokazali znamenitosti našega kraja. U razmjeni su sudjelovale učiteljice Barbara, Lela i Andreja iz Marije Bistrice te Slavica, Lana i Vabor iz Zagreba.

ZAGREB, 5. – 9. svibnja

Ponedjeljak 5. 5. 2014. Veseli kombi s učenicima stigao je iz Marije Bistrice u ulicu Račkoga 4 u Zagrebu, točno u 10 sati. Nakon prvih zbuđenih pogleda učenici domaćini brzo su prihvatili putne torbe svojih novih prijatelja te pohitali doma rasprijeti se i

vratiti u školu na ručak. Nakon toga su se zaputili tramvajem prema zagrebačkomu zoo. Tamo su nastavili razgovor, upoznavanje, razgledavanje životinja te imali radionicu o zaštićenim životinjama *Crvena uzbuna*.

Utorak 6. 5. 2014. Jutro su proveli u školi, gdje su i učiteljice iz Marije Bistrice održale satove sa zagrebačkim učenicima. Barbara Sipina, vjeroučiteljica upoznala je učenike sa Svetištem Majke Božje Bistričke, a Lela Babić, učiteljica tjelesne i zdravstvene kulture s novim testovima u nastavi svojeg predmeta. Nakon ručka krenuli su u šetnju na Gornjem gradu, gdje je svaki učenik zagrebačke škole pripremio nekoliko rečenica o znamenitostima Gradeca. U 13.30 bili su primljeni u Hrvatski sabor, gdje su uza stručno vodstvo Jasenke Šarlije šetali, fotografirali, ispitivali i slušali o našem parlamentu.

Srijeda 7. 5. 2014. Novi dan započeli su šetnjom Donjim gradom i upoznavanjem njegove jezgre: Jurišičeve, Trga bana Josipa Jelačića, Bogovićeve, Oktogona, Trga Petra Preradovića, Ilice... U Ilici 25 svoje gostoprimstvo i izvrstan razgovor u Gradskom uredu pružio im je Slavko Borac, koji ih je naučio sve o stipendijama i izvrsnosti te kako učiti i zašto! Laganom šetnjom stigli su do Dolca, zagrebačke kumice Barice te do naše ljepotice – zagrebačke katedrale. Upoznali su njezinu unutrašnjost i cijelu ju obišli, zajedno sa sakristijom, u koju samo malobrojni imaju mogućnost ulaska. Vraćajući se posjetili su spomenik Augustu Šeni.

Četvrtak 8. 5. 2014. Jutro su proveli u školi na klasičnoj nastavi, a poslije podne ih je dočekalo pravo iznenađenje. Svoje gostoprimstvo pružio im je zagrebački gradonačelnik Milan Bandić, sa svojim suradnicima. Osigurao im je vožnju zagrebačkom uspinjačom, primio ih u Palači Dverce, gdje su prvi puta primljena i ugošćena djeca, razgovarao s njima, ispričao im o projektima koje je realizirao i ima u planu ostvariti u Mariji Bistrici, a ravnateljica V. Brlek poklonila mu je veliko bistričko licitarsko srce. Sva djeca i učitelji od gradonačelnika su dobili lijepe zagrebačke suvenire, a sve je zabilježeno okom kamere i davanjem intervjua. Fotografirali su se s gradonačelnikom i njegovim

suradnicima, a vijest i sliku gradonačelnik je objavio i na *Instagramu*. Večer su proveli kulturno se uzdižući na likovnoj i glazbenoj večeri, gdje su učenici OŠ-a "Dr. Ivan Merz" odsvirali nekoliko skladbi te izložili svoje likovne radove. Učenici OŠ-a Marija Bistrica prezentirali su rad svoje škole i izveli kratak umjetnički program.

Petak 9. 5. 2014. U 10 sati sudjelovali su na misi u bazilici Srca Isusova, gdje je grob blaženoga Ivana Merza, te posjetili i okitili cvijećem blaženikov grob. Župnik Ivan Matić blagoslovio je sve prisutne i poželio im

puno zdravlja, suradnje i druženja. Druženje se nastavilo već u 11 sati u učionici informatike, u izradi video prezentacije o proteklome tjednu. U 12 sati organiziranim prijevozom ZET-a posjetili su zagrebačke fontane i Bundek, poigrali se u parku i zatim uživali u ručku kojim ih je počastio gradonačelnik Milan Bandić. U 16 sati na Zrinjercu je upriličen program proslave Dana Škole "Dr. Ivan Merz", s temom *Što ću biti kad odrastem*, gdje su se mogli poslušali i vidjeli uradci svih razreda škole. Glavni i odgovorni za tu ideju je ravnatelj Zvonko Piljek, koji je odlučio kad naraste i odraste postati kapetan. U 18.30 sati uslijedio je najtužniji trenutak cijelog tjedna – rastanak. Bilo je suza i čvrstih zagrljaja, jer su u tjedan dana nastala čvrsta prijateljstva, ali djeca su znala da će za tri tjedna u Mariji Bistrici opet provesti nezaboravan tjedan.

Marija Bistrica, 26. – 30. svibnja

Ponedjeljak 26. 5. 2014. U 10 sati konačno stižu prijatelji iz Zagreba. Učenici su jedva dočekali ponovni susret i tjedan koji je bio pred njima. Učenici i učitelji iz Zagreba odložili su putne torbe u čitaonici okrijepili se te u pratnji svojih domaćina krenuli u posjet karmelu i časnim sestrama karmelićankama, gdje su sudjelovali u molitvi i

kratku razgovoru. Dok su bili u karmelu, zateklo ih je nevrijeme i pljusak, pa više nisu mogli obići Kalvariju i crkvu na otvorenom, koje su trebali vidjeti prvi dan.

Utorak 27. 5. 2014. Jutro provode u školi, a oko 11.30 kreću u posjet bistričkoj crkvi Majke Božje Bistričke, gdje ih je dočekaao župnik Zlatko Koren. On im je ispričao najznačajnije i najzanimljivije crtice iz povijesti bistričke crkve i svetišta. Nakon toga je uslijedilo ponavljanje gradiva, čašćenje najfinijim sladoledom u župnom stanu i kvizom iz naučenoga gradiva, u kojem su najbolji učenici osvojili nagrade. Poslije Svetišta posjetili su upravno sjedište Općine Marija Bistrica, gdje ih je ugostio i s njima popričao načelnik Josip Milički. Učenici su dobili bistričke suvenire i s načelnikom

se slikali na Trgu pape Ivana Pavla II., kod fontane.

Srijeda 28. 5. 2014. Novi dan započinju nastavom i druženjem sa svojim vršnjacima u školi, potom odlaze na šetnju bistričkom kalvarijom, a nakon ručka u 12 sati, preko mnogih preprjeka na cesti, kroz Laz, Matej i Karivaroš stižu u Gornju Stubicu, u posjet dvorcu Oršić, Muzeju seljačkih buna i spomeniku Matiji Gupcu. U dvorcu je bilo veoma zanimljivo, jer su vidjeli dio riznice bistričkoga svetišta i prisjetili se župnikova predavanja, a zatim i povijest zagorskih krajeva. Nakon razgledavanja dječak Luka iz Zagreba ispričao nam je da je i on potomak obitelji Oršić, jer njegova baka potječe iz te plemićke obitelji.

Četvrtak 29. 5. 2014. Još jedan dan nastave. Nakon 4. sata odlaze put Podgorja Bistričkoga, u medicarnicu „Šćuric“. Dočekuje ih domaćica Branka, koja im je pripremila izvrsnu radionicu izrade licitarskih srca. Svaki učenik izrađuje svoje, originalno licitarsko srce, sprema ga u kutijicu i nosi sa sobom za uspomenu. Cijelo vrijeme radeći u radionici učenici su se sladili finim, slasnim medenjacima. Ta radionica ih je oduševila. U popodnevним satima učenici dolaze na koncert učenika glazbene škole u Dom kulture, na kojem kao gosti nastupaju Lucija i Marina iz Zagreba.

Petak 30. 5. 2014. Bio je to Dan škole. Na proslavi je Škola “Dr. Ivan Merz” predstavila svoj rad prezentacijom svoje škole i scenskom igrom na početku kulturno-umjetničkog programa. Potom su učenici OŠ-a Marija Bistrica izveli svoj program. Gosti su ostali na druženju sa svojim domaćinima, a nakon druženja došao je opet najtužniji trenutak rastanka. Bilo je puno suza, zagrljaja, duga oproštanja.

Neki su dogovorili nove susrete, zajedničke odlaske na more, dolazak cijelih obitelji u posjet Mariji Bistrici i Zagorju. Roditelji su jedni druge pozvali na roštilj, a Luka

ni nije otišao doma sa svojim kolegama, nego je ostao kod Marija do kraja vikenda. Bilo je to nezaboravno druženje i prigoda za rađanje divnih prijateljstava i druženja cijelih obitelji iz Zagreba i Marije Bistrice.

V. Brlek

Prvonagrađene pjesme s 15. recitala Josip Ozimec

Branka Jagić, Velika Gorica

Đurđa Lovrenčić, Sveti Križ Začretje

Reci mi

reci mi Bože da ne plačem
možda osjetim i shvatim disanje svoje
i tu milost Tvoju
daj da svakom svojem danu
udahnem živost /život

osvijesti mi Bože dragocjenost
treptaja svakog trena
svejedno bio topao sunčan
ili rasplavljeno kišan dan
samo da se ne utopi u ničem
da ga primim kao svijesnu opstojnost
Tvoje blizine
jer ljubav Tvoju Bože olako prosipamo
nesvijesno
kao kroz ukočene krute kamene prste
a ruke teško sklapamo na molitvu
na -molim-

reci mi Bože
šapni mi znakom
da povjerujem
da vjerujem
u milost kiše u kojoj si prisposobljen
koja će mi lice umiti
osloboditi ga taloga
krasti starih poglega
kao ukoričenih okova bolesti
u kojima i Dolina se kupa preplavljena
u punini kala svojeg

Bože molim Te
nek svjetlost Tvoja pogled mi otvori
suze ishlapi
a skorenost s očiju mi otare
molim Te Bože

Stiham se dotepla h vuhe

Stiham se dotepla h vuhe,
droubna, mila, pak-pak veča,
Stiham se dotepla h vuhe,
zvonka da-da, da sam šumeča.

Kak ščuđeči fuček vesmira,
bistrina gljipše nekašne nutrine,
Stiham se dotepla h vuhe.
Je me našla, zacuopanu h samine.

Ke na vagu ju je dele
h danu da sam se rodila?
Stiham se dotepla h vuhe,
zamusikana je z menu bila.

I ničes drugoga nie nam bile
nek si zdrieti gerle suhe.
Još ju iščem, još trepeče,
još mi stiham škaklja vuhe.

nagrada publike

Karolina Kuljak, Marija Bistrica

Moje pet minout

Pet minout mira.
Pijem kavu rane v jutre na terase.
Baš su liepe moje nuove pločice
-kulike još rati za utplatiti?
Stuodevetnajst.
Diši trava, smiren je zrak
Cvietije me začudene študijera
-znači da čuje koj si ja gruntam?
Zake se ne bi z suobu spuminjala?
Komu drugemu morem baš vse reči.

Diši vrouča kava.
Gdo ju je tak dobru zmislil?
Kad bi mogla tak ciel dan ustati.
Drveneti na stolcu i same dihati.
Moji dva se već čerupaju na katu.
Te denešnje dece je furt duosadne.
Koj bum pak denes kuhala?
Stvarne bi trebali napraviti parfem ud trave.
Vi cvietii - prestanite ziehati vu me,
Pet minuot je istekle.

1. nagrada – čakavski

Nevenka Erman, Žminj

Likuf

Dica mi spie,
šinokoša je pokošena,
požanjene njivi žita,
va suhoto spravna intrada,
delo upravno...

Moć ću odsad
hodit zbudjeneja
z nažgaton sviećuon
i posudon ulja prokurat
va dobo prit.

(Da ne buoden jena od pet ludeh djevic
kejste va škurien nažigljo
prazne svetiljke
i... zakasne)

Na likuf
kat pride UON
i za sobon
zapre vrata svetla.

likuf-završna gozba; suhota-pokriveni prostor;
spravna intrada-spremljena ljetina; delo upravno-
obavljen posao; zbudjeneja-budnija; nažgaton-upalje-
nom; prokurat va dobo prit-nastojati doći na vrijeme

Crtice iz sjećanja na blagopokojnoga kardinala dr. Franju Kuharića

74

Godina je 1993. U Hrvatskoj rat ne prestaje, u siječnju je uspješno završena vojno-redarstvena akcija „Maslenica“, kojom je oslobođeno zadarsko zaleđe, više godina izloženo čestim granatiranjem i Zadra i njegove okolice – Ravnih Kotara. Žitelji toga kraja mogli su napokon odahnuti od uzbuna i granata, vratiti se iz svojih podruma i skloništa u kakav-takav normalan život.

Uprivremeno zauzetim prostorima naše domovine neprijatelj gotovo svakodnevno poduzima podle terorističke akcije, u kojima i dalje stradavaju ne samo hrvatski branitelji, nego i mirno civilno pučanstvo. Mirovne postrojbe Ujedinjenih naroda pokazuju se posve neučinkovitima i sterilnima, pa ni na koji način ne pridonose osnovnoj zadaći svoje misije – održavanju mira.

Kraj takvih jalovih mirovnih snaga hrvatsko vodstvo mora što hitnije odgovoriti na te terorističke čine i konačno osloboditi domovinu od agresora.

S tim spoznajama, nakon obavljena posla u nekim mjestima moga dragoga Zagorja, putujem u Mariju Bisticu, inače rodnu

župu moga pokojnoga oca, kamo vrlo rado i često svraćam.

Proljeće se razlistalo, zelenilo i procvjetalo. Zagorski brježuljci, okupani još uvijek škrtim suncem, dišu novim životom, koji će donijeti tolike radosti u vinogradima, vrtovima i voćnjacima. Marljivi, postojani i tolikim povijesnim nedaćama otvrdnuli zagorski čovjek s tolikom ljubavlju obrađuje te zagorske *brege*, toliko puta opjevane u mnoštvu pjesama. Pun duboke vjere i ljubavi i s pouzdanjem u svevišnjega, zagorski čovjek u svaki posao ulazi s onim dobro poznatim: u ime Božje.

Tako se lakše svladavaju svakodnevne teškoće poslova, okolnosti, vremena i čudi prirode. Obodren tom spoznajom,

polako se uspinjem stubama koje pokraj kapele svetoga Petra vode na plato meni tako drage bazilike Majke Božje Bistričke. Nema ljudi, ulazim u baziliku na pokrajnja vrata, ona nasuprot ulazu u župni stan. Polumrak je i na prvi mi se pogled učini da nema u crkvi nikoga. Prišavši bliže u unutrašnjost, naglo zastanem i širom otvorim oči. Ugledah lik nadbiskupa zagrebačkog i kardinala Franje Kuharića. Ustuknem nekoliko koraka u potpunoj tišini. Ne želim svojim koracima i prisutnošću poremetiti neku čudesnu uzvišenu i gotovo baršunastu tišinu. Pokušavam se i sam sabrati i moliti, ali mi ta posve neočekivana scena ne da mira. Razmišljam kako taj, rastom nizak, ali duhom, intimom, nastupom i dubokom i iskrenom vjerom ispunjen čovjek, tako ponizno, iskreno, sabrano i zauzeto kleči pred kipom naše i Kristove Majke, koju hrvatski narod tako duboko, odano i svečano štuje i slavi u brojnim marijanskim svetištima širom naše drage domovine, a na osobit i posebno pobožan način baš ovdje, u Hrvatskom nacionalnom svetištu u Mariji Bistrici. Kleči i moli moralna vertikalna hrvatskoga naroda pred kipom Crne Gospe, ispod koje teče bijela rijeka Božje milosti. Sav je utonuo u molitvu. Tu pred Majkom Utjelovljene Riječi vidim ostvarenje riječi svetoga oca Ivana Pavla II.: „totus tuus“ – „sav tvoj“. *Fidelissima mater, advocata Croatiae* – najvjernija Majka, odvjetnica Hrvatske duboko je prisutna u njegovoj nutрини. Znam da upravo njoj i njezinu moćnom zagovoru i zaštiti povjerala hrvatsku domovinu, njezin narod, sve njezine stanovnike, koji je poštuju i u srcu je nose, branitelje, poginule, ranjene, zatočene i nestale, da moli za mir u Hrvatskoj, da moli za mir u Bosni i Hercegovini, u kojoj rat još uvijek nesmiljeno bijesni, da moli za mir u svijetu. Znam da moli za što skorije proglašenje blaženim sluga Božjega kardinala Alojzija Stepinca, kojega je tako žestoko, hrabro, istinito i s dubokim poštovanjem branio od komuni-

stičkoga sudskoga neutemeljena, montirana progona u svakoj prigodi, osobito svake godine na Stepinčevo u propovijedi, u svake godine potpuno ispunjenoj vjernim hrvatskim pukom zagrebačkoj prvostolnici.

Ostavljam toga velikoga i u hrvatskom narodu tako poštovana i voljena čovjeka u kontemplaciji i polako izlazim iz bazilike, pod snažnim dojmom prizora koji mi se tako jasno i duboko usjekao u pamćenje. Na izlazu čekam još jedno vrijeme, želeći se upoznati s tim dragim čovjekom. Evo, izlazi kardinal, tiho i skromno, prilazim mu, predstavljam se, izmjenjujemo nekoliko konvencionalnih riječi i otada smo se, s obzirom na službu koju sam tada obnašao, sreli još mnogo puta, zajedno bili i u audijenciji kod današnjega svetca Ivana Pavla II. u Vatikanu. Taj iznenadan i posve neočekivan događaj bio je početak našega duboka i iskrena prijateljstva, koje je trajalo sve do njegova rođenja za nebo, 11. ožujka 2002. godine.

Zlatko Gledec

Sestra Ursinija Milka Juras

Preminula 9. siječnja 2014. u Kući
matici u Zagrebu

76

Sestra Ursinija (Milka) rođena je 13. siječnja 1919. godine u mjestu Globočec, kod Marije Bistrice, od roditelja Josipa i Agate rođene Babić. Sveto krštenje primila je odmah drugi dan nakon rođenja u svetištu i pod okriljem Majke Božje Bistričke. Roditelji su na svijet dali petero djece, od kojih je dvoje umrlo. Mala Milka je bila treće dijete, uz dva živa brata. S četiri godine izgubila je otca. Svoju zahvalnost i odanost sačuvala je prema otčevu ujaku, koji se je nakon otčeve smrti brinuo za njih dok i sam nije pošao s ovoga svijeta. Majka je tada ostala sama s nejakom djecom i brinula o njihovu školovanju i odgoju. Usadila je u njih kršćanski duh, moleći s njima i vodeći ih redovito na svetu misu. Tom prigodom bi mala Milka viđala sestre milosrdnice, a majka bi joj pripovijedala o njihovu životu. Osnovnu školu je završila u rodnom selu. S petnaest godina primljena je u djevojačko društvo Srca Isusova i tada je odlučila ostvariti redovnički poziv. Otkrivši tu njezinu odluku, majka je bila ganuta, jer to je bila želja i njezina pokojnoga oca.

U družbu je primljena 1. kolovoza 1936. godine, redovničko odijelo obukla je 14. kolovoza 1937., privremene zavjete položila je 15. kolovoza 1938., a doživotne 15. kolovoza 1941. godine. Njezin je život bio obilježen služenjem bolesnicima, od prvih dana redovničkoga života, pa sve do mirovine. Kao medicinska sestra radila je u bolnicama u Beogradu, Sarajevu i Zagrebu. Nakon mirovine bila je u župama Mariji Bistrici i Ludbregu, služeći bližnjima s mnogo ljubavi u jednostavnim kućanskim poslovima. Težak život ratnih godina i komunistički režim, koji je gutao svoje žrtve, nije mimoišao ni s. Ursiniju. U istom je danu 1945. godine, s još stotinu svojih sestara, uz ucjene i ponižavanja, sa svežnjem u ruci napustila bolnicu u Vinogradskoj. Godinu dana boravila je u kući svoga brata, gdje je primljena s velikom ljubavlju, brigom i poštovanjem. Taj

primjer ljubavi i poštovanja obitelji prema s. Ursiniji zadivljuje sestre i sada, o njezinoj smrti.

Nakon godinu dana s. Ursinija odlazi u Beograd. Život u tuđini, gdje su sestre s obzirom na prilike u Hrvatskoj velikodušno primljene, piše svoju priču. Prvih godina života u Beogradu žrtve su bile nebrojene. Živjele su gladne i u neimaštini u bolničkom stanu, na čijem su hodniku stajala bolnička kolica i po kojem su vozili mrtve, ali su s vjerom i pouzdanjem u Boga pobjeđivale sve teškoće.

U više mandata vršila je službu predstojnice i za nju sestre kažu da je bila poglavarica u pravom smislu riječi: brižna, puna majčinske ljubavi, susretljiva, širokogrudna, pristupačna, gostoljubiva, pravedna, otvorena i strpljiva. Sjela bi do sestre i sasvim jednostavno razgovarala i saslušala ju. Bila je puna darova mudrosti, savjeta i znanja. Zнала bi im pričati zgone i nezgone iz svoga života, ali nikada s gorčinom, već s poniznim predanjem u Božju volju. Gajila je gostoljubivost, osobito prema rodbini sestara. Kod nje je svatko bio dobrodošao. Svećenici, bolničko osoblje i bolesnici susretali su ju s velikim poštovanjem; bila je inteligentna i duboko pobožna, svi su se na nju mogli osloniti s velikim povjerenjem.

Sestra Ursinija je imala još jednu sposobnost: poštovanje prema drugačijima od sebe, a osobito se isticala u ekumenizmu. Promatrajući ju, dvije su mlade bolesnice srpske nacionalnosti odlučile posvetiti život Bogu. I tada je sestra Ursinija reagirala mudro i prema njezinu su savjetu ostvarile Božji poziv u pravoslavnom samostanu. Imala je vremena za svakoga i svakomu je bila spremna pomoći. Premda je gotovo cijeli život imala problema sa srcem, nikada se nije štedjela. Snagu je crpila iz molitve, koju je prikazivala za svoju braću i rodbinu, za svoju samostansku obitelj i za sve koji su joj se preporučivali u molitve. Osobito je štovala Majku Božju Bistričku.

Unatoč svim teškoćama, odgojila je sebe kao osobu plemenitu i vjernu Bogu, toploga majčinskoga srca, pristupačnu svima. Mlađe ju sestre pamte kao sestru punu zahvalnosti za svaku uslugu, vrlo strpljivu u nemoći i bolesti, topla srca i blaga osmijeha.

Neka Sin Božji, koji za nas postade čovjekom i koji reče: "Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!" (usp. Mt 25, 40), prepozna njezino milosrdno srce i primi ju među svoje blaženike.

Počivala u miru!

“Božja ljubav je jača od smrti”

Posljednji ispraćaj vlč. Josipa Lončara, dugogodišnjega služitelja sakramenta ispovijedi – pomirenja – pokore u Svetištu Marija Bistrica

Na mjesnom groblju u Margečanu, nedaleko od Novoga Marofa, požeški biskup Antun Škvorčević u zajedništvu s četrdesetak svećenika predvodio je 4. lipnja 2014. sprovodne obrede za Josipa Lončara, preminuloga umirovljenoga svećenika Požeške biskupije. U homiliji biskup je istaknuo kako tjeskobu i ovoga zemaljskoga oproštaja stvara nepoznanica našega podrijetla i cilja prema kojem idemo te se ona može nazvati tjeskobom nepoznata puta. Dodao je da je Bog obznanio kako je “naš put Isus Krist, njegova ljubav jača od smrti kojom se stiže k punini i konačnosti života”, da mu je preminuli svećenik povjerio sav svoj život te se “smijemo nadati da je u njemu proslavljenom našao svoj cilj i smisao”. Biskup je istaknuo da svi nadnevcu pokojnikova života u spomenutoj činjenici vjere dobivaju svoje istinsko značenje te je ukratko prikazao njegov život od rođenja do smrti. Među ostalim je rekao: “Preminuli svećenik Lončar je nakon ređenja u zagrebačkoj katedrali 29. lipnja 1962. svoje prvo svećeničko poslanje obnašao kao kapelan u Župi Sveti Ilija. Zatim je pola godine u istom svojstvu bio u Župi Donja Zelina. Dana 5. veljače 1965. imenovan je upraviteljem Župe Krapje i Jasenovac, da bi već 5. kolovoza iste godine dobio dekret za upravitelja Župe Mače. Godine 1975. imenovan je upraviteljem Župe Novo Selo na Dravi, gdje ostaje do 20. rujna 1979., kada je imenovan upraviteljem Župe Petrinja. Nakon pola godine razriješen je te službe te je 1. veljače 1980. postavljen upraviteljem Župe sv. Luke evanđelista u Novskoj, koju je vodio gotovo dvadeset godina. Najteže vrijeme njegova služenja u Novskoj bio je Domovinski rat,

tijekom kojega je zajedno s narodom podnio mnoge nevolje. Sv. Ivan Pavao II. utemeljio je 1997. Požešku biskupiju te je preč. Lončar inkardiniran u novu mjesnu Crkvu. Osnutkom Novljanskoga dekanata 1998., imenovan je privremenim obnašateljem dužnosti dekana, članom Prezbiterskoga vijeća Požeške biskupije i Zbora savjetnika. Na vlastitu molbu umirovljen je zbog bolesti 22. srpnja 1999. i ujedno razriješen svih spomenutih dužnosti. Otada po vlastitoj želji živi u rodnom Završju, baveći se ponešto omiljelim spisateljskim radom, pomažući ispovijedati u Mariji Bistrici i pastoralno surađujući u Župi Margečan. Kako su životne godine napredovale, tako su se umnažale zdravstvene tegobe koje je sve teže nosio. Prije nekoliko tjedana morao je u varaždinsku bolnicu, a nakon operativnoga zahvata prevezen je u novomarofsku bolnicu. Naše nastojanje da mu omogućimo daljnje liječenje u nekoj drugoj bolnici ili smještaj na palijativnoj skrbi priječilo je njegovo teško zdravstveno stanje i preduhitrila smrt 3. lipnja 2014., u 78. godini života i 52. godini svećeništva.”

Prikaz pokojnikova života biskup je završio riječima: „Na ovom oproštaju želimo mu zahvaliti za sve dobro koje je učinio i iskazati mu poštovanje. Neka mu Gospodin udijeli oprostjenje grijeha te primi u vječnu slavu svoga uskrsloga Sina, kojemu je na zemlji služio. Počivao u Božjem miru.”

Blagoslovljena spomen ploča za vlč. Janka Vedrinu

Sisački biskup Vlado Košić predvodio je u subotu 7. lipnja u župnoj crkvi sv. Antuna Padovanskoga u Bučici misu za vlč. Janka Vedrinu, župnika u Bučici, koji je zbog isticanja hrvatske zastave ubijen od četnika u župnom uredu 8. kolovoza 1935. godine. Tom prigodom biskup je na župnoj kući i blagoslovio novopostavljenu spomen-ploču za toga svećenika.

SUBOTA 7. LIPNJA 2014.

U prigodnoj homiliji biskup Košić je progovorio o životu i mučeništvu vlč. Vedrine, istaknuvši da je imao svega 31 godinu kada je ubijen, a u dvije godine svećeništva učinio je mnoga dobra, bio je pun poleta, aktivnosti i želje da okuplja Crkvu u tom kraju. Biskup je nadodao i kako je u doba u kojem je taj svećenik živio započeo suvremeni progon Crkve u Hrvatskoj i to tako da su neprijatelji Crkve počeli ubijati svećenike. „Dr. Stjepan Kožul, zagrebački kanonik i povjesničar, piše da je od te 1935. godine, kada je ovdje u župnom stanu 8. kolovoza ubijen Janko Vedrina, do 9. studenoga 1990. godine, kada je u Sisku ubijen vlč. Antun Grahovar, ubijeno više od 600 svećenika“, podsjetio je biskup te istaknuo kako ne može biti kršćanin onaj tko nije spreman za ime Isusovo i trpjeti. „Zato je važno da i vi shvatite da započinjete život u kojem vaša vjera nije samo jedna pobožna priča, jer poruke evanđelja nisu priče. Za priče se ne daje život, a za Isusa je dala život cijela četa mučenika“, zaključio je.

Ogrnuti milošću

80

Bog se neprestano razotkriva našim očima na bezbroj načina u svojoj otajstvenosti. U posljednje vrijeme osobito otkrivamo njegovo milosrđe. Naš papa Franjo ne umara se govoriti da nas gospodin ljubi u svojem milosrđu i da mu se ne bojimo prići u svim životnim prilikama. Možemo mu prići ma u kakvu stanju bili.

I naša se zajednica posebno osjeća ogrnuta milošću i Otčevim milosrđem. Njegovu milosrdnost susrećemo na svakom koraku, a od posljednjega javljanja bilo je napretek njegovih milosti i milosrđa. Pozivamo vas da dok budete čitali ove retke što slijede veličate s nama Božje milosrđe.

Mali jubilej zajednice koja raste

Prošla, 2013. godina bila je u znaku maloga jubileja naše zajednice, jer smo 25. rujna slavile 15. godišnjicu dolaska prvih devet sestara iz Brezovice u Mariju Bisticu. Bila je to prigoda da obnovimo svoja sjećanja na taj događaj i da zahvalimo Bogu za sva dobročinstva koja nam je udijelio. Taj je jubilej davao ton svim drugim događajima u našoj zajednici.

Tako su tijekom godine dvije naše novakinje položile svoje privremene zavjete na godinu dana. Prva je zavjete položila s. Klementina od Lurdske Gospe (Kišak), 31. svibnja 2013., a 15. listopada, na svetkovinu naše majke sv. Terezije Avilske, s. M. Ana od

Srca Isusova (Vuco). Sv. misu i obrede zavjetovanja predvodio je oba puta o. Dražen Vargašević, OCD, u koncelebraciji s našim misnikom vlč. Motočićem i više svećenika. O. Dražen je u propovijedima protumačio dubinu, ljepotu i smisao polaganja redovničkih zavjeta kojima se sestre posvećuju Bogu ulazeći s Kristom u zaručnički odnos ljubavi i sjedinjenja s njime, iz čega se uvijek očekuje ona istinska duhovna plodnost. Pozvao je sve prisutne da i dalje molitvom podržavaju sestre i sami nastojeći slijediti Božji put u svojim životima.

Gospodin i dalje poziva, a ima i onih koji se na taj poziv odazivaju. Među njima su i naše dvije postulante koje su nam se

pridružile: Kristina Skoko započela je svoju postulatoru 16. listopada, a Đurđica Vučković 14. studenoga.

Bila je to i godina izbora novoga vodstva zajednice. Kanonsku vizitaciju i izbore imale smo 25. i 26. studenoga, pod predsjedanjem mons. Valentina Pozaića, pomoćnoga biskupa zagrebačkoga. Za prioricu izabrana je s. M. Natanaela od Maloga Isusa (Ana Šiljeg), a njezine su savjetnice s. M. Gabrijela od Otkupiteljeve Ljubavi (Ružica Batelja) – I. savjetnica, s. M. Petra od Presvete Euharistije (Mira Fišter) – II. savjetnica i s. M. Nevenka od Krista Raspetoga (Bačurin) – III. savjetnica.

Slavile svetkovine i blagdane...

Mjesec srpanj obilježen je velikim Marijinim svetkovinama. Uvečer prije svetkovine Majke Božje Bistričke u našoj crkvi, a neposredno prije svečane sjednice Općinskoga vijeća, na sv. misi bili su vijećnici s načelnikom Josipom Miličkim i predsjednikom općinskoga vijeća Teodorom Švaljekom i preporučili su se sestrama u molitvu. Na svetkovinu Majke Božje Bistričke 13. srpnja sv. misu je predslavio vlč. Ivan Bingula, ovogodišnji mladomisnik, u koncelecijaciji s vlč. Antunom Motočićem. Gospu Karmelsku, najveću svetkovinu u našem redu, proslavile smo sv. misom u 11 sati, koju je predslavio je preč. Ivan Mikec, u koncelecijaciji s vlč. Stjepanom Halužanom,

vlč. Blažom Bartolom te vlč. A. Motočićem. Preč. Mikec je u propovijedi podsjetio sve prisutne na veliku važnost molitve u našem kršćanskom životu, molitve po kojoj dobivamo snagu za nošenje svagdašnjih križeva i po kojoj silazi Božji blagoslov na naše obitelji, domovinu i sav svijet. Stavio nam je pred oči Isusa, koji nam u posljednjim časovima svojega života daje i svoju Majku i sama sebe da bi nas naučio darivati se, činiti dobro.

Blagdan našega svetoga oca Ilije (20. srpnja) proslavile smo u zajedništvu s vlč. Pavlom Markačem, koji je predvodio sv. misu, a sv. Malu Tereziju, odnosno njen blagdan proslavile smo 1. listopada sv. misom u 8 sati, koju je predslavio o. Ivan Matić, OFM, u koncelecijaciji s vlč. Lukom Slijepčevićem i vlč. Antunom Motočićem. Fra Ivan nam je za vrijeme susreta u govornici govorio o povijesti svoga zvanja i zanimljivostima s putovanja na koje ga je Providnost vodila kao generalnoga duhovnoga asistenta OFS-a.

Spominjemo se i 14. prosinca, kada smo svečano proslavile svetkovinu našeg oca sv. Ivana od Križa i 15. obljetnicu utemeljenja našega karmela. Sv. misu predslavio je preč. Mijo Gabrić, prebendar Zagrebačke nadbiskupije. U propovijedi se prisjetio gradnje karmela, koju je i sam pratio, kao i mnogobrojnih dobročinitelja koji su pripomogli da se izgradi taj dom molitve.

Pohodi naših biskupa

Među mnogim hodočasnicima i drugim posjetiteljima valja svakako izdvojiti susrete sa našim biskupima. 13. 7. posjetio nas je mons. Mate Uzinić, biskup dubrovački, koji nas je upoznao s prilikama u Dubrovačkoj biskupiji, čije je potrebe preporučio u naše molitve, osobito Susret hrvatske katoličke mladeži. Mons. Ivan Šaško, pomoćni biskup zagrebački posjetio nas je 4. 8. i to je bio vrlo zanimljiv rekreativno-formativni susret, u kojem smo razgovarali o liturgiji i raznim crkvenim temama. 11. 8. iznenadio nas je mons. Želimir Puljić, zadarski nadbiskup, došavši ujutro s nama na sv. misu. U subotu 17. 8. posjetio nas je i sisački biskup mons. Vlado Košić, koji nam je preporučio potrebe svoje biskupije u molitve, osobito Godinu mučenika koju je proglasio u svojoj biskupiji. Između blagdana naših svetih Terezija posjetio nas je 10. listopada kardinal Vinko Puljić, koji je toga dana predvodio misno slavlje u Svetištu za vjernike iz Bosne i Hercegovine.

Predavanja, recital i lutkarska predstava

Našu trajnu formaciju potpomogli su svojim predavanjima i naši otci karmelitanici: o. Jure Zečević, o. Srećko Rimac i o.

Stjepan Vidak. Zatim smo započele s nizom predavanja iz patristike, koje će nam držati mr. Antica Nada Čepulić, profesorica u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu.

U našoj je crkvi 12. 8. 2013. održan recital *Tragom putova sl. B. Marice Stanković*, koji je recitirala Ankica Jukić. Bio je prisutan i naš provincijal o. Vinko Mamić, OCD, kao postulator kauze sl. B. Marice Stanković. Lutkarsku družinu "Zagrebenci", koja nam je prikazala predstavu *Dobri Pastir*, imale smo radost ugostiti 6. 11. 2013.

Stepinčevo 2014.

Svečano je misno slavlje toga dana predvodio je vlč. Marijan Ožegović, ekonom Zagrebačke nadbiskupije, u koncelebraciji s vlč. Antunom Motočićem, rektorom naše crkve.

Mučenici su umirali da bi donijeli rod, misao je kojom je vlč. Ožegović započeo svoju propovijed, osvjetljavajući lik našega blaženika kao onoga koji je u svom vremenu budio nadu u ljudima. "Svakome od nas Stepinac je danas poticaj za razmišljanje. Njegova je savjest bila mirna i to je bez imalo ustručavanja rekao tužiteljima u sudnici, a 'mirna savjest najljepša je zastava i čisto srce najljepši grb'. Mi sami trudit ćemo se da ga nasljedujemo molitvom i žrtvom. Blaže-

nik je osuđen na neki način i zbog posluha ocu papi, kad se od njega tražilo da Crkvu u Hrvata odvoji od Rima. Stoga je on mučenik jedinstva Crkve i u tome primjer svima nama. Želio je biti uz svoj narod, iako mu je nuđeno da iziđe iz zemlje kako bi primio kardinalski grimiz. Sjećanje na bl. Alojzija nije sjećanje na prošlost, ni izvikivanje nekih parola, nego je njegov život smjerokaz i uporište za budućnost. Poticaj da poboljšamo odnos prema bližnjima da izgrađujemo naše duhovno biće i zato slavimo njegov život. Da je blaženik danas među nama, ne bi trpio da se veliča njegova osoba, jer je bio skroman. On je zbog vjere osuđen, a s njim i cijeli naš narod. Prigoda je da mu zahvalimo za smjelo naviještanje radosne vijesti. I mi trebamo umirati svojem egu, jer nema zajedništava bez molitve i žrtve”, zaključio je propovjednik.

Na kraju misnog slavlja bio je blagoslov bombona u čast Blaženika, na spomen raznih zgoda iz njegova života u pritvoru kad je djeci u svakoj prigodi dijelio bombone.

Za duhovni rast...

Uz tri predavanja iz patrologije koje je održala mr. Antica Čepulić, naš su rast potpomagali, kao i uvijek, naša braća karmelićani – dijelom predavanjima, a dijelom primjerima, podrškom i dijeljenjem zajedničkih iskustava kroz mnoge susrete, ispovijedi: o. Vjenceslav Mihetec, o. Stjepan Vidak i o. Srećko Rimac.

Od 17. 2. do 22. 2. obavile smo zajedničke duhovne vježbe, pod vodstvom o. Stjepana Vidaka, OCD, koji nas je uvodio dublje u

otajstva naše svete vjere i potaknuo da uvijek sve više živimo od vjere. Osobito nas je obradovao i obdario također i osobnim svjedočanstvom, jer nam je, na našu molbu, pripovjedio povijest svojega zvanja.

U ozračju susreta

U nedjelju 12. siječnja posjetili su nas o. Dražen Vargašević i o. Branko Zebić, OCD, sa skupinom mladića koji pod njihovim vodstvom obavljali duhovnu obnovu.

U predvečerje 14. 2. radosno smo dočekale povratak iz karmela u Rapallu (Italija) naše s. Filomene, koju je dopratio Gianluigi Lugli, karmelski trećoredac iz Torina, veliki prijatelj karmela. I s njim smo u rekreaciji provele radosne trenutke upoznavanja i razmjene iskustava.

Uvijek nam je radost susresti se s našim mladim karmelićanima, koji su sa svojim odgajateljima o. Stjepanom Vidakom i o. Zlatkom Pletikosićem došli k nama 29. 3. na svom, sada već tradicionalnom hodočašću u Mariju Bistricu. S njima smo slavili sv. misu, a zatim večernju. Nakon večere imali smo zajedničku rekreaciju, u kojoj smo podijelili iskustva zajedničkog hoda u karmelu.

Željele bismo izdvojiti posjet nadbiskupa Malines-Bruxellesa Andre-Josepha Leonarda, u pratnji mons. V. Pozaića, pomoćnoga zagrebačkoga biskupa, našega župnika mons. Zlatka Korena i preč. Nedjeljka Pintarića. A na sam Uskrs nam je blagoslov uskrsloga Isusa ponovo donio u naš dom mons. Valentina Pozaića, koji je toga dana predvodio poldanjiću u našem bistričkom svetištu.

Pastoralni plan i program

HRVATSKO NACIONALNO ŠVETIŠTE MAJKE BOŽJE BISTRICKE

SVETE MISE

ponedjeljak – subota

10.30 i 18 sati

svetkoinom i nedjeljom

7.30, 9, 11 i 18 sati ili u 16 sati
do 1. IV. 2012. (Cvjetnica) i od
28. 10. 2012. (Zahvalnica)

SAKRAMENT ISPOVIJEDI

– POMIRENJA – POKORE

prije svete mise

EUHARISTIJSKO KLANJANJE

petkom u 18 h

lipanj – rujan

subotom i nedjeljom u 14 h

2014.

12. VII.

PREDVEČERJE SVETKOVINE MAJKE
BOŽJE BISTRICKE

20.30 sati – PROCESIJA SA SVIJEĆAMA
OD BAZILIKE DO PRASVETIŠTA NA
VINSKOM VRHU

22 sata – SVETA MISA NA VINSKOM
VRHU

13. VII.

SVETKOVINA MAJKE BOŽJE BISTRICKE
HODOČAŠĆE REMETA, GRAČANA I
BEŠIĆA

Svete mise su u 7.30, 9, 11, i 18 sati
Središnje misno slavlje predvodi mons.
Valter Župan, biskup krčki

20. VII.

XVI. NEDJELJA KROZ GODINU –
MARGARETSKO HODOČAŠĆE

Središnje misno slavlje predvodi mons.
Slobodan Štambuk, biskup bračko-
hvarsko-viški (sveta misa je u 11 sati)

26. i 27. VII.

ANINSKO HODOČAŠĆE

Svete mise su u 11 sati

2., 3., 4., 5. i 6. VIII.

Blagdan Preobraženja Gospodnjega
BOŽJE LICE

Dan pobjede i domovinske zahvalnosti
Središnje misno slavlje 2. VIII. predvodi
biskup mons. dr. Ivan Šaško

Središnje misno slavlje 5. VIII. predvodi
biskup mons. Mijo Gorski
(svete mise su u 11 sati)

9., 10. i 15. VIII.

UZNESENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE
Velika Gospa

14.VIII. u 20 sati

PROCESIJA SA SVIJEĆAMA NA KALVARIJI
10. VIII.

Središnje misno slavlje predvodi mons.
dr. Stanislav Lipovšek, biskup celjski i
apostolski administrator mariborski te
potpredsjednik Slovenske biskupske
konferencije

15. VIII.

Središnje misno slavlje predvodi
kardinal Josip Bozanić, nadbiskup
zagrebački

Pastoralni plan i program

16. i 17. VIII.

XX. NEDJELJA KROZ GODINU

Središnja misna slavlja predvodi mons. dr. Mile Bogović, biskup gospićko-senjski

23. i 24. VIII.

BARTOLOVSKO HODOČAŠĆE HODOČAŠĆE SISAČKE BISKUPIJE

Središnja misna slavlja predvodi mons. dr. Vlado Košić, biskup sisački

30. i 31. VIII.

XXII. NEDJELJA KROZ GODINU

6., 7. i 8. IX.

ROĐENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE HODOČAŠĆE VELIKOGORIČKOGA DEKANATA

Središnja misna slavlja predvodi biskup mons. dr. Valentin Požaić (svete mise su u 11 sati)

13. i 14. IX.

ZAVJETNO HODOČAŠĆE GRADA ZAGREBA

NADBISKUPIJSKO HODOČAŠĆE MLADIH

Središnje misno slavlje predvodi kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački

21. IX.

XXV. NEDJELJA KROZ GODINU HODOČAŠĆE HRVATSKE SELJAČKE STRANKE

27. i 28. IX.

HODOČAŠĆE BAČKIH HRVATA HODOČAŠĆE HRVATSKE ZAJEDNICE BRAČNIH SUSRETA

1. – 31. X.

Listopadska pobožnost u 18 sati

5. X.

Godišnjica proglašenja blaženim kardinala Alojzija Štepinca VOJNO HODOČAŠĆE

Središnje misno slavlje predvodi kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački (sveta misa je u 11 sati)

8. X.

HODOČAŠĆE BARANJSKOGA DEKANATA
Sveta misa je u 11 sati

11. X.

**HODOČAŠĆE VJERNIKA VRHBOSANSKE I
BANJOLUČKE BISKUPIJE**
Središnje misno slavlje predvodi
kardinal Vinko Puljić, nadbiskup
vrhbosanski
(sveta misa je u 11 sati)

12. X.

XXVIII. NEDJELJA KROZ GODINU

29. X.

**XXIX NEDJELJA KROZ GODINU
MISIJSKA NEDJELJA**

26. X.

**ZAHVALNICA
HODOČAŠĆE DRUŽBE BRAĆE
HRVATSKOGA ZMAJA**
Središnje misno slavlje predvodi mons
dr. Ivan Šaško

23. XI.

**SVETKOVINA KRISTA KRALJA SVEGA
STVORENJA**

30. XI., 7., 14., i 21. XII.

NEDJELJE DOŠAŠĆA
Zornice su u 6.30 sati.

8. XII.

BEZGRJEŠNO ZAČEĆE

24. XII.

BADNJAK
20, 22 i 24 sati – polnočke

25. XII.

SVETKOVINA ROĐENJA GOSPODINOVA
7.30, 9, 11 i 16 sati

26. XII.

SV. STJEPAN
7.30, 9, 11 i 16 sati

28. XII.

SVETA OBITELJ
7.30, 9, 11 i 16 sati

31. XII.

**SVETI SILVESTAR PAPA
STARA GODINA**
Zahvalnica u 18 sati

1. I.

SVETA MARIJA BOGORODICA
7.30, 9, 11 i 16 sati
16 sati – blagoslov djece

5. I.

BLAGOSLOV TROKRALJSKE VODE
18 sati

6. I.

BOGOJAVLIJANJE
7.30, 9, 11 i 16 sati

11. I.

KRŠTENJE GOSPODINOVO
7.30, 9, 11 i 16 sati

2. II.

PRIKAZANJE GOSPODINOVO, Svijećnica
Dan posvećenoga života
Svete mise su u 7.30, 9, 11 i 18 sati

22. II., 1., 8., 15., i 22. III.

KORIZMENE NEDJELE
KRIŽNI PUT NA KALVARIJU u 15 sati

27. III.

ŽALOSNI PETAK
KRIŽNI PUT SA SVIJEĆAMA NA
KALVARIJU u 20 sati

29. III.

NEDJELJA MUKE GOSPODNJE,
CVJETNICA
Svete mise su u 7.30, 9, 11, 16 i 18 sati
KRIŽNI PUT NA KALVARIJU u 15 sati

2. IV.

Veliki četvrtak
19 sati

3. IV.

Veliki petak
19 sati

4. IV.

Velika subota
20 sati

5. IV.

NEDJELJA USKRSNUĆA GOSPODNJEGA
6.30 (blagoslov jela), 9, 11 i 18 sati

6. IV.

USKRSNI PONEĐJELJAK
7.30, 9, 11 i 18 sati
Hodočašće udruge "Hrvatska žena"
Zagreb – Sesvete
Sveta misa je u 11 sati

12. IV.,

II. VAZMENA NEDJELJA – BIJELA
OTVORENJE HODOČASNIČKOGA LJETA

NOVA
GODINA

Pastoralni plan i program

KORIZMA

Pastoralni plan i program

KORIZMENE TRIBINE

ŽALOSNI
PETAK

Pastoralni plan i program

CVIJETNICA

USKRS

Pastoralni plan i program

96

SVEĆENIČKI
JUBILEJ

Pastoralni plan i program

VELIKA
GOSPA

KONCERTI

Pastoralni plan i program

HODOČAŠĆA

Pastoralni plan i program

ZAGREBAČKO
HODOČAŠĆE

BOŽIĆ

103

Pastoralni plan i program

ZIMA

SVETKOVINA MAJKE BOŽJE BISTRICKE

Trodnevna priprava

9. , 10. i 11. VII. u 18 h

Predvečerje svetkovine

12. VII. u 20.30 h

procesija sa svijećama od Bazilike do

prasvetišta na Vinskom Vrh

22.00 h

prva sv. misa Svetkovine na Vinskom Vrh

Svetkovina

13. VII.

sv. mise u 7.30, 9, 11 i 18 h

SVETKOVINA UZNESENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE

TRODNEVNA PRIPRAVA 11., 12. i 13. VIII. u 18 h

14. VIII.,

predvečerje svetkovine

20.30 h – procesija sa svijećama

21.30 h – prva sveta misa svetkovine, u crkvi

Svetkovina 15. VIII.

Svete mise:

6 h – u crkvi

7.30 i 9 h – u kapeli sv. Petra

11 h – u crkvi na otvorenom, predvodi uzoriti kardinal
Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački

16 h – u kapeli sv. Petra

18 h – u crkvi na otvorenom

20 h – u bazilici

14 h – euharistijsko klanjanje u crkvi

Prava radost pozvanih sastoji se u vjeri i iskustvu da je on, Gospodin, vjeran. A s Njim možemo hoditi putom života, biti učenici i svjedoci Božje ljubavi, otvoriti srce za velike ideale, za velike stvari. Od vas biskupa, svećenika, redovnika, te kršćanskih zajednica i obitelji tražim da pastoral zvanja usmjerite u tom pravcu, prateći mlade na putovima svetosti koji, budući da su osobni, "zahtijevaju istinsku i vlastitu pedagogiju svetosti, koja treba biti sposobna prilagoditi se pojedinim osobama. Ona će morati spojiti bogatstva ponude upućene svima, dakle tradicionalne oblike osobne i zajedničke pomoći te novije oblike ponuđene u skupinama i u pokretima koje Crkva priznaje" (Ivan Pavao II., *Apost. pismo Novo millennio ineunte. Ulaskom u novo tisućljeće*, 31). Oraspoložimo dakle svoje srce da bude "dobro tlo", da slušamo, prihvaćamo i živimo Božju riječ i tako donosimo rod. Što se budemo bolje znali sjediniti s Isusom kroz molitvu, Sveto pismo, euharistiju i sakramente slavljene i življene u Crkvi i živom bratstvu, to će više u nama rasti radost suradnje s Bogom u službi Kraljevstva milosrđa i istine, pravde i mira. I žetva će biti obilna, razmjerna milosti koju budemo s poučljivošću znali primiti u sebe.

Papa Franjo